

Fond za humanitarno pravo

Dosije: Rudnica

ISBN 978-86-7932-860-5

Dosjei predstavljaju rezultat istraživanja Fonda za humanitarno pravo o potencijalnim počiniocima ratnih zločina tokom ratova iz 1990-tih godina vođenih na području bivše Jugoslavije. Njihov cilj je da javnosti predstave dokaze i podatke o masovnim zločinima čiji počinioci do sada nisu izvedeni pred lice pravde. Dosijeima se upućuje zahtev institucijama da procesuiraju sve osobe odgovorne za zločine u svojstvu izvršioca, naredbodavca ili po komandnoj odgovornosti, u cilju uspostavljanja vladavine prava i suočavanja sa nasilnom prošlošću u post-jugoslovenskim državama.

Fond za humanitarno pravo

Dosije: Rudnica

januar 2015. godine

Sadržaj

Skraćenice	5
I. Uvod.....	7
II. Rezime.....	9
III. „Asanacija bojišta“ od strane VJ i MUP-a tokom rata na Kosovu	11
i. Podaci VJ i MUP-a o izvršenim asanacijama i skrivanju tela	13
IV. Otkrivanje masovne grobnice u Rudnici.....	14
V. Lokacija grobnice.....	15
VI. Ekshumacija i identifikacija tela.....	17
VII. Zločini u kojima su ubijeni civili čija su tela pronađena u Rudnici.....	18
1. Ubistvo najmanje 41 civila u Rezali.....	18
1.1. Opis događaja na osnovu izjava svedoka.....	19
1.2. Drugi izvori	20
1.3. Vojni dokumenti i svedočenja oficira VJ.....	21
1.3.1. Mobilizacija i dolazak 37. mtbr VJ u Drenicu.....	21
1.3.2. Akcija 37. mtbr VJ i MUP-a u Drenici 5. aprila 1999. godine.....	24
1.3.3. Druge policijske i vojne jedinice angažovane u akciji 5. aprila 1999. godine.....	26
1.3.4. Tela žrtava u nadležnosti Odeljenja za asanaciju 37. mtbr VJ.....	27
2. Ubistvo 27 albanskih civila u Starom Čikatovu.....	30
2.1. Opis događaja na osnovu izjava svedoka.....	30
2.2. Vojni dokumenti i svedočenja oficira VJ.....	32
2.2.1. Operacije uspostavljanja borbene kontrole teritorije i „čišćenja terena“	32
2.2.2. Tela u nadležnosti Odeljenja za asanaciju 37. mtbr VJ	34
3. Zlostavljanje i prisilni nestanak civila u Donjem Zabelju.....	36
3.1. Opis događaja na osnovu izjava svedoka.....	36
3.2. Vojni dokumenti	37
4. Ubistvo Rrahmana Nike u Gladnom Selu.....	38
4.1. Opis događaja na osnovu izjava svedoka.....	38
4.2. Vojni dokumenti i svedočenje zvaničnika MUP-a	38
VIII. Jedinice VJ i MUP koje su učestvovalе u akcijama u kojima su počinjeni zločini.....	39
1. 37. motorizovana brigada VJ.....	39
i. Komandanti bataljona 37. mtbr VJ.....	40
2. 15. oklopna brigada VJ.....	40
3. 86. odred PJP	41
Prilozi.....	43

Skraćenice:

7. pbr VJ	7. pešadijska brigada Vojske Jugoslavije
15. okbr VJ	15. oklopna brigada Vojske Jugoslavije
252. okbr VJ	252. oklopna brigada Vojske Jugoslavije
37. mtbr VJ	37. motorizovana brigada Prištinskog korpusa Vojske Jugoslavije
Dok. pr. br.	Dokazni predmet broj (oznaka dokaza izvedenih pred Međunarodnim krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju)
Đorđević	Predmet pred Međunarodnim krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju IT-05-87/1-T, <i>Tužilac protiv Vlastimira Đorđevića</i>
FHP	Fond za humanitarno pravo
MKCK	Međunarodni komitet Crvenog krsta
MKSJ	Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju
MUP	Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije
NATO	Severnoatlantski savez
OVK	Oslobodilačka vojska Kosova
PJP	Posebne jedinice policije Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije
PrK	Prištinski korpus Vojske Jugoslavije
RDB	Resor državne bezbednosti Republike Srbije
RJB	Resor javne bezbednosti Republike Srbije
SRJ	Savezna Republika Jugoslavija
srpske snage	Vojska Jugoslavije i Ministarstvo unutrašnjih poslova
Šainović i dr.	Predmet pred Međunarodnim krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju IT-05-87, <i>Tužilac protiv Milana Milutinovića, Nikole Šainovića, Dragoljuba Ojdanića, Nebojše Pavkovića, Vladimira Lazarevića i Sretena Lukića</i>
ŠTS	„Šiptarske terorističke snage“ (termin za Oslobodilačku vojsku Kosova uobičajeno korišćen u dokumentima Vojske Jugoslavije)
TRZ	Tužilaštvo za ratne zločine Republike Srbije
VJ	Vojska Jugoslavije

I. Uvod

Masovna grobnica u Rudnici prva je masovna grobnica na teritoriji Srbije otkrivena nakon okončanja mandata MKSJ da sprovodi istrage o zločinima u bivšoj Jugoslaviji.

Tri masovne grobnice sa telima 889 kosovskih Albanaca,¹ mahom civila, otkrivene su u proleće 2001. godine na tri lokacije u Srbiji - u beogradskom predgrađu Batajnica, u Petrovom Selu (istočna Srbija) i pored jezera Perućac (zapadna Srbija). MKSJ je u predmetima *Šainović i dr.* i *Đorđević* utvrdio činjenice o okolnostima ubistava većine civila čiji su posmrtni ostaci ekshumirani sa ove tri lokacije. Prema presudama MKSJ, ovi zločini su izvršeni u okviru sprovođenja udruženog zločinačkog poduhvata čiji je cilj bio uspostavljanje efikasne kontrole srpskih vlasti nad Kosovom kroz promenu etničke ravnoteže i proterivanje Albanaca sa Kosova. Takođe, MKSJ je utvrdio da je ključnu ulogu u prenošenju i skrivanju leševa u pomenutim grobnicama imao MUP, a da je VJ samostalno, ili u saradnji sa MUP-om, učestvovala u prikupljanju leševa na terenu.²

Budući da pred MKSJ nisu izvođeni dokazi o zločinima u kojima su ubijeni civili pronađeni u Rudnici, niti o okolnostima skrivanja njihovih tela, cilj ovog dosijea je da javnosti stavi na uvid podatke i dokaze o odgovornosti pripadnika VJ i MUP-a za ubistva kosovskih Albanaca čiji su posmrtni ostaci pronađeni u Rudnici, kao i podatke i dokaze koji ukazuju na učesnike operacije premeštanja i skrivanja njihovih tela na tajnoj lokaciji.

Podaci korišćeni za izradu ovog dosijea potiču iz dva osnovna izvora. Prvi izvor su svedoci – preživeli, članovi porodica žrtava i očevici zločina koji su dali izjave FHP-u i FHP-u Kosovo o događajima koji su prethodili zločinima, okolnostima zločina, počinocima, njihovim uniformama, naoružanju, opremi, odnošenju tela žrtava, itd. Drugi izvor su autentični vojni i policijski dokumenti koji su u formi dokaza izvedeni u dva pomenuta predmeta pred MKSJ.³ Radi se o zapovestima za sprovođenje borbenih akcija, utvrđivanje odbrane, borbenu kontrolu teritorije, „asanaciju bojišta“, o redovnim borbenim izveštajima, izveštajima o kontroli kretanja unutar određene oblasti, o popisu civilnog stanovništva, rasporedu policijskih jedinica u prostoru, itd. Osim službenih dokumenata VJ i MUP-a, dosije se oslanja i na svedočenja oficira VJ i zvaničnika MUP-a pred MKSJ, glasilo Ministarstva odbrane - magazin „Vojska“, geografske mape i druge izvore.

Dokumenti VJ i MUP-a razmatrani od strane MKSJ u predmetima *Šainović i dr.* i *Đorđević* samo su deo arhive VJ i MUP-a koja se tiče operacija na Kosovu tokom 1998. i 1999. godine i odnose se pre

1 Prema istraživanju Fonda za humanitarno pravo i Fonda za humanitarno pravo Kosovo, u akcijama oružanih snaga tadašnje Savezne Republike Jugoslavije i Republike Srbije na Kosovu u periodu od januara 1998. do sredine juna 1999. godine ubijeno je ili prisilno nestalo oko 7.000 civila - kosovskih Albanaca. Lista žrtava dostupna na www.kosovskaknjigapamcenja.org.

2 Prvostepena presuda MKSJ u predmetu *Đorđević* od 23. februara 2011. godine, par. 553, 985, 988, 2118, 2119 i 2121; Presuda MKSJ u predmetu *Šainović i dr.* od 26. februara 2009. godine, Tom 4, par. 1356 i 1357.

3 Ovi dokumenti dostupni su javnosti kroz Sudsku bazu MKSJ-a, na internet stranici MKSJ: <http://icr.icty.org/bcs/default.aspx>

svega na operacije u kojima su izvršeni zločini obuhvaćeni optužnicama u ova dva predmeta. Ovi dokumenti takođe omogućuju uvid u raspored i angažovanje jedinica i u drugim operacijama VJ i MUP-a u kojima su počinjeni zločini nad albanskim civilima (a koji nisu bili predmet pomenutih optužnica) i rekonstruišu širu sliku delovanja jedinica VJ i MUP-a na celom Kosovu.

Ipak, treba naglasiti da je dokumentacija predata MKSJ-u od strane VJ i MUP-a verovatno nepotpuna, odnosno da ne sadrži sve dokumente za koje se razumno može pretpostaviti da ih VJ i MUP imaju u svom posedu, a tiču se operacija tokom 1998. i 1999. godine na Kosovu. U vezi sa tim, MKSJ je u predmetu *Dorđević* dao ocenu da je reč o očiglednoj nameri prikrivanja pisanih dokaza koji su inkriminišući za pripadnike VJ i MUP-a:

Veće zaključuje da je zavera ćutanja postojala na svim nivoima MUP-a i VJ, o čemu svedoči gotovo potpuno odsustvo izveštaja, beležaka ili zapisnika sa sastanaka – kako na najvišim nivoima političke vlasti, MUP-a ili VJ, tako i na nivou Zajedničke komande ili operativnih elemenata MUP-a ili VJ – u kojima bi bila navedena bilo kakva informacija o napredovanju, uspehu ili neuspehu napora srpskih snaga u rešavanju pitanja OVK i stanovništva, kosovskih Albanaca, i onemogućavanju podrške kopnenim snagama NATO. Po mišljenju Veća, ne može se prihvatiti da o ovim pitanjima, koja su bila ključna za sam opstanak vlasti i naroda Srbije, i koja su bila u žiži napora vlasti i srpskih snaga, nisu bili izveštavani najviši nivoi vlasti, MUP-a i VJ, i da oni o njima nisu znali. Prema zaključku Veća, ili je sva dokumentacija u pisanoj formi uništena ili je na svim nivoima postojalo čvrsto opredeljenje da se izbegne da se pisana dokumentacija izbegava [*sic*] kako međunarodna zajednica ne bi imala na čemu da bazira svoje istrage, ili je posredi bilo i jedno i drugo. Na osnovu toga, može se zaključiti da je postojalo izveštavanje, usmeno i/ili pismeno, na svim najvišim nivoima – političke vlasti, VJ i MUP-a – i da su svi oni znali šta se zapravo događa na terenu na Kosovu i kako napreduju operacije. Ovaj zaključak dalje potkrepljuje ono malo pronađenih pisanih dokumenata i ponašanje koje ukazuje na upućenost najviših rukovodećih nivoa u Srbiji; u te dokumente spadaju zapisnici sa sastanaka, raspoređivanje na Kosovo svih raspoloživih policijskih snaga u stanju borbene gotovosti (među kojima i paravojnih formacija) i postupci kao što su uklanjanje i sakrivanje leševa.⁴

Međutim, i pored fragmentiranosti dokumentacije VJ i MUP-a koja se nalazi u Sudskoj bazi MKSJ-a, moguće je izvršiti pouzdanu rekonstrukciju rasporeda jedinica i operacija u kojima su ubijeni civili čija su tela pronađena u Rudnici. Podaci i dokazi predstavljeni u ovom dosijeu pružaju dovoljno osnova za pokretanje istrage protiv više osoba za izvršenje i prikrivanje zločina, u svojstvu direktnih izvršioca i/ili po komandnoj odgovornosti. Zbog toga, FHP poziva TRZ da bez odlaganja preduzme sve korake za izvođenje odgovornih pred lice pravde.

Postupanje nadležnih institucija mora biti prioritarno usmereno i na otkrivanje lokacije/a na kojoj su

4 Prvostepena presuda MKSJ u predmetu *Dorđević* od 23. februara 2011. godine, par. 2108.

pokopana tela osoba koja su ubijena zajedno sa licima čiji su posmrtni ostaci nađeni u Rudnici. Podaci predstavljeni u ovom dosijeu nesumnjivo ukazuju na pojedince i institucije koji moraju imati saznanja o tome šta se sa telima ubijenih desilo nakon ovih zločina.

Kada je reč o pronalaženju preostalih tajnih grobnica sa telima kosovskih Albanaca u Srbiji, ključni preduslovi su - uz procesuiranje odgovornih za zločine i neselektivno otvaranje arhiva VJ i MUP-a koje se tiču operacija na Kosovu - formiranje nezavisne komisije za analizu arhiva, kao i razrešenje osoba koje su učestvovalе u zločinima ili operacijama skrivanja tela, ili su o tome imale saznanja, sa javnih funkcija.

II. Rezime

Do trenutka objavljivanja ovog dosijea (januar 2015), u Rudnici su ekshumirani i identifikovani posmrtni ostaci 52 osobe. DNK analizom je utvrđeno da se radi o telima kosovskih Albanaca, ubijenih tokom sukoba na Kosovu 1999. godine. Prema rečima predstavnika Komisije za nestala lica Vlade Republike Srbije, pretraga lokacije u Rudnici će biti nastavljena ukoliko nadležne institucije dođu do novih podataka.

Informacije o postojanju grobnice otkrio je jedan kosovski Albanac tokom istrage u predmetu "Drenička grupa", koji je vođen pred Okružnim sudom u Mitrovici. Nadležne institucije pretraživale su ovu lokaciju u više navrata, počev od 2007. godine, a prvi posmrtni ostaci ekshumirani su 2013. godine.

9

Masovna grobnica u Rudnici se nalazi neposredno uz parcelu koju od neutvrđenog datuma, pre 1999. godine, koristi VJ. Na toj parceli je sagrađena kasarna, koja je prema podacima Ministarstva odbrane stavljena u funkciju 2002. godine, a 2006. godine predata MUP-u.

Sve osobe čija su tela pronađena u Rudnici su civili, ubijeni ili prisilno nestali u četiri odvojena zločina počinjena od strane pripadnika VJ i MUP-a tokom aprila i maja 1999. godine na području Drenice (oblasti u centralnom delu Kosova koja obuhvata opštine Srbica i Glogovac). Na osnovu analize dostupnih izvora, u dosijeu su detaljno opisana sva četiri zločina u kojima su ubijeni civili čija su tela nađena u Rudnici. U značajnoj meri su rekonstruisane dve vojno-policijske akcije u kojem su izvršena dva masovna zločina – u Rezali i Starom Čikatovu. U tim akcijama je ubijeno najmanje 68 civila, od kojih je 47 pronađeno u Rudnici. U vezi sa prisilnim nestankom, odnosno ubistvom pet civila u Donjem Zabelju i Gladnom Selu, predstavljeni su dokumenti koji ukazuju na prisustvo određenih vojnih i jedinica u tim selima u kritičnom periodu.

Tela još 10 osoba koje su ubijene u Rezali 5. aprila 1999. godine do danas nisu pronađena.

Sela u kojima su izvršeni zločini nad žrtvama čija su tela skrivana u Rudnici u kritičnom periodu

nalazila su se u zoni odgovornosti 37. motorizovane brigade Vojske Jugoslavije (37. mtbr VJ). Tokom ovog perioda, pod komandom 37. mtbr VJ sprovedeno je više akcija, u kojima su učestvovalе vojne ali i policijske jedinice, čiji je zadatak prema vojnim dokumentima bio „uništenje ŠTS“ [„Šiptarsko terorističkih snaga“ - *prim.aut*]. Ova vojna jedinica, čija je matična kasarna bila u Raškoj, u svom sastavu je imala 4.500 pripadnika i bila je opremljena pešadijskim, tenkovskim i artiljerijskim naoružanjem.

Analiza vojnih i policijskih dokumenata, izjave očevidaca i drugi izvori snažno ukazuju da su zločine u Rezali i Starom Čikatovu počinili pripadnici 37. mtbr VJ, u okviru akcija „uništenja ŠTS“. U zločinu u Rezali je pored 37. mtbr VJ dokumentovano i učešće za sada neidentifikovane policijske jedinice, dok je u Starom Čikatovu bila prisutna i jedna manja formacija 15. oklopne brigade VJ (15. okrbr VJ), kao i 86. odred Posebnih jedinica policije (PJP). Očevici i preživeli zločina u Starom Čikatovu i Rezali prepoznali su vojne uniforme na pripadnicima srpskih snaga koji su učestvovali u ovim zločinima.

Na osnovu dostupnih izvora, nije moguće sa sigurnošću utvrditi koja vojna jedinica je odgovorna za prisilni nestanak četiri civila iz sela Donji Zabelj. Iz iskaza više očevidaca proizilazi da je reč o vojnoj policiji. Međutim, vojni dokumenti upućuju na prisustvo formacija 37. mtbr VJ i 15. okrbr VJ u i oko Donjeg Zabelja u kritičnom periodu. Prema svedočenju očevidaca, Rrahmana Niku su ubili pripadnici VJ u Gladnom Selu. Prema dokumentima 3. Armije VJ, tog dana u Gladnom Selu i okolini bio je smešten znatan deo snaga 37. mtbr VJ.

10

U pogledu uklanjanja tela ubijenih i njihovog prenošenja do Rudnice, rekonstruisan je samo deo događaja i radnji predstavnika institucija tadašnje SRJ i Republike Srbije koji su vodili ka skrivanju tela u Rudnicu. Preciznije, u ovom dosijeu je identifikovana samo početna karika u lancu institucija koje su učestvovalе u uklanjanju tela ubijenih civila.

Za tzv. asanaciju bojišta na području na kojem se nalaze Rezala, Staro Čikatovo, Donji Zabelj i Gladno Selo, bila je nadležna 37. mtbr VJ. Nepobitni dokazi ukazuju da je Odeljenje za asanaciju ove brigade imalo neposredna saznanja o telima ubijenih u Rezali, i da je o tome izvestilo komandu brigade. U vezi sa ostalim zločinima opisanim u ovom dosijeu, vojni dokumenti ukazuju na nadležnost 37. mtbr VJ za asanaciju u tim selima u kritičnom periodu.

Prema međunarodnom pravu i uputstvima Prištinskog korpusa iz tog perioda, asanacija je podrazumevala opsežnu proceduru identifikacije, sahranjivanja i pravljenja spiskova pronađenih tela, u saradnji sa civilnim organima vlasti. Takođe, važeći propisi nalagali su obaveštavanje vojnih istražnih organa o indicijama da su počinjeni zločini. Međutim, dostupni dokumenti i sama činjenica da su tela skrivana 15 godina na tajnoj lokaciji, nepobitno dokazuju da se sa telima žrtava iz Rezale, Starog Čikatova, Donjeg Zabelja i Gladnog Sela postupalo protivno pravilima međunarodnog prava.

Treba naglasiti da je Ministarstvo odbrane odbilo da dostavi FHP-u nekoliko dokumenata koji nisu pohranjeni u sudsku bazu MKSJ, a koji bi u velikoj meri doprineli potpunijoj rekonstrukciji događaja o

kojima je u dosijeku reč. Obrazloženje Ministarstva odbrane je da bi se dostavljanjem traženih podataka između ostalog nanela šteta operativnoj i funkcionalnoj sposobnosti Vojske Srbije (VS).

Tokom analize građe za pisanje ovog dosijea identifikovan je veliki broj pojedinaca koji su u najmanju ruku „znali ili imali razloga da znaju“ da su u tim selima počinjeni zločini, kao i onih koji su naredili i vršili uklanjanje tela. Najveći broj njih su bivši pripadnici 37. mtbr VJ, uključujući njenog tadašnjeg komandanta a danas načelnika Generalštaba VS Ljubiše Dikovića. Provera njihovih saznanja, uz saslušanje svedoka i uvid u dokumente do kojih je FHP došao, kao i u one koji su FHP-u bili nedostupni a nalaze se u arhivi VS, prvi je i ključni korak u nezavisnoj i sveobuhvatnoj istrazi o odgovornosti za ubistva u Rezali, Starom Čikatovu, Donjem Zabelju i Gladnom Selu, kao i za prikrivanje tela žrtava ovih zločina tokom prethodnih 15 godina.

III. „Asanacija bojišta“ od strane VJ i MUP-a tokom rata na Kosovu

1. Ženevske konvencije i dodatni protokoli propisuju pravila postupanja sa telima umrlih ljudi tokom oružanog sukoba. Strana u sukobu je dužna da, u što je moguće kraćem roku, popiše sve podatke koji su u stanju da doprinesu identifikovanju umrlih.⁵ Takođe se državama nalaže da se, pre sahranjivanja mrtvih, izvrši lekarski pregled leševa u cilju konstatovanja smrti, kao i ustanovljavanja identiteta i uzroka smrti.⁶ Osim toga, strane u sukobu su dužne da obezbede da umrla lica budu pristojno sahranjena, po mogućnosti shodno obredima veroispovesti kojoj pripadaju, da im grobovi budu poštovani, pristojno održavani i tako obeleženi da se mogu uvek pronaći.⁷

11

2. Tokom rata na Kosovu, organizovane i koordinisane akcije pronalaska i uklanjanja ljudskih tela sa otvorenih prostora i iz objekata sprovodile su jedinice VJ i MUP-a u okviru postupka zvanog „asanacija bojišta“. Termin „asanacija bojišta“, prema terminologiji VJ, podrazumeva preduzimanje sanitarno-higijenskih, sanitarno-tehničkih i drugih potrebnih mera i delatnosti radi pronalaženja poginulih i umrlih ljudi, te uginulih životinja, odnosno radi uklanjanja svega opasnog po zdravlje ljudi i životinja i štetnog po životnu sredinu.⁸

3. Postupanje jedinica VJ i MUP-a koje su sprovodile asanaciju bojišta za vreme rata na Kosovu

5 Ženevska konvencija o poboljšanju položaja ranjenika i bolesnika u oružanim snagama u ratu od 12. avgusta 1949. godine, član 16; Ženevska konvencija o poboljšanju položaja ranjenika, bolesnika i brodolomnika oružanih snaga na moru od 12. avgusta 1949. godine, član 19.

6 Ženevska konvencija o poboljšanju položaja ranjenika i bolesnika u oružanim snagama u ratu od 12. avgusta 1949. godine, član 17; Ženevska konvencija o poboljšanju položaja ranjenika, bolesnika i brodolomnika oružanih snaga na moru od 12. avgusta 1949. godine, član 20; Ženevska konvencija o postupanju sa ratnim zarobljenicima od 12. avgusta 1949. godine, član 120.

7 Ženevska konvencija o poboljšanju položaja ranjenika i bolesnika u oružanim snagama u ratu od 12. avgusta 1949. godine, član 17; Ženevska konvencija o postupanju sa ratnim zarobljenicima od 12. avgusta 1949. godine, član 120; Ženevska konvencija o zaštiti građanskih lica za vreme rata od 12. avgusta 1949. godine, član 130.

8 Primena pravila međunarodnog prava oružanih sukoba, str. 92, dok. pr. br. P01011, Šainović i dr.

u suprotnosti je sa pravilima međunarodnog prava. Prema nalazima MKSJ, MUP i VJ su sproveli koordinisane akcije sa nezakonitim ciljem prikrivanja dokaza o počinjenim zločinima.⁹

4. U prilog tome govori i činjenica da je, uključujući dokaze o masovnoj grobnici u Rudnici, preko 900 tela civila - kosovskih Albanaca - pronađeno na tajnim lokacijama u masovnim grobnicama u Srbiji, a da se još oko 900 kosovskih Albanaca vode kao nestali. Drugim rečima, da su VJ i MUP postupali u skladu sa pomenutim pravilima, javnost i nadležne institucije bi odmah po okončanju sukoba bili obavešteni od strane VJ i MUP-a gde se nalaze tela koja su uklonili tokom asanacije bojišta.

5. Kako je utvrdio MKSJ u presudi *Dorđević*, VJ je samostalno ili sa pripadnicima MUP-a prikupljala tela na terenu, a potom je MUP skrivao tela na tajnim lokacijama. MKSJ na osnovu predočenih dokaza nije bio u stanju da ustanovi učešće VJ u operacijama prenošenja tela u tri masovne grobnice u Srbiji.¹⁰

6. Komandant Prištinskog korpusa VJ Vladimir Lazarević je 31. marta 1999. godine izdao naređenje o asanaciji bojišta svim komandama brigada VJ angažovanih na Kosovu, kojim se nalaže da jedinice VJ u zonama svoje odgovornosti sprovedu asanaciju, zajedno sa MUP-om, kao i “u saradnji sa organima vlasti (vojni tužioci, opštinski organi)”¹¹

7. Iako je ovim dokumentom određeno da VJ sprovodi asanaciju u pograničnim oblastima a MUP u unutrašnjosti, iz brojnih drugih vojnih dokumenata, kao i iz nalaza MKSJ, proizilazi da je VJ sprovodila asanaciju i u unutrašnjosti Kosova.¹²

12

8. Prema naređenju PrK od 31. marta 1999. godine, postupak asanacije sprovodile su posebne jedinice u okviru brigade VJ – odeljenja u čiji sastav su između ostalog uključeni istražni sudija, komandir odeljenja, medicinski tehničar i veterinarski tehničar. Od tehnike, odeljenje je na raspolaganju imalo dva teretna automobila od dve i po tone nosivosti. U okviru postupka asanacije, komandir odeljenja je izdavao komande a istražni sudija je stručno rukovodio postupkom.¹³

9. Postupak sa telima civila koja bi odeljenja pronašla, predviđao je njihovu predaju organima vlasti na čijoj teritoriji su tela pronađena, pravljenje spiska pokopanih lica i skice mesta pokopa. Primerak spiska pokopanih i skice mesta pokopa, komandir odeljenja je predavao predstavnicima opštine i matičara. Lične stvari lica nepoznatog identiteta predavala su se vojnom odseku ili komandi garnizona.¹⁴

9 Više o prikrivanju tela videti u prvostepenoj presudi MKSJ u predmetu *Šainović i dr.* od 26. februara 2009. godine, str. 428-460, kao i prvostepenoj presudi MKSJ u predmetu *Dorđević* od 23. februara 2011. godine, str. 474-520.

10 Prvostepena presuda MKSJ u predmetu *Dorđević* od 23. februara 2011. godine, par. 553, 985, 988, 2118, 2119 i 2121; Prvostepena presuda MKSJ u predmetu *Šainović i dr.* od 26. februara 2009. godine, Tom 4, par. 1356 i 1357.

11 Naređenje za asanaciju bojišta PrK, 31. mart 1999. godine, dok. pr. br. 5D00352, *Šainović i dr.*; Prilog 1.

12 Naređenje za asanaciju bojišta PrK – dopuna, 8. april 1999. godine, dok. pr. br. 5D00179, *Šainović i dr.*; Naređenje za asanaciju bojišta Komande 125. mtbr, 4. april 1999. godine, dok. pr. br. P01246, *Šainović i dr.*; Naređenje za asanaciju bojišta Komande 37. mtbr VJ, 5. april 1999. godine, dok. pr. br. 5D01028, *Šainović i dr.*; Prilog 2.

13 Naređenje za asanaciju bojišta PrK, 31. mart 1999. godine, dok. pr. br. 5D00352, *Šainović i dr.*; Prilog 1.

14 Isto.

10. Postupajući po naređenju PrK, komande brigada koje su potčinjene PrK su izdale pojedinačna naređenja o osnivanju odeljenja za asanaciju u okviru brigade i sprovođenju naređenja PrK.

i. Podaci VJ i MUP-a o izvršenim asanacijama i skrivanju tela

11. 2001. godine, VJ i MUP su osnovali istražna tela koja su se bavila prikupljanjem informacija o asanaciji bojišta i postupanju sa telima pronađenim na terenu tokom rata na Kosovu 1998. i 1999. godine. Nalazi ova dva tela su dijametralno različiti. Dok su nalazi tela kojeg je formirao MUP rasvetlili okolnosti učešća visokih državnih zvaničnika u sakrivanju tela kosovskih Albanaca i doprineli otkrivanju novih lokacija masovnih grobnica, nalaz tela koje je formirala VJ je da je vojska postupala u skladu sa međunarodnim pravom i domaćim propisima.

12. U maju 2001. godine, tadašnji ministar unutrašnjih poslova Republike Srbije Dušan Mihajlović je osnovao Radnu grupu MUP-a sa zadatkom da istraži slučaj hladnjače sa tada neidentifikovanim telima, pronađene u aprilu 1999. godine u Dunavu, kod Tekije (istočna Srbija). Članovi radne grupe bili su, između ostalih, Dragan Karleuša, Dragan Furdulović, Dragan Mirčić, Bora Banjac i, jedno vreme, Milorad Veljović.¹⁵ Prema nalazu Radne grupe, u martu 1999. godine održan je sastanak u kabinetu Slobodana Miloševića, kojem su prisustvovali Slobodan Milošević, Vlajko Stojiljković (ministar unutrašnjih poslova), Vlastimir Đorđević (načelnik RJB) i Radomir Marković (načelnik RDB), tokom kojeg je Đorđević postavio pitanje čišćenja terena na Kosovu, što je nazvao "asanacijom". Milošević je zatim naredio Stojiljkoviću "preduzimanje mera kako bi se uklonili svi tragovi koji mogu da ukažu na postojanje dokaza o izvršenim zločinima".¹⁶ Na osnovu prikupljenih informacija, Radna grupa je utvrdila postojanje masovnih grobnica sa telima kosovskih Albanaca u Batajnici, Perućcu i Petrovom Selu.¹⁷

13

13. Generalštab VJ je u maju 2001. godine osnovao Komisiju za prikupljanje materijala o izvršenim asanacijama bojišta na teritoriji Kosova i Metohije. Predsednik komisije je bio general-major Momčilo Krgović, doktor po profesiji, a zamenik predsednika Komisije general-major Aco Tomić, u to vreme načelnik Prvog odeljenja Kontraobaveštajne službe VJ.¹⁸

14. U izveštaju Komisije VJ navodi se da su jedinice VJ angažovane na Kosovu tokom 1999. godine u svojim zonama odgovornosti vršile asanaciju na 56 lokaliteta, na kojima je pronađeno 208 ljudskih leševa.¹⁹ Takođe, u izveštaju Komisije se navodi da je VJ izvršila ekshumaciju devet masovnih grobnica, iz kojih su iskopana 203 tela. Sudsko-medicinsku analizu su izvršili vojni organi, a samo 76 tela je

15 Prvostepena presuda MKSJ u predmetu *Đorđević* od 23. februara 2011. godine, Tom 2, par. 1369.

16 Informacija Radne grupe, 25. maj 2001. godine, str. 3, dok. pr. br. P00567, *Šainović i dr.* Vidi i Presudu MKSJ u predmetu *Šainović i dr.* od 26. februara 2009. godine, Tom 2 od 4, par. 1325.

17 Prvostepena presuda MKSJ u predmetu *Đorđević* od 23. februara 2011. godine, Tom 2, par. 1375 i 1378.

18 Primena pravila međunarodnog prava oružanih sukoba, str. 97, dok. pr. br. P01011, *Šainović i dr.*; Dejan Anastasijević, "Devet života jednog generala", *Vreme*, broj 698, maj 2004.

19 Primena pravila međunarodnog prava oružanih sukoba, str. 95, dok. pr. br. P01011, *Šainović i dr.*

identifikovano.²⁰ Među neidentifikovanim telima iz devet pomenutih masovnih grobnica su i tela albanskih civila ubijenih u Izbici 28. marta 1999. godine, koja su 2001. godine pronađena u masovnoj grobnici u Petrovom Selu.

15. VJ je na još 13 lokaliteta pronašla namanje 667 leševa „za koje se pouzdano utvrdilo da nisu nastali usled dejstva pripadnika Vojske Jugoslavije“. Prema izveštaju, informacije o ovim telima Komisija je dobila od „organa bezbednosti jedinica koje su vršile dejstva na Kosovu“, bez preciziranja na koji način je to pouzdano utvrđeno, odnosno da li su vojni istražni organi učestvovali u toj proceduri.²¹

16. 10 od 13 pomenutih lokaliteta nalaze se u oblasti Drenice, koja je tokom 1999. godine bila u zoni odgovornosti 37. mtbr VJ. Između ostalog, radi se o Rezali, selu u kojem je izvršena masovna egzekucija civila čija su tela nađena u Rudnici.

17. U bazi nestalih lica MKCK registrovane su 53 osobe nestale na pomenutih 13 lokaliteta, uključujući 10 osoba ubijenih u Rezali.²²

IV. Otkrivanje masovne grobnice u Rudnici

18. Prema dostupnim podacima, podaci o postojanju masovne grobnice u Rudnici pojavili su se tokom istrage u predmetu „Drenička grupa“ koji je vođen pred Okružnim sudom u Kosovskoj Mitrovici.²³ Svedok protiv koga je kasnije podignuta optužnica u tom predmetu ukazao je da su 1999. godine u stari kamenolom u Rudnici dovezena tela Albanaca ubijenih tokom rata na Kosovu, kao i da je kasnije taj teren posut zemljom i delimično asfaltiran.²⁴

19. Istražni organi Republike Srbije pretražili su lokacije u kamenolomu u Rudnici prvi put 2007. godine, a potom i 2010, 2011, 2013. i 2014. godine.²⁵ Prvi posmrtni ostaci pronađeni su 13. decembra 2013. godine.²⁶

20 MKCK, Nestale osobe na teritoriji Kosova u vezi sa događajima od januara 1998. godine.

21 Primena pravila međunarodnog prava oružanih sukoba, str. 111, dok. pr. br. P01011, *Šainović i dr.*

22 MKCK, Nestale osobe na teritoriji Kosova u vezi sa događajima od januara 1998. godine, jun 2014.

23 Predmet Tužilac protiv Ismeta Haxha i drugih vođen je pred Okružnim sudom u Kosovskoj Mitrovici u periodu od 22. aprila do 29. maja 2014. godine, kada je objavljena prvostepena presuda kojom su optuženi Ismet Haxha, Shefki Hyseni, Nexhat Qubrelji i Sulejman Selimi oslobođeni optužbi za ratni zločin protiv civilnog stanovništva, izvršenog protiv albanskih civila na Kosovu.

24 Završne reči advokata Bajrama Tmava od 26. maja 2014. godine u predmetu „Drenička grupa“. Vidi takođe: Zoran Kosanović, „Počelo iskopavanje masovne grobnice u Srbiji“, *Al Jazeera*, <http://balkans.aljazeera.net/vijesti/pocelo-iskopavanje-masovne-grobnice-u-srbiji>, pristupljeno dana 22. avgusta 2014. godine.

25 Saopštenje za javnost Tužilaštva za ratne zločine, Četvrta naredba o uvidaju za lokaciju „Rudnica“, 6. avgust 2014. godine, dostupno na http://www.tuzilastvorz.org.rs/html_trz/VESTI_SAOPSTENJA_2014/VS_2014_08_06_CIR.pdf, pristupljeno dana 22. avgusta 2014. godine.

26 Zana Cimili, „Nadeni posmrtni ostaci u Rudnici“, *B92*, dostupno na http://www.b92.net/video/vesti.php?yyyy=2013&mm=12&dd=13&nav_id=788968, pristupljeno dana 27. avgusta 2014. godine.

20. TRZ je u svom prvom saopštenju o masovnoj grobnici u Rudnici, u maju 2010. godine, navelo da se sumnja da je reč o telima kosovskih Albanaca, i to njih 250.²⁷ U narednom saopštenju, TRZ je preciziralo da se u Rudnici nalaze “posmrtni ostaci dovezeni iz primarnih grobnica u okolini Drenice, na KiM”.²⁸ Konačno, DNK analiza urađena u aprilu 2014. godine potvrdila je da posmrtni ostaci pronađeni u Rudnici pripadaju kosovskim Albancima ubijenim tokom rata na Kosovu, na području Drenice.²⁹

21. Prema izjavi Predsednika komisije za nestale osobe Vlade Republike Srbije Veljka Odalovića, iskopavanja u Rudnici su okončana 22. avgusta 2014. godine, ali će se ona nastaviti “ukoliko bude nekih ozbiljnih informacija i valjanih dokaza”.³⁰ Do objavljivanja ovog dosijea, iskopavanja u Rudnici nisu nastavljena.

V. Lokacija grobnice

22. Selo Rudnica se nalazi u opštini Raška, u južnoj Srbiji. Masovna grobnica se nalazi u napuštenom kamenolomu, na oko 10 metara od magistralnog puta Raška–Leposavić, u neposrednoj blizini graničnog prelaza Jarinje, između Srbije i Kosova.³¹

23. Lokacija masovne grobnice udaljena je 80 kilometara od Rezale, 95 kilometara od Starog Čikatova, 100 kilometara od Donjeg Zabela i oko 100 kilometara od Gladnog Sela.

24. Grobnica se nalazi u neposrednoj blizini kasarne „Rudnica“ koju je izgradila VJ. Radi se o dve susedne parcele koje razdvaja litica kamenoloma. Razdaljina između kasarne i mesta grobnice iznosi oko pet metara vazdušnom linijom (vidi Fotografiju 1).

25. Prema istraživanju FHP-a, zemljište na kom je otkrivena masovna grobnica u Rudnici pripada preduzeću „Kosmetput“ koje je osnovano u februaru 1999. godine, sa sedištem u selu Lešak (opština

15

---

27 Saopštenje za javnost Tužilaštva za ratne zločine, 10. maj 2010. godine, dostupno na http://www.tuzilastvorz.org.rs/html_trz/VESTI_SAOPSTENJA_2010/VS_2010_05_10_LAT.PDF, pristupljeno dana 27. avgusta 2014. godine.

28 Saopštenje za javnost Tužilaštva za ratne zločine, „Predloženo preduzimanje istražnih radnji u vezi potencijalne masovne grobnice u Raškoj“, 18. maj 2010. godine, dostupno na http://www.tuzilastvorz.org.rs/html_trz/VESTI_SAOPSTENJA_2010/VS_2010_05_18_LAT.PDF, pristupljeno dana 27. avgusta 2014. godine.

29 Amra Zejneli, „Posmrtni ostaci iz Rudnice dopremljeni na Kosovo“, *Radio Slobodna Evropa*, <http://www.slobodnaevropa.org/content/posmrtni-ostaci-iz-masovne-grobnice-stizu-na-kosovo/26544784.html>, pristupljeno dana 22. avgusta 2014. godine.

30 Amra Zejneli, „Posmrtni ostaci iz Rudnice dopremljeni na Kosovo“, *Radio Slobodna Evropa*, <http://www.slobodnaevropa.org/content/posmrtni-ostaci-iz-masovne-grobnice-stizu-na-kosovo/26544784.html>, pristupljeno dana 22. avgusta 2014. godine.

31 Granični prelaz Jarinje je jedini zvanični granični prelaz između Kosova i Srbije, koji spaja severni deo Kosova (opštine Mitrovica, Leposavić, Zubin Potok) sa jugom Srbije.

Leposavić).³² „Kosmetput“ je u Agenciji za privredne registre registrovao ogranak u Rudnici.³³

26. Istraživač FHP-a je razgovarao sa dva ovlašćena lica preduzeća „Kosmetput“. Prema njihovim rečima, „Kosmetput“ je početkom 1999. godine kupio parcelu od 50 ari u Rudnici od firme „Megalit Raška“. Na kupljenom zemljištu nije bilo izgrađenih objekata. U maju 1999. godine „Kosmetput“ je izgradio upravnu zgradu (ispod koje je vršeno iskopavanje masovne grobnice). Oba sagovornika su bili izričiti u tvrdnji da ispod upravne zgrade nisu pronađeni posmrtni ostaci, već da se oni nalaze na parkingu ispred zgrade, na kojem se čuva mehanizacija. Znaju da se iskopavanja vrše od 2007. godine, ali kažu da su nalog za iseljenje mehanizacije dobili tek u jesen 2013. godine, od kada više nemaju nikakav pristup upravnoj zgradi i ostalim objektima. Upravna zgrada je prilikom ekshumacija srušena.³⁴

32 Politika Online, „U Rudnici iskopano tela šest Albanaca“, 9. april 2014. godine, <http://www.politika.rs/rubrike/Hronika/U-Rudnici-iskopano-tela-sest-Albanaca.lt.html>; Agencija za privredne registre, pretraga privrednih društava, pristupljeno 17. juna 2014. godine, <http://pretraga2.apr.gov.rs/EnterprisePublicSearch/Details/EnterpriseBusinessData/1094450?code=576E769D8FCA438FB466A0F94432596433D2DF4E>.

33 Agencija za privredne registre, pretraga privrednih društava, pristupljeno 17. juna 2014. godine, <http://pretraga2.apr.gov.rs/EnterprisePublicSearch/Details/EnterpriseBranchOffices/1094450?code=576E769D8FCA438FB466A0F94432596433D2DF4E>.

34 Beleška telefonskog razgovora istraživača FHP-a sa D.V, ovlašćenim licem „Kosmetputa“ od 11. juna 2014. godine.

27. FHP je stupio u kontakt sa predstavnikom preduzeća „Megalit Raška“, koji je potvrdio da je ovo preduzeće početkom 1999. godine prodalo oko 50 ari zemljišta u Rudnici preduzeću „Kosmetput“. Zemljište je prodato po nalogu tadašnje Vlade Srbije, jer je „Kosmetput“ morao da preseli mehanizaciju sa Kosova u Srbiju.³⁵

28. Vojna kasarna koja se nalazi uz kamenolom u kojem je pronađena masovna grobnica, nalazi se na parceli koja je takođe pripadala preduzeću „Megalit Raška“. Prema rečima predstavnika preduzeća „Megalit Raška“, ovo preduzeće je pre 1999. godine nekoliko hektara svog zemljišta u Rudnici ustupilo VJ, koja je kasnije na tom zemljištu izgradila kasarnu (vidi Fotografiju 1).³⁶

29. Istraživači FHP-a su utvrdili da kasarnu „Rudnica“ sada koristi Žandarmerija MUP-a Republike Srbije.

30. FHP je 13. juna 2014. godine Ministarstvu odbrane Republike Srbije uputio zahtev za pristup informacijama od javnog značaja, u kom je traženo da Ministarstvo dostavi podatke kada je formirana kasarna VJ u Rudnici, ko je bio njen starešina, da li kasarna i dalje postoji, ko je sada njen starešina, kao i ugovor kojim je preduzeće „Megalit Raška“ ustupilo svoje zemljište VJ.³⁷

31. U odgovoru na zahtev FHP-a, Ministarstvo odbrane je navelo da je kasarna „stavljena u funkciju 2002. godine“ i da je u njoj bilo „smešteno ljudstvo koje je angažovano na obezbeđivanju administrativne linije sa KiM“. Takođe se navodi da kasarna nije imala određenog komandanta i da je 2006. godine ustupljena MUP-u. Ministarstvo u odgovoru ističe da „fotokopija ugovora kojim je firma Megalit Raška ustupila svoje zemljište Vojski Jugoslavije na kome je formirana baza nije pronađen“.³⁸

17

VI. Ekshumacija i identifikacija tela

32. Do danas, iz masovne grobnice u Rudnici ekshumirani su posmrtni ostaci 52 osobe.³⁹ Iskopavanja su vršena na tri lokacije u kamenolomu u Rudnici, međutim sva tela su ekshumirana na jednoj – u neposrednoj blizini upravne zgrade ogranka preduzeća „Kosmetput“.⁴⁰

33. Prema podacima Kancelarije za nestale osobe Vlade Republike Kosovo, ukupno je identifikovano

---

35 Beleška razgovora sa B. B. od 12. juna 2014. godine.

36 Isto.

37 Ministarstvo odbrane, Zahtev za pristup informacijama od javnog značaja, HlcIndexOut:170-F95489 od 13. juna 2014. godine.

38 Odgovor Ministarstva Odbrane na zahtev za informaciju od javnog značaja FHP broj 559-4/14 od 28. jula 2014. godine.

39 Saopštenje za javnost Tužilaštva za ratne zločine, Četvrta naredba o uviđaju za lokaciju „Rudnica“, 6. avgust 2014. godine, dostupno na http://www.tuzilastvorz.org.rs/html_trz/VESTI_SAOPSTENJA_2014/VS_2014_08_06_CIR.pdf, pristupljeno dana 22. avgusta 2014. godine.

40 Zoran Kosanović, „EULEX preuzeo tijela ubijenih iz Rudnice“, *Al Jazeera*, dostupno na <http://balkans.aljazeera.net/vijesti/eulex-preuzeo-tijela-ubijenih-iz-rudnice>, pristupljeno dana 27. avgusta 2014. godine.

52 tela: 27 tela civila ubijenih u Rezali (opština Srbica); 20 tela civila ubijenih u Starom Čikatovu (opština Glogovac); četiri tela civila ubijenih u Donjem Zabelju (opština Glogovac) i jedno telo civila ubijenog u Gladnom Selu (opština Glogovac).⁴¹

34. Komisija za nestala lica Vlade Republike Srbije nije javno saopštavala tačan broj kao ni identitet lica pronađenih u masovnoj grobnici u Rudnici, a zahtev FHP-a za dostavljanjem informacija o identitetu ekshumiranih žrtava Komisija je odbila navodeći da je postupak ekshumacije u nadležnosti Višeg suda u Beogradu.⁴²

35. Dana 22. avgusta 2014. godine, nadležni organi Republike Srbije su na graničnom prelazu Merdare predali posmrtnu ostatku 16 osoba EULEX-u.⁴³ Potom su 12. septembra 2014. godine predata još 24 tela,⁴⁴ a preostalih 12 tela predato je 13. oktobra 2014. godine.⁴⁵

VII. Zločini u kojima su ubijeni civili čija su tela pronađena u Rudnici

36. Sve osobe čija su tela pronađena u Rudnici su civili, ubijeni ili prisilno nestali u četiri odvojena zločina počinjena od strane pripadnika VJ i MUP-a tokom aprila i maja 1999. godine na području Drenice (oblast u centralnom delu Kosova koja obuhvata opštine Srbica i Glogovac).

18

1. Ubistvo najmanje 41 civila u Rezali

37. Selo Rezala se nalazi oko 7 km južno od grada Srbica. Na osnovu prikupljenih dokaza, FHP je utvrdio da su **5. aprila 1999. godine** pripadnici VJ i MUP-a isterali meštane sela Rezale iz njihovih kuća, a zatim ubili najmanje **41 albanska civila**, od toga 39 u jednoj masovnoj egzekuciji. Pripadnici VJ su tela ubijenih prekrili zemljom. U masovnoj grobnici u Rudnici su pronađena tela 27 od najmanje 41 žrtve ubijene u Rezali, a tela 10 žrtava još uvek nisu pronađena.

38. Iz dokaza proizilazi da je zločin u Rezali počinjen u okviru akcije vojno-polijskih snaga pod komandom 37. mtbr VJ. U zločinu su učestvovali pripadnici 37. mtbr VJ i za sada neutvrđene jedinice

41 Podaci Komisije o nestalim osobama Vlade Republike Kosovo, e-mailovi od: 26. avgusta, 14. septembra i 15. oktobra 2014. godine.

42 Odgovor Komisije za nestala lica Vlade Republike Srbije broj 021-01-01/2014-01/ od 23. septembra 2014. godine.

43 Amra Zejneli, „Posmrtni ostaci iz Rudnice dopremljeni na Kosovo“, *Radio Slobodna Evropa*, <http://www.slobodnaevropa.org/content/posmrtni-ostaci-iz-masovne-grobnice-stizu-na-kosovo/26544784.html>, pristupljeno dana 22. avgusta 2014. godine..

44 Marija Ristić, „EULEX preuzeo ostatke 24 žrtve iz grobnice u Rudnici“, *Balkan Insight*, 15. septembar 2014. godine, dostupno na <http://www.balkaninsight.com/rs/article/euleks-preuzeo-ostatke-24-%C5%BERTve-iz-grobnice-u-rudnici>, pristupljeno dana 16. septembra 2014. godine.

45 „Primopredaja posmrtnih ostataka na Merdaru“, *Radio KiM*, 13. oktobar 2014. godine, dostupno na <http://www.radiokim.net/vesti/hronika/primopredaja-posmrtnih-ostataka-na-merdaru.html>, pristupljeno dana 17. oktobra 2014. godine.

MUP-a. Tela ubijenih u ovom zločinu su do 13. aprila ostala u Rezali, pod kontrolom 37. mtbr VJ, kada su kamionom odvezena u nepoznatom pravcu.

1.1. Opis događaja na osnovu izjava svedoka

39. Oko 9:00 sati ujutru, 5. aprila 1999. godine, pripadnici srpskih snaga su u pratnji tenkova i oklopnih vozila ušli u Rezalu iz pravca sela Morina i Likovac (opština Srbica).⁴⁶ Nedugo potom, pripadnici srpskih snaga obučeni u zelene i plave maskirne uniforme, neki sa šlemovima, neki sa šeširima na glavi, sa belim trakama oko ruke, počeli su da ulaze u albanske kuće naređujući meštanima i izbeglicama koje su se sklonile u selu da se skupe kod seoske osnovne škole, u centru sela.⁴⁷ Jedan stariji meštаниn je ubijen dok je napuštao kuću, pucnjima u glavu, naočigled porodice.⁴⁸

40. Kada se nekoliko stotina meštana skupilo kod škole, pripadnici srpskih snaga su im naredili da uđu u dvorište obližnje kuće koja je pripadala Hashimu Dergutiju.⁴⁹ Naređeno im je da sednu na zemlju. Pripadnici srpskih snaga su ih pretresli i oduzeli im novac, nakit i ostale vredne stvari. Dok su pljačkali dragocenosti, kundacima pušaka su udarali muškarce, naočigled njihovih supruga, dece i drugih članova porodice.⁵⁰

41. Oko 17:00 časova, pripadnici srpskih snaga koji su čuvali civile u dvorištu Hashima Dergutija (a koje su svedoci identifikovali kao policajce)⁵¹ izašli su iz dvorišta i uputili se ka selu Likovac, a u dvorište je ušla veća grupa pripadnika srpskih snaga koje je jedan preživeli opisao kao mlađe pripadnike VJ, koji su na to mesto došli u nekoliko kamiona.⁵² Oni su naredili ženama i deci da napuste dvorište i krenu ka susednom selu Makrmalj.

42. Prema izjavama preživelih, kada su žene i deca otišli, pripadnici srpskih snaga su muškarcima naredili da stanu u kolonu po dvojica, a zatim su ih odveli 50 metara dalje od kuće, blizu seoskog groblja. Na tom mestu su postrojeni uz ogradu tako da su im lica bila okrenuta ka pripadnicima srpskih snaga. Oko zatočenih muškaraca pripadnici srpskih snaga su dovezli traktore koji su stvarali veliku buku.⁵³ Posle nekoliko minuta, na muškarce je prvo zapucano iz puškomitraljeza koji se nalazio na spratu kuće Hashima Dergutija, a zatim su iz automatskih pušaka zapucali i pripadnici srpskih snaga koji su se nalazili naspram civila. Posle desetak minuta, došli su do streljanih muškaraca proveravajući da li su svi mrtvi. One koji su i dalje bili živi ubijali su rafalima iz pušaka.⁵⁴

46 Baza FHP, izjava svedoka T.D. data FHP-u, novembar 2000; izjava svedoka S.K. data FHP-u, avgust 2010.

47 Baza FHP, izjava svedoka V.D. data FHP-u, novembar 2000; izjava svedoka H.Z. data FHP-u, novembar 2000; izjava svedoka I.R. data FHP-u, novembar 2000; izjava svedoka V.R. data FHP-u, novembar 2000; izjava svedoka M.D. data FHP-u, novembar 2000.

48 Baza FHP, izjava svedoka S. Z. data FHP-u, jul 2007.

49 Isto.

50 Isto.

51 Baza FHP, izjava svedoka H. Z. data FHP-u, novembar 2000.

52 Baza FHP, izjava svedoka I.R. data FHP-u, novembar 2000.

53 Isto, Baza FHP, izjava svedoka M.D. data FHP-u, novembar 2000.

54 Baza FHP, izjava svedoka I.R. data FHP-u, novembar 2000.

43. Pripadnici srpskih snaga su na mestu ubili 39 civila, dok su dvojica preživela streljanje tako što su ih prekrila mrtva tela muškaraca koja su pala preko njih. Među ubijenim civilima bila su tri dečaka, dok je najstarija žrtva imala 97 godina.⁵⁵ U obližnjoj šumi, ubijena su još najmanje dva civila.⁵⁶

44. Tela streljanih civila su ostala na mestu zločina. Narednog dana, 6. aprila 1999. godine, vojnici su ponovo došli u selo i zemljom prekrili tela streljanih civila.⁵⁷ Približno nedelju dana kasnije, vojnici su se vratili u selo, otkopali tela, natovarili ih u kamion, a potom ih odvezli u pravcu Mitrovice.⁵⁸

45. U masovnoj grobnici u Rudnici, pronađeni su posmrtni ostaci 27 civila streljanih u Rezali: **Burim** (Xhemajl) **Zabeli** (1987), **Besim** (Skender) **Rukolli** (1983), **Perparim** (Uke) **Hoti** (1983), **Jahë** (Kamer) **Rukolli** (1981), **Blerim** (Beqir) **Dobruna** (1979), **Abdullah** (Tafe) **Rukolli** (1961), **Isuf** (Rexhep) **Aruqi** (1955), **Jahë** (Rexhep) **Aruqi** (1952), **Demir** (Halil) **Deliu** (1952), **Demir** (Sheqir) **Rukolli** (1952), **Xhemajl** (Haxhi) **Zabeli** (1949), **Vesel** (Osman) **Deliu** (1948), **Ilaz** (Bajram) **Rukolli** (1946), **Azem** (Bejte) **Hoti** (1945), **Behram** (Hetem) **Rukolli** (1943), **Latif** (Ymer) **Zabeli** (1942), **Alush** (Maliq) **Hoti** (1941), **Ukë** (Bejte) **Hoti** (1939), **Shaban** (Sokol) **Aliu** (1939), **Zymer** (Sinan) **Rukolli** (1937), **Bajram** (Zeqir) **Ahmeti** (1936), **Nehbi** (Mehmet) **Kodra** (1935), **Adem** (Osman) **Deliu** (1934), **Aziz** (Ibrahim) **Deliu** (1934), **Sadik** (Zymer) **Mala** (1931), **Rexhep** (Osman) **Rukolli** (1924) i **Mehmet** (Kadri) **Zabeli** (1916).⁵⁹

46. Tela 10 žrtava ni do danas nisu pronađena, a njihov nestanak je registrovan na listi MKCK: **Nazif** (Avdyl) **Hoti** (1950), **Hetem** (Osman) **Deliu** (1945), **Rexhep** (Fejza) **Hoti** (1934), **Sadri** (Jakup) **Zabeli** (1933), **Nezir** (Shaban) **Deliu** (1932), **Dibran** (Hetem) **Rukolli** (1932), **Hysen** (Beke) **Aruqi** (1927), **Jonuz** (Halil) **Rukolli** (1918), **Hajdar** (Fetah) **Zabeli** (1915) i **Shefqet** (Kadri) **Zabeli** (1912).⁶⁰

47. Posmrtni ostaci **Isufa** (Ibrahim) **Rukollija** (1957) i **Ise** (Mursel) **Zabeli** (1933) koji su streljani sa ostalim civilima pronađeni su posle rata na porodičnom groblju Derguti u Rezali.⁶¹

55 Isto.

56 Baza FHP, izjava svedoka S. K. data FHP-u, avgust 2010; izjava svedoka V. A. data FHP-u, jul 2007.

57 Baza FHP, izjava svedoka M.D. data FHP-u, novembar 2000.

58 Isto.

59 Podaci Komisije o nestalim osobama Vlade Republike Kosovo, e-mailovi od: 26. avgusta, 14. septembra i 15. oktobra 2014. godine.

60 MKCK, Nestale osobe na teritoriji Kosova u vezi sa događajima od januara 1998. godine, jun 2014.

61 Baza FHP, izjava svedoka S. R. data FHP-u, jul 2007. godine; izjava svedoka S. Z. data FHP-u, jul 2007. godine.

1.2. Drugi izvori

48. Ubistvo meštana i izbeglica u Rezali i odnošenje njihovih tela dokumentovali su i novinari Guardiana i organizacija Human Rights Watch.⁶²

1.3. Vojni dokumenti i svedočenja oficira VJ

49. Prema zvaničnim vojnim dokumentima, na dan zločina u Rezali (5. april 1999. godine), u široj oblasti Gornje Drenice, koja obuhvata i selo Rezalu, sprovedena je akcija srpskih snaga, pod komandom 37. mtbr VJ. Vojni dokumenti i izjave oficira ove jedinice ukazuju da su pripadnici 37. mtbr VJ sa za sada nepoznatom jedinicom MUP-a učestvovali u izvršenju zločina u Rezali. Tela ubijenih bila su u nadležnosti odeljenja za asanaciju 37. mtbr VJ najkraće do 13. aprila 1999. godine.

1.3.1. Mobilizacija i dolazak 37. mtbr VJ u Drenicu

50. Prvi deo 37. mtbr VJ došao je na prostor Drenice početkom marta 1999. godine po naređenju Komande Užičkog korpusa 2. armije VJ.⁶³ Dokument Komande Prištinskog korpusa VJ od 28. marta 1999. godine potvrđuje da 37. mtbr VJ u to vreme već sprovodi akcije u Drenici i nalaže dovođenje ostatka brigade u Drenicu. U njemu se 37. mtbr VJ nalaže: „...obezbediti komunikacije Srbica-Glogovac i Srbica-Klina i potpunu borbenu kontrolu teritorije.“⁶⁴ Selo Rezala se nalazi između komunikacija, odnosno puteva Srbica – Glogovac i Srbica – Klina (vidi Mapu 1).

51. 37. mtbr VJ je izvestila o sprovođenju ovog naređenja u borbenom izveštaju od 30. marta 1999. godine, u kom navodi da su jedinice ove brigade zaposele „pogodne objekte za kontrolu teritorije i putnih pravaca koji izvode iz Glogovca i Kline ka Srbici i K. Mitrovici“.⁶⁵

52. Komanda 37. mtbr VJ je u 22:00 časa **1. aprila 1999. godine** izdala Zapovest za marš u kojoj se nalaže 37. mtbr VJ da zauzme oblast koja obuhvata i selo Rezala:

Izvršiti marš [...] na marševski cilj u rejonu Srbica razmestiti jedinice u date rejone, s ciljem: po izvršenom maršu i posedanju rejona [...] obezbediti kontrolu šireg prostora Drenice [...] s. Likovac, s. **Rezala**...⁶⁶ [kurziv FHP]

21

62 Julian Borger, Owen Bowcott, „Troops covered up massacres“, *Guardian*, 17. jun 1999. godine, dostupno na <http://www.theguardian.com/world/1999/jun/17/balkans6>, pristupljeno 16. decembra 2014. godine; Human Rights Watch, *Po naređenju*, dostupno na <http://www.hrw.org/reports/2001/kosovo/>, pristupljeno 26. decembra 2014. godine.

63 Svedočenje Ljubiše Dikovića od 10. decembra 2007. godine u predmetu *Šainović i dr.*, str. 19870.

64 Pripremno naređenje Prištinskog korpusa od 28. marta 1999. godine, dok. pr. br. 5D00339, *Šainović i dr.*

65 Redovni borbeni izveštaj 37. mtbr VJ od 30. marta 1999. godine, dok. pr. br. P02049, *Šainović i dr.*

66 Zapovest za marš operativni broj 110.1, od 1. aprila 1999. godine, dok. pred. br. 5D01027, *Šainović i dr.*

53. U pomenutom maršu nije učestvovala cela 37. mtbr VJ, već samo njenih 12 jedinica.⁶⁷ Narednog dana, komandant Prištinskog korpusa Vladimir Lazarević angažovao je dodatne snage 37. mtbr VJ na tom prostoru. Komanda Prištinskog korpusa je **2. aprila 1999. godine** izdala naređenje za angažovanje 37. mtbr VJ u kojem je po završenoj mobilizaciji predviđeno „energičnim dejstvima što pre razbiti i uništiti ŠTS u zoni, obezbediti glavne putne pravce [putevi Srbica – Glogovac i Srbica – Klina, *prim. aut*] i obezbediti borbenu kontrolu teritorije” (vidi Mapu 1).⁶⁸

54. U redovnom borbenom izveštaju 37. mtbr VJ od **3. aprila 1999. godine**, komandant 37. mtbr VJ Ljubiša Diković je izvestio Prištinski korpus da je tokom dana „izvršen prihvrat ostatka mobilisanih snaga i njihovo razmeštanje“.⁶⁹

55. Prilikom svedočenja Ljubiše Dikovića u predmetu *Šainović i dr*, tužiteljka u tom predmetu je istakla da „postoji nedostatak u raspoloživim dokumentima iz perioda od 30. marta do 19. aprila 1999. godine” koji se odnose na delovanje 37. mtbr VJ. Tužiteljka ga je stoga pitala šta je njegova brigada radila u tom periodu:

Izvod iz unakrsnog ispitivanja Ljubiše Dikovića

Diković: “Od 30. marta do 19. aprila su težišno realizovani sledeći zadaci. Izvršen je prihvrat i raspored ostalog dela, većeg dela 37. mtbr i posedanje rejonu u Drenici.”

Tužiteljka Carter: „Možete li mi reći kada je došao ostatak brigade, koje je tada bilo brojno stanje?”

Diković: „Brojno stanje moje brigade bilo je oko 4.500 pripadnika“.

Tužiteljka Carter: „Već ste imali šest tenkova kad ste došli sa manjom grupom. Da li je još tenkova i teškog naoružanja stiglo 2. aprila?”

Diković: „Da, da, da. Dakle, došla je kompletna brigada.“

[...]

Tužiteljka Carter: „Naveli ste nam da ste do 19. aprila raspoređivali snage u tom rejonu [Drenica] i da ste ga posedali. Šta se dešavalo? Da li ste vi prosto zauzimali položaje i sedeli tamo ili su se nastavljale i neke operacije?”

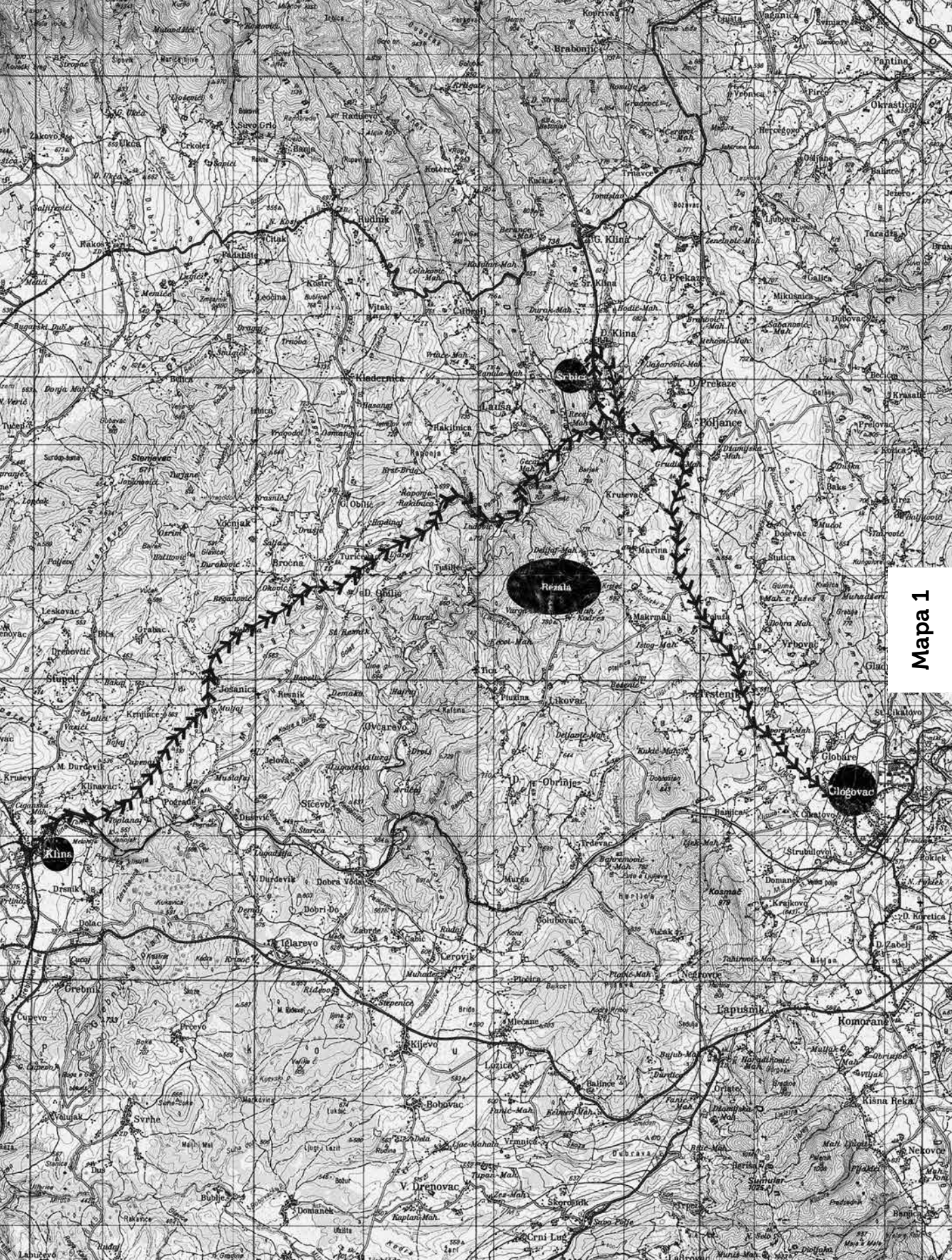
67 Jedinice 37. mtbr VJ koje su učestvovala u maršu: izviđačka četa, četa za vezu, 1. četa 1. motorizovanog bataljona, odred vojne policije, samohodni protivavionski top, tenkovska četa, artiljerijska baterija protivvazdušne odbrane, 1. motorizovani bataljon bez 3. čete, 3. četa 1. motorizovanog bataljona, haubički artiljerijski bataljon, artiljerijski raketni bataljon protivvazdušne odbrane i S-2M raketna baterija protivvazdušne odbrane.

68 37. mtbr VJ je ovaj zadatak sprovodila u sadejstvu sa 252. okbr VJ i 15. okbr VJ i snagama MUP-a. Vidi Naređenje za angažovanje 37. mtbr VJ, od 2. aprila 1999. godine, dok. pr. br. P02030, *Šainović i dr*.

69 Borbeni izveštaj 37. mtbr VJ od 3. aprila 1999. godine, dok. pr. br. P02807, *Šainović i dr*.

Mapa 1

56. Na ovo pitanje Diković je neodređeno govorio o tome kako su morali da obezbede područje od "terorista", da bi na kraju rekao: „Mi smo vodili borbu sa teroristima tamo gde je terorista bilo.“⁷⁰

57. FHP je tokom istraživanja za ovaj dosije poslao dva zahteva za informaciju od javnog značaja Ministarstvu odbrane u kojima je tražio da mu se dostave borbeni izveštaji 37. mtbr VJ od 5. i 6. aprila 1999. godine, koji bi trebalo da navode aktivnosti brigade na dan zločina u Rezali.

58. **Ministarstvo odbrane je odbilo da dostavi borbene izveštaje 37. mtbr VJ od 5. i 6. aprila**, pozivajući se na tajnost podataka i ističući da bi se dostavljanjem traženih podataka „nanela šteta operativnoj i funkcionalnoj sposobnosti Vojske, odnosno njihovim odavanjem bi se nanela šteta interesima odbrane Republike Srbije koji pretežu od interesa za slobodan pristup informacijama od javnog značaja“.⁷¹ Ministarstvo međutim u svom odgovoru nije iznelo argumente u prilog tvrdnji da bi uvidom u traženi dokument mogle nastati navedene posledice, iako je prema Zakonu o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja u obavezi da to učini prilikom odbijanja zahteva. FHP je ovim povodom uložio dve žalbe Povereniku za informacije od javnog značaja ali do objavljivanja ovog dosijea još uvek nije primio rešenje Poverenika.

1.3.2. Akcija 37. mtbr VJ i MUP-a u Drenici 5. aprila 1999. godine

59. Dana **4. aprila 1999. godine**, komandant 37. mtbr VJ Ljubiša Diković izdao je **Zapovest za uništenje ŠTS i borbenu kontrolu teritorije** kojom se ova brigada angažuje u široj operaciji u oblasti koja zahvata opštine Srbica, Glogovac, Vučitrn i Mitrovica, počev od 5. aprila 1999. godine. Preciznije, ta oblast se prostirala od sela Obrinje i grada Glogovca na jugu do Vučitrna i Kosovske Mitrovice na severu. Selo Rezala se nalazi (gledajući od juga prema severu) na obodu leve granice teritorije na kojoj je izvođena pomenuta operacija. **Početak akcije bio je određen za 09:00 časova 5. aprila 1999. godine.**⁷²

60. U akciji su bile angažovane pešadijske, oklopne i artiljerijske formacije 37. mtbr VJ i za sada nepoznate policijske formacije (videti par. 66-71). Od tog broja, tri pešadijske i jedna artiljerijska formacija 37. mtbr VJ sprovodile su zadatke u samoj Rezali ili u njenoj neposrednoj blizini (vidi Mapu 2).⁷³

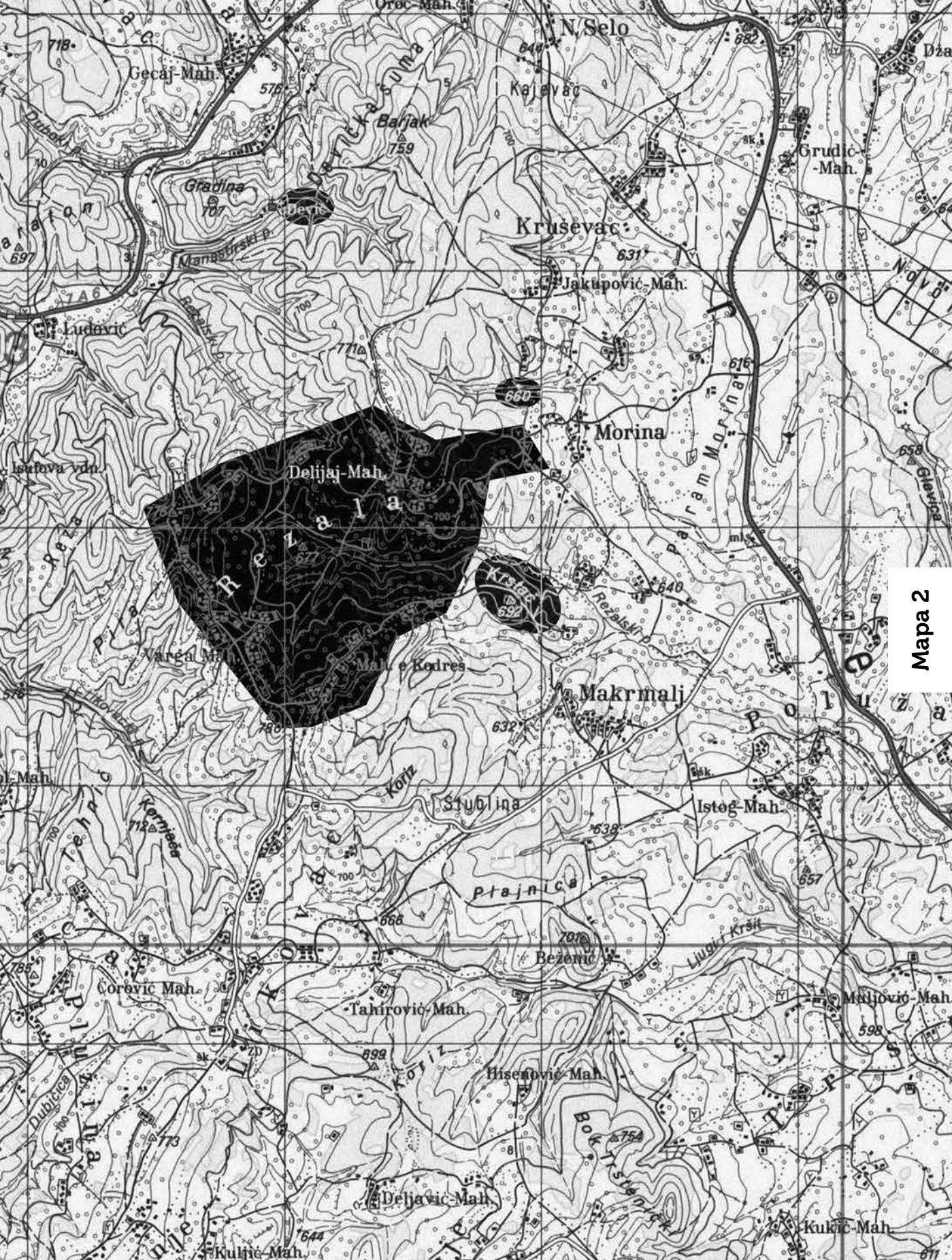
70 Svedočenje Ljubiše Dikovića u predmetu *Šainović i dr.* od 11. decembra 2007. godine, str. 20001-20003 (prevod sa engleskog FHP).

71 Odgovor Ministarstva odbrane na zahtev za pristup informaciji od javnog značaja od 31. jula 2014. godine, broj 553 – 6/14; Odgovor Ministarstva odbrane na zahtev za pristup informaciji od javnog značaja od 17. novembra 2014. godine, broj 958 – 4/14.

72 Zapovest komandanta 37. mtbr VJ za uništenje ŠTS i borbenu kontrolu teritorije od 4. aprila 1999. godine, dok. pr. br. P02813, *Šainović i dr.*, Prilog 3.

73 Isto.

Mapa 2

61. U **Rezali je delovao 2. motorizovani bataljon 37. mtbr VJ**, pod komandom Dejana Randelovića, opremljen tenkovima i oklopnim vozilima. Jedna četa ovog bataljona je sa pripadnicima policije i uz podršku artiljerije 37. mtbr VJ vršila „blokadu, pretres, razbijanje i uništenje ŠTS“ u naselju Rezale koje se zove *Delijaj mahala*, iz kojeg su, prema izjavama svedoka, civili isterani iz kuća, odvedeni u dvorište Hashima Dergutija, a potom streljani (vidi Mapu 2).⁷⁴

62. Još dve pešadijske jedinice 37. mtbr VJ dejsvovala su 5. aprila 1999. godine u neposrednoj blizini Rezale. 1. motorizovani bataljon 37. mtbr VJ. je predvodio napad na selo Krstač koje se nalazi na manje od 500 metara udaljenosti od Rezale. 37. bataljonu protivvazdušne odbrane je naređeno da „vrši blokadu, pretragu, razbijanje i uništenje ŠTS na pravcu k. 660 – Dević“.⁷⁵ Kota 660 se nalazi na oko 500 metara od Rezale, dok je selo Dević na udaljenosti od oko 1,5 km (vidi Mapu 2).

63. Brigadna artiljerijska grupa 37. mtbr VJ bila je smeštena na lokaciji koja se nalazi na 1,5km od Rezale.⁷⁶

64. Da je 37. mtbr VJ kritičnog dana izvodila akcije u Rezali potvrđuju i pripadnici ove brigade, majori Danilo Simonović i Goran Petrović, kao i kapetan prve klase, Slobodan Radenković, koji su u intervjuu za časopis „Vojska“ naveli da su **od 3. aprila 1999. godine** u rejonu Drenice vodili brojne akcije protiv „albanskih terorističkih snaga: prva na liniji sela Kruševac – Devička šuma – Novo Poljance – Trstenik – **Rezala** – Gornje Obrinje“ [kurziv FHP]. U istom članku, pripadnici 37. mtbr VJ pojašnjavaju da su akcije koje je ova jedinica sprovodila u Drenici tokom 1999. godine podrazumevale i akcije „čišćenja sela“.⁷⁷

65. Takođe u časopisu „Vojska“, u članku o operacijama 37. mtbr VJ u Drenici tokom 1999. godine navodi se da je „oklopni bataljon kapetana prve klase, Gorana Jovanovića ušla sa svojim čeličnim čudovištima u neprijateljska uporišta poput, Likošana, Likovca, **Rezale** i Bradića“⁷⁸ [kurziv FHP].

1.3.3. Druge policijske i vojne jedinice angažovane u akciji 5. aprila 1999. godine

66. Prema dostupnoj dokumentaciji VJ, tog dana 37. mtbr VJ je sprovela akciju u Drenici u sadejstvu sa 252. okbr VJ, 15. okbr VJ, 7. pbr VJ i jedinicama MUP-a.⁷⁹

67. Prema zapovesti komandanta 37. mtbr VJ i drugim vojnim dokumentima, 252. okbr VJ, 15. okbr VJ i 7. pbr VJ nisu dejsvovala u zoni ove brigade, koja uključuje i selo Rezala. Preciznije, 252. okbr i 7. pbr VJ sprovdile su dejsstva desno od zone odgovornosti 37. mtbr VJ, a 15. okbr VJ je dejsstva izvodila

74 Zapovest komandanta 37. mtbr VJ za uništenje ŠTS i borbenu kontrolu teritorije od 4. aprila 1999. godine, dok. pr. br. P02813, tačka 4.1.2, *Šainović i dr*, Prilog 3.

75 Isto, tačka 4.1.7.

76 Isto, tačka 4.1.5.

77 Članak, „Vojska“, „Hrabri ljudi Drenice, heroji odbrane“, str. 11-13, 15. jul 1999. godine.

78 Članak, Vojska, „Primer generacijama“, str. 9-13, 15. jul 1999. godine.

79 Zapovest komandanta 37. mtbr VJ za uništenje ŠTS i borbenu kontrolu teritorije od 4. aprila 1999. godine, dok. pr. br. P02813, tačka 3 i tačka 7, *Šainović i dr*, Prilog 3.

levo i ispred zone 37. mtbr VJ.⁸⁰

68. Opisi uniformi policijskih snaga koje su učestvovalе u napadu na Rezalu dati od strane svedoka, kao i nalazi MKSJ o opremi, uniformama i rasporedu policijskih snaga na Kosovu, ukazuju da je verovatno reč o pripadnicima Jedinice za specijalne operacije (JSO) ili PJP. Prema nalazima MKSJ, marame, maske i šeširi koje su svedoci opisali bili su svojstveni JSO,⁸¹ ali ni pripadnici PJP tokom 1999. godine često nisu nosili svoje standardne uniforme, pa su se stoga i oni mogli prepoznati prema naprednoj opremi.⁸² Takođe, MKSJ je utvrdio da su obe formacije koristile oklopne transportere⁸³ i da su obe jedinice tokom 1999. godine vršile dejstva u oblasti Drenice.⁸⁴ Ipak, verovatnije je da je u akciji u Rezali učestvovao PJP, stoga što zapisnik sa sastanka policijskog rukovodstva na Kosovu od 4. aprila 1999. godine potvrđuje da je PJP angažovan na području Drenice.⁸⁵ Osim toga, komandant 37. mtbr VJ u zapovesti od 4. aprila 1999. godine opisuje prisutne snage MUP-a u zoni odgovornosti brigade tako što navodi da su u jačini “od voda do čete”, što predstavlja organizacionu strukturu PJP, a ne JSO.⁸⁶

69. Takođe, prema svedočenju Ljubiše Dikovića, 37. mtbr VJ se nakon 2. aprila 1999. godine priključilo između 100 i 150 dobrovoljaca.⁸⁷ Oni su bili raspoređeni u okviru jedinica 37. mtbr VJ i, prema svedočenju komandanta ove brigade, oni su imali isti status kao i svaki drugi pripadnik 37. mtbr VJ.⁸⁸ Veće MKSJ je u presudi *Šainović i dr.* utvrdilo da su dobrovoljci u VJ “ponekad zajedno sa uniformama VJ nosili i nestandardnu odeću, kao što su kape i maske.”⁸⁹

70. Prema zapovesti komandanta 37. mtbr VJ od 4. aprila 1999. godine, snage MUP-a su bile raspoređene širom opština Srbica i Glogovac, uglavnom duž puteva Kosovska Mitrovica – Srbica i Gornja Klina – Srbica – Glogovac. U pomenutoj zapovesti pominje se 15 sela u kojima su stacionirane snage MUP-a. Među njima nije Rezala.⁹⁰

71. 35. odred PJP je delovao u dva sela (Košutovo i Brabonjić) koja se nalaze pet, odnosno deset kilometara severno od Rezale.⁹¹

---

80 Isto, tačka 3.

81 Prvostepena presuda MKSJ u predmetu *Dorđević* od 23. februara 2011. godine, Tom 1, par. 85.

82 Isto, par. 66.

83 Isto, par. 87 i 66.

84 Isto, par. 84.

85 Zapisnik sa sastanka sa rukovodećim radnicima policije na KiM od 4. aprila 1999. godine, dok. pr. br. P00764, *Dorđević*.

86 Zapovest komandanta 37. mtbr VJ za uništenje ŠTS i borbenu kontrolu teritorije od 4. aprila 1999. godine, dok. pr. br. P02813, tačka 3, *Šainović i dr.*, Prilog 3.

87 Svedočenje Ljubiše Dikovića od 11. decembra 2007. godine u predmetu *Šainović i dr.*, str. 19994.

88 Isto, str. 19987-19988.

89 Presuda MKSJ u predmetu *Šainović i dr.* od 26. februara 2009. godine, Tom 2, par. 54.

90 Vidi Zapovest komandanta 37. mtbr VJ za uništenje ŠTS i borbenu kontrolu teritorije od 4. aprila 1999. godine, dok. pr. br. P02813, tačka 3, *Šainović i dr.*, Prilog 3.

91 Zapisnik sa sastanka sa rukovodećim radnicima policije na KiM od 4. aprila 1999. godine, dok. pr. br. P00764, *Dorđević*; Zapovest komandanta 37. mtbr VJ za uništenje ŠTS i borbenu kontrolu teritorije od 4. aprila 1999. godine, dok. pr. br. P02813, tačka 4.1.2, *Šainović i dr.*, Prilog 3.

1.3.4. Tela žrtava u nadležnosti Odeljenja za asanaciju 37. mtbr VJ

72. Tela žrtava ubijenih u masovnom zločinu u Rezali neposredno posle zločina su sve do 13. aprila 1999. godine bila u nadležnosti Odeljenja za asanaciju bojišta 37. mtbr VJ. Na osnovu dostupnih dokumenata, nije moguće rekonstruisati postupanje ovog odeljenja sa telima nakon ovog datuma, niti utvrditi da li je Komanda 37. mtbr VJ obavestila vojne istražne organe o počinjenom zločinu.

73. Komandant 37. mtbr VJ Ljubiša Diković je 5. aprila 1999. godine, na dan zločina u Rezali, izdao naređenje za „asanaciju bojišta“, odnosno „pronalaženje i sakupljanje ljudskih [...] leševa [i] njihovo sahranjivanje“. U cilju izvršenja ovog zadatka, a u skladu sa naređenjem Prištinskog korpusa od 31. marta 1999. godine (videti par. 6-9) formirano je odeljenje koje je između ostalog dobilo i sledeća zaduženja: „...prikupljati podatke o mestima pronalaženja tela ŠTS, izveštavati o lokacijama Načelnika MUP-a Srbica, a isti će nakon prijema takvih izveštaja preko Načelnika MUP-a Kosovska Mitrovica, regulisati angažovanje struktura za prikupljanje, sahranjivanje, asanaciju i vođenje propisane evidencije o pokopanima“. Za komandira ovog odeljenja određen je kapetan prve klase Rade Krsmanović, a za njegovog zamenika major Hasan Čorbić.⁹²

74. Prema istom naređenju, Odeljenju za asanaciju je naređeno da komandi brigade podnosi „izveštaj o realizaciji svakodnevno prilikom dnevnog referisanja i vanredno – po potrebi“.⁹³ I kasnija naređenja koja je izdao komandant 37. mtbr VJ potvrđuju da je komandant brigade Ljubiša Diković bio upoznat sa obavljanim asanacijama bojišta u svojoj zoni odgovornosti.⁹⁴

75. Naređenje sadrži i jednu krajnje neuobičajenu pretpostavku komandanta 37. mtbr VJ - da će sva tela na koja će Odeljenja naići biti tela „ŠTS“, iako termin „asanacija bojišta“ podrazumeva pronalaženje i sahranjivanje tela i vojnika i civila.⁹⁵ Ovo naređenje je posebno indikativno ako se imaju u vidu druga dostupna naređenja brigada VJ o asanaciji. Na primer, Komanda 125. mtbr VJ ne anticipira koja će tela biti pronađena, već izdaje jasan zadatak pripadnicima jedinice da uklone sva mrtva tela na koja naidu.⁹⁶

76. Komandir odeljenja 37. mtbr VJ za sprovođenje asanacije i njegov zamenik, Rade Krsmanović i Hasan Čorbić, izvestili su 13. aprila 1999. godine SUP Kosovska Mitrovica „da se u selu Rezale, u blizini seoskog groblja nalazi više tela, od 30-40, koji su zatrpani zemljom i šutom, **od strane pripadnika Vojske Jugoslavije**“ [kurziv FHP].⁹⁷

77. Istražni sudija Okružnog suda u Kosovskoj Mitrovici Bogoljub Paunović je po izlasku na lice

92 Naređenje za asanaciju bojišta 37. mtbr VJ, 5. april 1999. godine, dok. pr. br. 5D01028, *Šainović i dr*, Prilog 2.

93 Isto.

94 Vidi npr. Naređenje u vezi sastanka o asanaciji bojišta od 30. aprila 1999. godine, dok. pr. br. 5D01035, *Šainović i dr*.

95 Naređenje za asanaciju bojišta 37. mtbr VJ, 5. april 1999. godine, dok. pr. br. 5D01028, *Šainović i dr*, Prilog 2.

96 Naređenje za asanaciju bojišta Komande 125. mtbr VJ od 4. april 1999. godine, dok. pr. br. P01246, *Šainović i dr*.

97 MUP-ov pregled registrovanih krivičnih dela i preduzetih mera na području Kosova i Metohije u periodu od 1. jula 1998. do 20. juna 1999. godine, str. 17, dok. pr. br. 6D00614, *Šainović i dr*, Prilog 4.

mesta, 13. aprila 1999. godine, uz učešće službenih lica SUP-a Kosovska Mitrovica utvrdio da u blizini seoskog groblja u Rezali postoji nanos zemlje i skidanjem prvog sloja zemlje utvrđeno je postojanje ljudskih tela.⁹⁸

78. Istražni sudija odbio je da izda nalog za ekshumaciju, već je izdao nalog da se na postojeći nanos zemlje nanese još oko 80 cm zemlje, pošto se radilo o vododerini [jaruga, tj. korito potoka – *prim. aut.*], „**insistirajući kod prisutnih oficira Vojske Jugoslavije, kapetana Krsmanovića i majora Čorbića, da istražne radnje preduzmu vojni istražni organi**“ [kurziv FHP].⁹⁹

79. U odsustvu daljeg pojašnjenja odbijanja istražnog sudije da izda nalog za ekshumaciju, važno je napomenuti da prema tadašnjem Zakonu o nadležnosti sudova, vojni istražni organi su sprovode ili istražne radnje za krivična dela počinjena od strane vojnih lica.¹⁰⁰

80. Dalje postupanje sa telima od strane Odeljenja za asanaciju 37. mtbr VJ je nepoznanica. Ostaje nepoznato i da li je ovo odeljenje, odnosno Komanda 37. mtbr VJ obavestila vojne istražne organe,¹⁰¹ te ako jesu, da li su oni preuzeli istragu u vezi sa telima pronađenim u masovnoj grobnici u Rezali.

81. Tužilaštvo MKSJ je tokom postupka u predmetu *Šainović i dr.* pokušalo da utvrdi dalje postupanje 37. mtbr VJ sa telima pronađenim u Rezali ispitujući svedoka 6D-2, ali bez rezultata.¹⁰²

82. Komanda Prištinskog korpusa je 14. aprila 1999. godine izdala zahtev MUP-u za asanaciju područja „s. Gornje Obrinje, s. **Rezala** i s. Kraljica“ [kurziv FHP]. Iako se u ovom zahtevu pominju samo leševi životinja, on zavređuje pažnju jer potvrđuje formalnu nadređenost VJ prema MUP-u u postupku asanacije, te koincidira sa odnošenjem tela iz Rezale, kao i sa uviđajem istražnog sudije.¹⁰³

83. Dokumenti VJ ukazuju da se 37. mtbr VJ angažovala u nekoj vrsti postupka provere i utvrđivanja okolnosti u vezi sa telima u Rezali. Naime, u izveštaju Komisije za prikupljanje materijala o izvršenim asanacijama bojišta na teritoriji Kosova i Metohije tokom 1998/1999. godine, stoji da je VJ pronašla 30 tela u Rezali ali da ona nisu „sudsko-medicinski obrađen[a]“ niti identifikovana. U izveštaju se napominje da je za ove „pronađene ljudske leševe pouzdano utvrđeno da nisu nastali usled dejstava pripadnika Vojske Jugoslavije“, bez pojašnjenja na koji način je to „pouzdan utvrđeno“ niti kome su tela nakon toga predana.¹⁰⁴ Iz izveštaja proizilazi da je tu proveru najverovatnije izvršio organ

98 Isto.

99 Isto.

100 Član 1 Zakona o vojnim sudovima, Službeni list SRJ br. 11, 3. mart 1995. godine.

101 Prema Zakonu o vojnim sudovima, vojni starešina je dužan da obavesti vojne istražne organe o izvršenom krivičnom delu. Vidi član 60 i 61 Zakona o vojnim sudovima, *Službeni list SRJ* br. 11, 3. mart 1995. godine; Izjava Aleksandra Vasiljevića, tadašnjeg zamenika načelnika Službe bezbednosti VJ, par. 50, dok. pr. br P02600, *Šainović i dr.*

102 Svedočenje svedoka 6D-2 u predmetu *Šainović i dr.* od 16. aprila 2008. godine, str. 25482.

103 Zahtev za asanaciju rejonu s. Gornje Obrinje, s. Rezala i s. Kraljica od 14. aprila 1999. godine, dok. pr. br. 5D00193, *Šainović i dr.*

104 Izveštaj Komisije za prikupljanje materijala o izvršenim asanacijama bojišta na teritoriji Kosova i Metohije tokom 1998/1999. godine od 25. maja 2001. godine, u: Ivan Marković, „Vojska Jugoslavije i Kosovo i Metohija 1998-1999“, str. 110, dok. pr. br. P01011, *Šainović i dr.*

bezbednosti 37. mtbr VJ bez angažovanja vojnih istražnih organa, što je u suprotnosti sa pravilima VJ.¹⁰⁵

84. Nasuprot podacima koji ukazuju da je 37. mtbr VJ imala i formalnu nadležnost za prikupljanje tela u toj oblasti, kao i neposredan uvid u postojanje primarne masovne grobnice u Rezali, svedočeći pred MKSJ u predmetu *Šainović i dr*, komandant ove brigade Ljubiša Diković je tvrdio da nikada nije našao nikakve masovne grobnice u toj oblasti:

Tužiteljka Carter – pitanje svedoku Dikoviću: Dakle, iako je vaša jedinica bila direktno angažovana u tom području, niko iz VJ nije vas pozvao na odgovornost za bilo koju od ovih operacija ili da pružite bilo kakvu informaciju o nađenim masovnim grobnicama?

Svedok Diković – odgovor: Ne. Verujte ne znam o kojim masovnim grobnicama govorite. Ni na kakve masovne grobnice, ponavljam, nisam naišao u tom rejonu.¹⁰⁶

85. Iako je ovo pitanje tužiteljke upućeno pre svega u kontekstu akcije oko sela Izbica, krajem marta 1999. godine, krajnje je neshvatljivo da Diković odriče znanje o bilo kakvim masovnim grobnicama u tom rejonu, ako se zna da je Odeljenje za asanaciju njegove brigade imalo podatke o masovnoj grobnici u Rezali, koja je udaljena 12 kilometara udaljenosti od Izbice.

2. Ubistvo 27 albanskih civila u Starom Čikatovu

86. Selo Staro Čikatovo nalazi se u opštini Glogovac na oko 5 km severoistočno od grada Glogovac. Na osnovu prikupljenih dokaza, FHP je utvrdio da su dana **17. aprila 1999. godine** pripadnici srpskih snaga u njemu ubili **27 albanskih civila**. Meštani koji su preživeli zločin sahranili su tela na mestu gde su ih pronašli, ali su tela početkom juna iz sela odneli pripadnici MUP-a, u vojnom kamionu. U masovnoj grobnici u Rudnici su pronađena tela 20 žrtava ovog zločina, dok su preživeli zločina sahranili sedam tela neposredno nakon zločina u Starom Čikatovu.

87. Zvanična vojna dokumenta i svedočenja vojnih oficira analizirana u ovom dosijeu ukazuju da je Staro Čikatovo u vreme izvršenja zločina bilo u zoni odgovornosti 37. mtbr VJ, a da su akciju tokom koje je izvršen zločin nad meštanima Starog Čikatova 17. aprila 1999. godine zajednički sprovele jedinice 37. mtbr VJ, 15. okbr VJ i pripadnici 86. odreda PJP. Vojni dokumenti i svedočenje policijskog zvaničnika ukazuju da je asanacija terena u kritičnom periodu u opštini Glogovac bila u nadležnosti 37. mtbr VJ.

---

105 Član 60 i 61 Zakona o vojnim sudovima, Službeni list SRJ br. 11, 3. mart 1995. godine; Izjava Aleksandra Vasiljevića (zamenik načelnika službe bezbednosti VJ u vreme rata na Kosovu), par. 50, dok. pr. br P02600, *Šainović i dr*.

106 Svedočenje Ljubiše Dikovića od 11. decembra 2007. godine u predmetu *Šainović i dr*; str. 19987.

2.1. Opis događaja na osnovu izjava svedoka

88. U ranim jutarnjim satima 17. aprila 1999. godine, srpske snage opkolile su selo Staro Čikatovo. Nakon nasumičnog granatiranja po kućama meštana, vojnici i policajci su ušli u selo oko 6:00 časova. U grupama od tri do pet, ulazili su u kuće, tukli, ponižavali i zastrašivali meštane, oduzimali im novac, nakit i sve iole vrednije lične stvari. Više lica su teško povredili, a nekoliko ubili u kućama, naočigled ukućana i komšija. Preživeli su isterali iz kuća i, neprekidno ih tukući i uz pretnju oružjem, skupili na nekoliko mesta u selu. Najveći broj, uglavnom iz porodice Morina, skupili su na jednom mestu u njihovoj mahali Morina.

89. Nakon ponovnog pretresa i premlaćivanja, policajci i vojnici su odvojili muškarce od žena i dece. Kuće i sve druge objekte u selu su odmah zapalili. Žene i decu, uz pretnju oružjem, svrstali su u kolonu i proterali iz sela prema Glogovcu. Neke od izdvojenih muškaraca ubili su odmah, na mestu zaticanja, uglavnom pucajući u njih automatskim oružjem, iz neposredne blizine. Ostale su razdvojili u tri grupe i utherlandi u dvorišta njihovih rođaka – Yllbera Morine, Ali Morine i Sejdi Morine – i iz neposredne blizine pucali u njih rafalnom paljbom. U ovim događajima ubijeno je ukupno 27 albanskih civila.¹⁰⁷

90. Uveče, nekoliko meštana koji su preživeli zločin su sahranili tela ubijenih na mestu gde su ih pronašli, u četiri grobnice. Oni su se do povlačenja srpskih snaga sa Kosova krili u šumi pored sela. Prema njihovom svedočenju, početkom juna, policija je došla u selo i iskopala tela iz grobnica. Tela su utovarili u vojni kamion, a u grobnice su stavili leševe krava.¹⁰⁸

91. Kada su se meštani vratili u selo nakon povlačenja srpskih snaga sa Kosova, samo sedam tela žrtava ubijenih 17. aprila 1999. nađena su na mestima gde su ih preživeli sahranili: **Merrushe** (Hys) **Shala** (1970), **Florin** (Tahir) **Morina** (1962), **Tahir** (Hetem) **Morina** (1937) **Azem** (Bajram) **Morina** (1930), **Zenel** (Sylë) **Morina** (1930), **Bajram** (Vesel) **Makolli** (1925) i **Kadri** (Tahir) **Karagja** (1922).¹⁰⁹

92. U masovnoj grobnici u Rudnici pronađeni su posmrtni ostaci 20 civila ubijenih u Starom Čikatovu: **Haxhë** (Hazir) **Demaku** (1980), **Sheremet** (Rexhep) **Morina** (1971), **Selim** (Sadri) **Morina** (1967),

107 Baza FHP, izjava svedoka F.M. data FHP-u, maj 2000. godine; izjava svedoka M.M. data FHP-u, maj 2000. godine; izjava svedoka K.K. data FHP-u, maj 2000. godine; izjava svedoka Aj.M. data FHP-u, april 2008. godine; izjava svedoka Ar.M. data FHP-u, april 2008. godine; izjava svedoka Ars.M. data FHP-u, april 2008. godine; izjava svedoka B.M. data FHP-u, april 2008. godine; izjava svedoka H.M. data FHP-u, april 2008. godine; izjava svedoka H.M. data FHP-u, maj 2008. godine; izjava svedoka I.M. data FHP-u, maj 2008. godine; izjava svedoka M.M. data FHP-u, maj 2008. godine; izjava svedoka X.M. data FHP-u, maj 2008. godine; izjava svedoka Z.M. data FHP-u, maj 2008. godine; izjava svedoka Ze.M. data FHP-u, maj 2008. godine; izjava svedoka F.D. data FHP-u, oktobar 2007. godine; izjava svedoka Ma.M. data FHP-u, maj 2008. godine; izjava svedoka E.M. data FHP-u, maj 2008. godine; izjava svedoka Ha.M. data FHP-u, maj 2008. godine; izjava svedoka Hav.M. data FHP-u, maj 2008. godine; izjava svedoka I.K. data FHP-u, maj 2008. godine; izjava svedoka M.M. data FHP-u, jun 2008. godine; izjava svedoka V.M. data FHP-u, maj 2008. godine.

108 Baza FHP, izjava svedoka F.M. data FHP-u, maj 2000. godine; izjava svedoka F.D. data FHP-u, oktobar 2007. godine.

109 Baza FHP, izjava svedoka V.M. data FHP-u, maj 2008. godine; izjava svedoka E.M. data FHP-u, maj 2008. godine; izjava svedoka H.M. data FHP-u, maj 2008. godine; izjava svedoka H.V. data FHP-u, maj 2008. godine; izjava svedoka I.K. data FHP-u, maj 2008. godine; izjava svedoka M.M. data FHP-u, jun 2008. godine.

Afrim (Bahtir) **Morina** (1965), **Emin** (Sadri) **Morina** (1958), **Brahim** (Sheremet) **Morina** (1957), **Sabit** (Ali) **Morina** (1956), **Tahir** (Zeqir) **Morina** (1951), **Gani** (Haxhi) **Morina** (1949), **Isuf** (Fetah) **Morina** (1948), **Beqir** (Zeqir) **Morina** (1945), **Beqir** (Jashar) **Morina** (1943), **Bahtir** (Hetem) **Morina** (1942), **Avdyl** (Hazir) **Morina** (1938), **Rexhep** (Sheremet) **Morina** (1938), **Kadri** (Haradin) **Morina** (1937), **Sylë** (Haxhi) **Morina** (1935), **Daut** (Jashar) **Morina** (1931), **Arif** (Zeqir) **Morina** (1920) i **Muharrem** (Rrustem) **Morina** (1912).¹¹⁰

2.2. Vojni dokumenti i svedočenja oficira VJ

93. Dvodnevnu akciju „čišćenja terena“ koji obuhvata i selo Staro Čikatovo, a koja je započela 16. aprila 1999. godine, po naređenju Zajedničke komande za KiM sprovele su jedinice 37. mtbr VJ, 15. okbr VJ i 86. odred PJP.

94. Takođe, prikupljeni dokazi iz vojnih i policijskih izvora ukazuju na nadležnost 37. mtbr VJ prilikom uklanjanja tela na teritoriji opštine Glogovac.

2.2.1. Operacije uspostavljanja borbene kontrole teritorije i „čišćenja terena“

95. Komanda 37. mtbr VJ je 13. aprila 1999. godine izdala **Zapovest za odbranu, operativni broj 125-2**, koju je potpisao komandant 37. mtbr VJ Ljubiša Diković. Prema zapovesti, zadatak 37. mtbr VJ bio je da **počev od 16. aprila 1999. godine** „organizuje odbranu u zoni Kukavica (tt. 591 isključno) – Gradina (tt. 1055 isključno) – prevoj Goleš (isključno) – Suvo Brdo (tt. 734 uključno)“, radi odbrane od eventualnog napada NATO snaga i OVK.¹¹¹ Gotovo u centru te oblasti nalazi se selo Staro Čikatovo (vidi Mapu 3).

96. U zapovesti se pojedinim jedinicama naređuje da pod kontrolu stave pojedine oblasti iz zone odgovornosti brigade. Tako je **3. motorizovanom bataljonu 37. mtbr VJ** naređeno da sa još tri jedinice 37. mtbr VJ (oklopni bataljon, inženjerski bataljon i mešoviti protivtenkovsko-artiljerijski divizion) i **2. bataljonom 15. okbr VJ** obezbedi borbenu kontrolu oblasti koja obuhvata i selo Staro Čikatovo. Naime, za desnu granicu oblasti koje će kontrolisati ove jedinice određena je „linija Globare – s. Bardići“. Uvid u mapu pokazuje da ta linija prelazi preko Starog Čikatova (vidi Mapu 4).

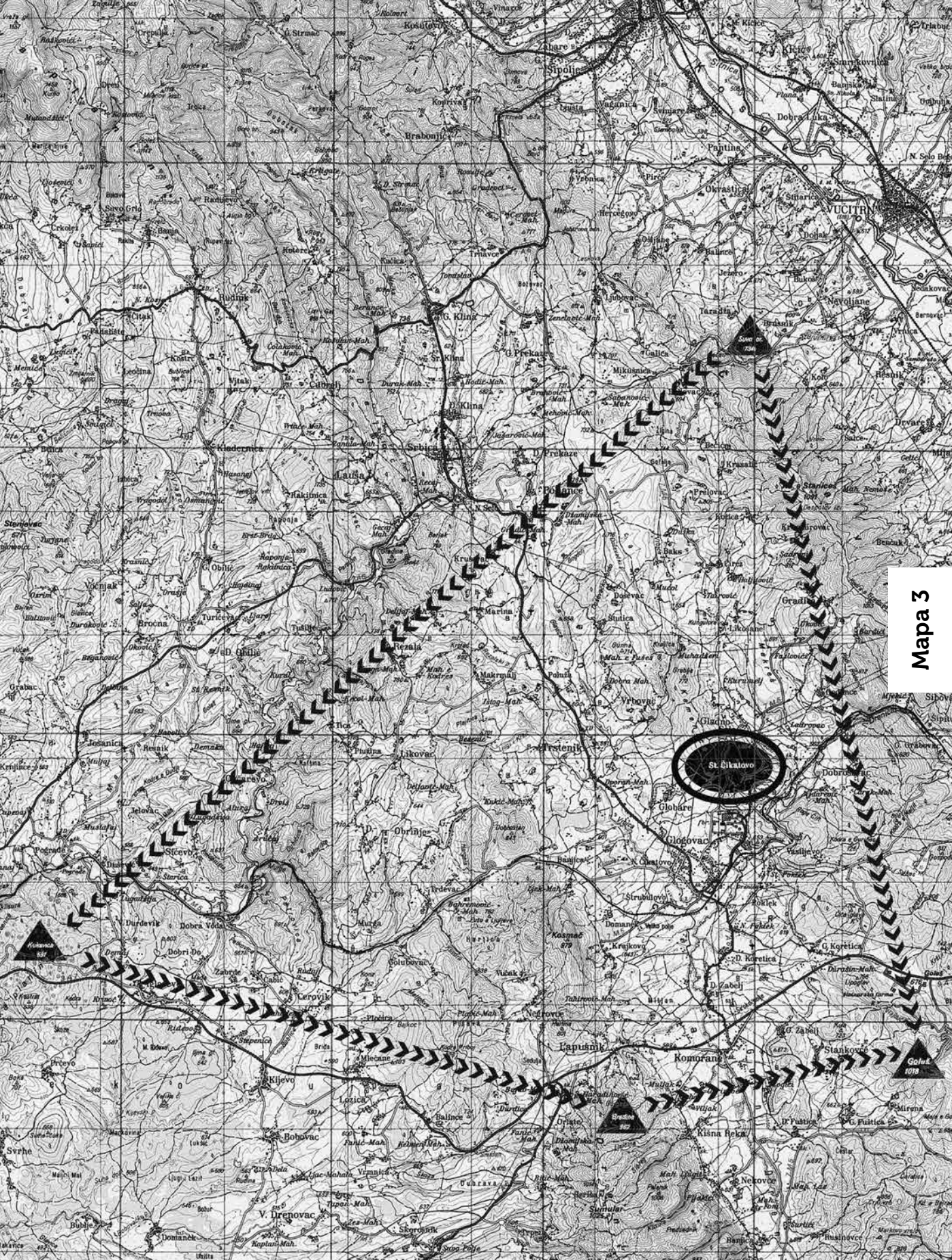
97. Dana 15. aprila 1999. godine, 37. mtbr VJ i 15. okbr VJ dobijaju naređenje od Zajedničke komande za KiM da se, u periodu od dva dana **počev od 16. aprila 1999. godine**, zajedno sa jedinicama MUP-a angažuju na „razbijanju i uništenju ŠTS“, na planini Čičavica, i u rejonima sela Vasiljevo i Dobroševac.¹¹²

110 Podaci Komisije o nestalim osobama Vlade Republike Kosovo, e-mailovi od: 26. avgusta, 14. septembra i 15. oktobra 2014. godine.

111 Zapovest za odbranu, Komanda 37. mtbr VJ od 13. aprila 1999. godine, str. 2, dok. pr. br. 5D01029, tačka 2, *Šainović i dr.*; Prilog 5.

112 Zapovest za razbijanje i uništenje ŠTS u rejonu Čičavica, Zajednička komanda za KiM, dok. pr. br. P01974, *Šainović i dr.*

Mapa 3

98. **Redovni borbeni izveštaj 37. mtbr VJ** od 16. aprila 1999. godine pokazuje da 37. mtbr VJ od tog dana reguliše kretanje u okviru zone odgovornosti cele brigade.¹¹³

99. Takođe, navodi se da je komandant 37. mtbr VJ Ljubiša Diković tog dana učestvovao na sastanku koji se ticao akcije koju je Zajednička komanda naredila 37. mtbr VJ i 15. okbr VJ, kao i da je zajedno sa komandantom štaba 37. mtbr VJ izvršio izviđanje terena.¹¹⁴ Izviđanju terena prisustvovali su i komandanti 1. i 2. oklopnog bataljona 15. okbr VJ.¹¹⁵

100. U istom izveštaju se daje pregled dnevnog angažovanja 37. mtbr VJ na ispunjenju zapovesti Zajedničke komande za „razbijanje i uništenje ŠTS“ i izveštava se da će akcija biti nastavljena i narednog dana, tj. 17. aprila 1999. godine.

101. U Bazi sudskih dokumenata MKSJ ne postoji borbeni izveštaj 37. mtbr VJ od 17. aprila 1999. godine. FHP je u decembru 2014. godine uputio zahtev Ministarstvu odbrane za dostavljanje ovog dokumenta ali do objavljivanja ovog dosijea ministarstvo nije dostavilo traženi dokument.

102. Unos komandanta 15. okbr VJ Mladena Ćirkovića u ratni dnevnik te brigade za 16. i 17. april 1999. godine, potvrđuje učešće jedinca 15. okbr VJ u okviru akcija „čišćenja terena“ na Čičavici.¹¹⁶

103. Prema dokumentu MUP-a, 17. aprila 1999. godine u Starom Čikatovu bila je angažovana 3. četa 86. odreda PJP.¹¹⁷

104. 4. četa 86. odreda PJP istog dana je angažovana u susednom selu Poklek. 1. i 2. četa su bile angažovane na pravcu Lapušnik – Orlate – Đurđica i Glogovac – Poluža, na udaljenosti od 2 do 10 km od Starog Čikatova, dok je 5. četa bila raspoređena u fabrici „Feronikl“ u Glogovcu.¹¹⁸

2.2.2. Tela u nadležnosti Odeljenja za asanaciju 37. mtbr VJ

105. Za razliku od slučaja sela Rezala (par. 72-85), ne postoje javno dostupni vojni i policijski dokumenti o pronalasku ili postupanju sa telima ubijenih u zločinu u Starom Čikatovu (izvršenom 17. aprila) od strane VJ ili MUP-a, ili pak od strane organa civilne vlasti. Ipak, vojni dokumenti i svedočenje jednog policijskog zvaničnika ukazuju da je asanacija bojišta u kritičnom periodu u opštini Glogovac bila u nadležnosti 37. mtbr VJ.

113 Redovni borbeni izveštaj 37. mtbr VJ od 16. aprila 1999. godine, dok. pr. br. 5D01055, tačka 5.1, *Šainović i dr*, Prilog 6.

114 Isto.

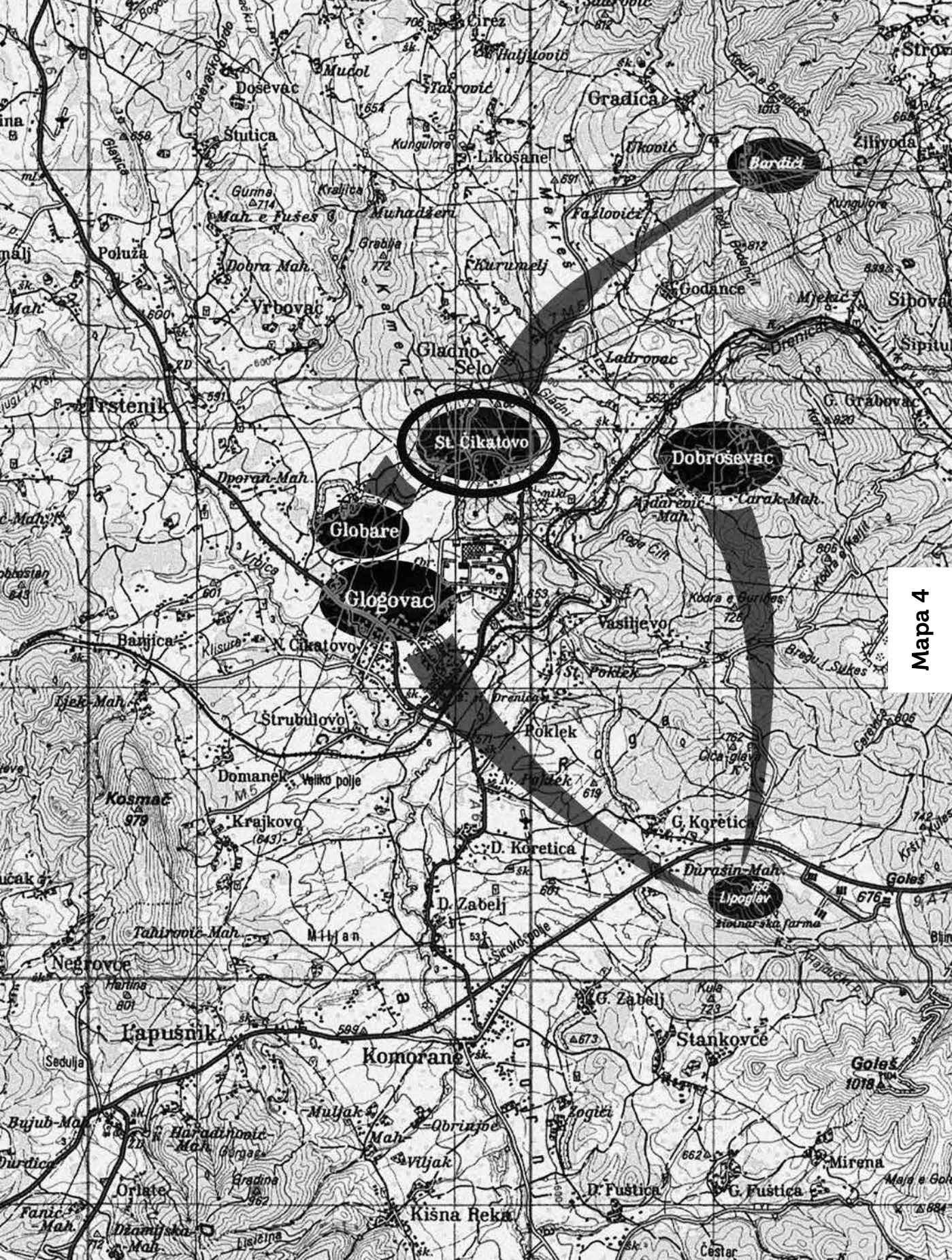
115 Ratni dnevnik 15. oklopne brigade VJ, unos za 16. april 1999. godine, dok. pr. br. P02572, *Šainović i dr*, Prilog 7.

116 Ratni dnevnik 15. oklopne brigade VJ, unos za 17. april 1999. godine, dok. pr. br. P02572, *Šainović i dr*, Prilog 7.

117 Raspored PJP u prostoru na dan 17. aprila 1999, dok. pr. br. 5D01417, *Šainović i dr*, (Prilog 8). Nije poznato koji organ je autor ovog dokumenta, ali je njegov sadržaj na sudenju *Šainović i dr* potvrdio Duško Adamović, pomoćnik rukovodioca Štaba MUP-a za rotaciju jedinica MUP-a na Kosovu.

118 Isto. U Pokleku su, prema izjavama svedoka, istog dana pripadnici VJ i MUP-a Srbije u jednoj kući ubili preko 50 civila iz porodice Mucoli, a zatim njihova tela zapalili. Među ubijenima su bila 23 deteta.

Mapa 4

106. Prema naredjenju PrK, svaka brigada VJ je bila odgovorna za asanaciju u svojoj zoni odgovornosti.¹¹⁹

107. Kao što je pomenuto (par. 73), Odeljenje za asanaciju 37. mtbr VJ osnovano je 5. aprila 1999. godine (12 dana pre zločina u Starom Čikatovu), sa zadatkom da prikuplja informacije o ubijenima i da o njima obaveštava nadležne istražne organe.¹²⁰

108. Početkom juna kada su, prema izjavama svedoka, tela otkopana i odneta iz sela, Staro Čikatovo je bilo u zoni odgovornosti 37. mtbr VJ.¹²¹

109. Bivši načelnik Odeljenja unutrašnjih poslova Glogovac Petar Damjanac je pred MKSJ svedočio da je u ovoj opštini VJ bila nadležna za asanaciju i da je tim povodom imao kontakte sa komandirrom odeljenja za asanaciju 37. mtbr VJ Radetom Krsmanovićem i njegovim zamenikom Hasanom Čorbićem.¹²² On je u svom svedočenju takođe istakao da MUP Glogovac nije radio asanacije jer opštinska vlast u Glogovcu nije funkcionisala tokom NATO intervencije 1999. godine na Kosovu, da nisu imali krizni štab, civilnu zaštitu, kao ni jedan kamion.¹²³

110. Da civilna vlast u Glogovcu nije funkcionisala u kritičnom periodu potvrđuje i izveštaj Komande 37. mtbr VJ o stanju u Glogovcu od 3. maja 1999. godine.¹²⁴

3. Zlostavljanje i prisilni nestanak civila u Donjem Zabelju

36

111. Donji Zabelj nalazi se u opštini Glogovac na oko 5 km južno od grada Glogovac. Na osnovu prikupljenih dokaza, FHP je utvrdio da su dana **12. maja 1999. godine** srpske snage, nakon zlostavljanja i prisilnog rada, **četiri civila** - kosovska Albanca iz sela – prisilno uvele u kamion i odvezle u nepoznatom pravcu. Nakon toga im se gubi svaki trag, sve dok njihova tela nisu pronađena u masovnoj grobnici u Rudnici. Iz dostupnih dokumenata VJ proizilazi da je kontrola Donjeg Zabelja i njegove okoline bila u nadležnosti 37. mtbr VJ, dok je 15. oktobra VJ sprovodila akcije u blizini ovog sela.

3.1. Opis događaja na osnovu izjava svedoka

112. Dana 12. maja 1999. godine, oko 10 časova ujutro, u selo Donji Zabelj ušlo je šest-sedam uniformisanih osoba, koje su svedoci identifikovali kao „paramilitarce“. Oni su u selu tražili dobrovoljce za rad. Kako se niko nije prijavio, oni su uz batinjanje iz kuća izveli 14 muškaraca - meštana. Potom su

119 Naredenje za asanaciju bojišta koje je potpisao Lazarević, 31. mart 1999. godine, dok. pr. br. 5D00352, *Šainović i dr*, Prilog 1.

120 Naredenje 37. mtbr VJ za asanaciju bojišta od 5. aprila 1999. godine, dok. pr. br. 5D01028, *Šainović i dr*, Prilog 2.

121 Vidi npr. Borbeni izveštaj 37. mtbr VJ od 7. juna 1999. godine, dok. pr. br. 5D01062, *Šainović i dr*.

122 Svedočenje Petra Damjanca u predmetu *Šainović i dr*: od 6. marta 2008. godine, str. 23764.

123 Isto, str. 23764-23765.

124 Izveštaj o stanju u Glogovcu, Komanda 37. mtbr VJ, 3. maj 1999. godine, dok. pr. br. 5D01037, *Šainović i dr*.

ih odveli u dvorište Nazifa Currija, gde su ih uz udaranje motkama i kundacima i ponižavajući tretman terali da kopaju rovove.¹²⁵

113. Oko 16h, na ulici se zaustavio vojni kamion tipa „Dajc“,¹²⁶ sa zelenom ciradom. Iz kamiona je izašlo nekoliko vojnika koji su nakon svađe sa „paramilitarcima“ na kamion prisilno ukrcali četvoricu meštana iz grupe koja je kopala rovove - **Afrima** (Selim) **Ahmetija** (1961), **Valbona** (Qazim) **Ahmetija** (1967), **Nuhija** (Sabit) **Bučinu** (1964) i **Shabana** (Halit) **Bučinu** (1955) - i odvezli ih u pravcu Glogovca. To je bio poslednji put da su oni viđeni živi.¹²⁷

114. „Paramilitarci“ su potom naredili ostaloj desetorici muškaraca da nastave da kopaju. Oko 20h, komandant „paramilitaraca“, koga su oslovljavali sa „Babo“, rekao je zadržanim muškarcima da su četvoricu odvedenih civila pokušali da pobegnu i da ih je „odvela vojna policija radi legitimisanja“.¹²⁸

115. Pred sumrak su ostalu desetoricu meštana oslobodili. Do 23h te večeri, meštani su čekali da se Afrim (Selim) Ahmeti, Valbon (Qazim) Ahmeti, Nuhi (Sabit) Bučinca i Shaban (Halit) Bučinca vrate. Kako se nisu pojavili, meštani Donjeg Zabelja su pobeгли iz sela. Kada su se vratili 12. juna 1999. godine, zatekli su svoje kuće spaljene.¹²⁹

3.2. Vojni dokumenti

116. Selo Donji Zabelj je od početka NATO intervencije do povlačenja sredinom juna 1999. godine bilo u zoni odgovornosti 37. mtbr VJ. O tome svedoče brojni borbeni izveštaji, naredjenja i drugi dokumenti iz komunikacije ove brigade sa PrK u kritičnom periodu.¹³⁰

117. 37. mtbr VJ je, osim izvršenja borbenih zadataka u ovoj oblasti, imala i široku nadležnost i prema civilnom stanovništvu – njihov popis, kontrolu, smeštaj, pružanje bezbednosti, raspodelu hrane i sl.¹³¹ iz razloga (par. 109-110) što civilni organi nisu funkcionisali u opštini Glogovac.¹³²

125 Baza podataka FHP, izjava B.B. data FHP-u, oktobar 2014.

126 Vojni kamion marke Magirus-Deutz, proizveden u Tvornici automobila Maribor (TAM).

127 Baza podataka FHP, izjava svedoka B.B. data FHP-u, oktobar 2014; izjava svedoka H.F. data FHP-u, januar 2008. godine.

128 Baza podataka FHP, izjava svedoka B.B. data FHP-u, oktobar 2014. godine.

129 Baza FHP, izjava svedoka V.A. data FHP-u, jul 2011. godine.

130 Videti na primer Redovni borbeni izveštaj 37. mtbr VJ od 7. maja 1999. godine, dok. pr. br. 5D01060, *Šainović i dr*; Naredenje za borbu 37. mtbr VJ od 5. maja 1999. godine, dok. pr. br. 5D01038, *Šainović i dr*; Redovni borbeni izveštaj 37. mtbr VJ od 1. maja 1999. godine, dok. pr. br. 5D01058, *Šainović i dr*; Redovni borbeni izveštaj 37. mtbr VJ od 13. maja 1999. godine, dok. pr. br. 5D01085, *Šainović i dr*; i Redovni borbeni izveštaj 37. mtbr VJ od 17. maja 1999. godine, dok. pr. br. 5D01084, *Šainović i dr*.

131 Videti na primer Telegram komandanta PrK Vladimira Lazarevića komandantima potčinjenih jedinica od 2.05.1999, strogo pov. br. 455-205, dok. pr. br. 5D0389, *Šainović i dr*; Prilog 9; Telegram komandanta 37. mtbr Lj. Dikovića komandantu PrK Vladimiru Lazareviću od 4.05.1999, strogo pov. br. 326-2, dok. pr. br. 5D01080, *Šainović i dr*; Prilog 10, kao i Izveštaj Komande 37. mtbr VJ o stanju u Glogovcu od 13.05.1999. godine, pov. br. 446-2, dok. pr. br. 5D01086, *Šainović i dr*.

132 Svedočenje Petra Damjanca u predmetu *Šainović i dr*. od 6. marta 2008. godine, str. 23764-23765; Izveštaj Komande 37. mtbr VJ o stanju u Glogovcu od 3. maja 1999. godine, dok. pr. br. 5D01037, *Šainović i dr*; Izveštaj Komande Prištinskog korpusa o stanju u Glogovcu od 13. maja 1999. godine, dok. pr. br. 5D00412, *Šainović i dr*.

118. 37. mtbr VJ je, počev od sredine aprila 1999. godine, u zoni odgovornosti kontrolisala kretanje.¹³³

119. Dana 12. maja, deo 15. okbr VJ učestvovao je u akcijama zajedno sa 37. mtbr VJ u operaciji „Gospoda“ i u rejonu Lipovice (opština Lipljan), na oko 3,5 km od Donjeg Zabelja.¹³⁴

4. Ubistvo Rrahmana Nike u Gladnom Selu

120. Gladno Selo nalazi se u opštini Glogovac na oko 7 km severoistočno od grada Glogovac. Na osnovu prikupljenih dokaza, FHP je utvrdio da su dana 27. maja 1999. godine srpske snage ubile jednog civila iz sela, a drugog ranili. Telo ubijenog Rrahmana Nike su nakon ubistva odneli pripadnici VJ i ono je pronađeno tek 2014. godine u masovnoj grobnici u Rudnici. Iz vojnih dokumenata koje je pribavio FHP, nesumnjivo je prisustvo 37. mtbr VJ tog dana u selu. Sprovođenje asanacije, odnosno uklanjanje tela žrtava sa područja Gladnog Sela, bilo je u nadležnosti 37. mtbr VJ.

4.1. Opis događaja na osnovu izjava svedoka

121. Zbog čestih napada srpskih snaga, Rrahman Nika se od početka rata sa porodicom krio u šumama *Ljugu i Madhe* u selu Dobroševac (opština Glogovac). Uveče 26. maja 1999. godine, Rrahman Nika je zajedno sa rođacima otišao u Gladno Selo da uzme hranu. Iz Gladnog Sela su krenuli nazad, oko 01h ujutro 27. maja. Kada su stigli do naselja Berisha u Gladnom Selu, srpske snage su iznenada počele da pucaju u njihovom pravcu. Rrahman je pogođen pao na zemlju i ostao da leži na putu, a rođaci su uspeli da pobegnu. Rrahmanovoj supruzi su neki pripadnici OVK rekli da su videli kako je nekoliko srpskih vojnika istog dana odnelo njegovo telo, vukući ga po zemlji u nepoznatom pravcu.¹³⁵

4.2. Vojni dokumenti i svedočenje zvaničnika MUP-a

122. U Gladnom Selu 26. maja 1999. godine bio je prisutan veliki broj pripadnika **3. motorizovanog bataljona 37. mtbr VJ**.

123. U dokumentu Komande 3. Armije VJ od 28. maja 1999. godine pod nazivom “Zapažanja sa obilaska 37. mtbr”, navodi se da je 3. motorizovani bataljon 37. mtbr VJ, sa svojih oko 800 pripadnika, stacioniran na području koje uključuje Gladno Selo: “U toku obilaska 3. mtb/37. mtbr [3. motorizovani bataljon 37. motorizovane brigade – prim.aut] nađeno je sledeće stanje: bataljon je poseo rejon za odbranu: **Gladno selo** – t.t. 756 (Lipoglav) – Gornji Grabovac (širina rejona odbrane oko 12 km)

133 Redovni borbeni izveštaj 37. mtbr VJ od 16. aprila 1999. godine, dok. pr. br. 5D01055, tačka 5.1, *Šainović i dr*, Prilog 6.

134 Ratni dnevnik 15. okbr VJ, unos za 12. maj 1999. godine, dok. pr. br. P02572, *Šainović i dr*, Prilog 11.

135 Baza FHP, izjava svedoka V. N. data FHP, jun 2008. godine.

[Kurziv FHP].¹³⁶ U istom dokumentu se dalje navodi da je brojno stanje bataljona 806 ljudi, a da se “na licu mesta nalazi oko 85% ljudstva”.¹³⁷

124. Osim činjenice da su na dan ubistva Rrahmana Nike u selu bile raspoređene snage 37. mtbr VJ, te da je prema tome razumno pretpostaviti da su telo Rrahmana Nike uklonili upravo pripadnici ove jedinice (ili da barem imaju saznanja o tome ko je to učinio), još jedan važan dokaz upućuje da je za uklanjanje tela na teritoriji Glogovca bila odgovorna 37. mtbr VJ. Naime, podsećamo (vidi par. 109) da je bivši načelnik Odeljenja unutrašnjih poslova Glogovac svedočio da je u ovoj opštini za asanaciju bila nadležna VJ i da je tim povodom imao kontakte sa odeljenjem za asanaciju 37. mtbr VJ.¹³⁸ On je takođe naglasio da MUP Glogovac nije radio asanacije, jer opštinska vlast u Glogovcu nije funkcionisala tokom NATO intervencije 1999. godine na Kosovu.¹³⁹ Ovakvo stanje u Glogovcu potvrđuje i nekoliko dokumenata 37. mtbr VJ i PrK.¹⁴⁰

VIII. Jedinice VJ i MUP koje su učestvovale u akcijama u kojima su počinjeni zločini

125. Na osnovu dostupnih dokaza, FHP je sa sigurnošću utvrdio učešće tri jedinice u akcijama VJ i MUP-a tokom kojih su ubijeni civili čija su tela pronađena u Rudnici. U nastavku su dati osnovni podaci o tim jedinicama.

39

1. 37. motorizovana brigada VJ

126. Matična kasarna 37. mtbr VJ nalazila se u Raškoj, te je poznata i kao “Raška brigada”.¹⁴¹ Ona je pripadala Užičkom korpusu 2. Armije VJ, a pretpočinjena je Prištinskom korpusu 3. Armije 7. marta 1999. godine naredjenjem Generalštaba VJ.¹⁴²

127. Do početka NATO intervencije, 24. marta 1999. godine, 37. mtbr VJ je izvodila “intenzivnu borbenu obuku sa težištem na vežbama radi povećanja nivoa borbene gotovosti” na Kosovu.¹⁴³ 37. mtbr VJ je još pre početka rata sprovodila antiterorističke akcije.¹⁴⁴

136 Zapažanja sa obilaska 37. mtbr VJ 3. Armije VJ od 28. maja 1999. godine, str. 3, dok. pred. br. 5D01441, *Šainović i dr*, Prilog 12.

137 Isto.

138 Svedočenje Petra Damjanca u predmetu *Šainović i dr* od 6. marta 2008. godine, str. 23764.

139 Isto, str. 23764-23765.

140 Izveštaj Komande 37. mtbr VJ o stanju u Glogovcu od 3. maja 1999. godine, dok. pr. br. 5D01037, *Šainović i dr*; Izveštaj Komande Prištinskog korpusa o stanju u Glogovcu od 13. maja 1999. godine, dok. pr. br. 5D00412, *Šainović i dr*.

141 Svedočenje Ljubiše Dikovića od 10. decembra 2007. godine u predmetu *Šainović i dr*, str. 19870.

142 Naredenje Generalštaba VJ o pretpočinjavanju 37. mtbr VJ 3. Armiji od 6. marta 1999. godine, dok. pr. br. 3D00680, *Šainović i dr*.

143 Svedočenje Ljubiše Dikovića od 10. decembra 2007. godine u predmetu *Šainović i dr*, str. 19871.

144 Isto, str. 19939-19940.

128. Čitava 37. mtbr VJ - oko 4.500 pripadnika - pristigla je u Drenicu početkom aprila 1999. godine,¹⁴⁵ dok se u potpunosti povukla sa Kosova 16. juna 1999. godine u svoju kasarnu u Raškoj.¹⁴⁶

129. Nakon rata na Kosovu, 10 pripadnika 37. mtbr VJ je odlikovano medaljom za hrabrost, njih 175 medaljom za zasluge u oblastima odbrane i bezbednosti, dok je 132 pripadnika vanredno unapređeno.¹⁴⁷

130. Odlikovanja, kao i „slava“ koju je 37. mtbr VJ stekla nakon rata na Kosovu, vezuju se za tvrdnje da je Drenica bila „uporište OVK“ i „leglo terorista“.¹⁴⁸ Međutim, tokom angažmana 37. mtbr VJ u Drenici, na ovom području je stradalo oko 180 „terorista“, odnosno pripadnika OVK, naspram preko 1.400 civila.¹⁴⁹

131. Komandant 37. mtbr VJ tokom 1999. godine bio je Ljubiša Diković, tada u činu pukovnika.¹⁵⁰

132. Dana 12. decembra 2011. godine, Predsednik Republike Srbije ga je postavio na mesto načelnika Generalštaba Vojske Srbije, na kom se i danas nalazi. Ljubiša Diković trenutno ima čin generala.¹⁵¹

133. FHP je 2012. godine objavio „Dosije Ljubiša Diković“, koji opisuje sedam zločina u kojima su učestvovali pripadnici ove brigade. U tim zločinima je stradalo preko 450 civila.¹⁵²

i. Komandanti bataljona 37. mtbr VJ

40

134. Na mestu komandanta 1. bataljona 37. mtbr VJ bio je kapetan prve klase Dragan Mitrović, a nakon smrti na njegovo mesto došao je njegov zamenik, kapetan Aleksandar Marković. Komandant 2. bataljona 37. mtbr VJ bio je kapetan Dejan Randelović, dok je komandant 3. bataljona 37. mtbr VJ bio poručnik Zoran Gavrilović, a nakon smrti na njegovo mesto došao je major Draženko Mirić. Komandant oklopnog bataljona 37. mtbr VJ bio je kapetan prve klase Goran Jovanović. Na mestu komandanta haubičkog bataljona 37. mtbr VJ nalazio se potpukovnik Vladimir Puđa.¹⁵³ Potpukovnik Stošić bio je komandant logističkog bataljona 37. mtbr VJ¹⁵⁴, dok je komandant artiljerijskog bataljona 37. mtbr VJ bio major Milanović.¹⁵⁵

145 Isto, str. 19872; Borbeni izveštaj 37. mtbr VJ od 3. aprila 1999. godine, dok. pr. br. P02807, *Šainović i dr.*

146 Članak, „Vojska“, „Hrabri ljudi Drenice, heroji odbrane“, str.11-13, 15. jula 1999.

147 Isto.

148 Svedočenje Ljubiše Dikovića od 10. decembra 2007. godine u predmetu *Šainović i dr.*, str. 19874.

149 Baza FHP, pristupljeno dana 9. oktobra 2014. godine.

150 Svedočenje Ljubiše Dikovića od 10. decembra 2007. godine u predmetu *Šainović i dr.*, str. 19870.

151 Isto, str. 19869; Biografija Načelnika Generalštaba, zvanični veb-sajt Vojske Srbije, <http://www.vs.rs/index.php?content=8709fe1d-fdf2-102b-9fa8-28e40361dc2e>, pristupljeno dana 18. oktobra 2014. godine.

152 Dosije Diković Ljubiše sa prilogom (HlcIndexOut: 019-3173-1) od 23. januara 2012. godine, dostupno na <http://www.hlc-rdc.org/wp-content/uploads/2012/10/Ljubisa-Dikovic-Dosije-and-Prilog.pdf>.

153 Članak, „Vojska“, „Primer generacijama“, str. 9-13, 15. jul 1999. godine.

154 Svedočenje Ljubiše Dikovića od 10. decembra 2007. godine u predmetu *Šainović i dr.*, str. 19918.

155 Isto, str. 19921.

2. 15. oklopna brigada VJ

135. 15. okbr VJ je bila potčinjena PrK VJ.¹⁵⁶

136. Zona odgovornosti brigade obuhvatala je sever Kosova, i to opštine Priština, Vučitrn i Kosovo Polje, kao i delove opština Lipljan i Glogovac.¹⁵⁷

137. Komanda 15. okbr VJ se od 26. marta do 12. maja 1999. godine nalazila u osnovnoj školi „Vuk Karadžić“ u Kosovu Polju.¹⁵⁸

138. Tokom sukoba na Kosovu, komandant 15. okbr VJ bio je pukovnik Mladen Ćirković.¹⁵⁹ Tadašnji predsednik Republike Srbije Boris Tadić je 15. februara 2009. godine imenovao Ćirkovića na mesto zamenika načelnika Generalštaba Vojske Srbije. Ćirković je na tom mestu ostao do penzionisanja 2011. godine. Penzionisan je u činu general-potpukovnika.¹⁶⁰

139. Načelnik Štaba 15. okbr VJ bio je Mladen Nišević.¹⁶¹ Ukazima predsednika Republike Srbije Borisa Tadića, Nišević je 2009. godine postavljen na mesto načelnika Štaba komande za obuku, a 2010. godine unapređen u čin brigadnog generala.¹⁶² Predsednik Republike Srbije Tomislav Nikolić je ukazom iz januara 2013. godine Mladena Niševića postavio na mesto zamenika komandanta Komande za obuku Vojske Srbije.¹⁶³

140. Komandant 2. oklopnog bataljona bio je major Predrag Jovanović, dok je njegov zamenik bio kapetan prve klase Zdravko Dabižljević koji se danas nalazi na mestu načelnika Odseka za civilno-vojnu saradnju Druge brigade VS.¹⁶⁴

41

156 Prvostepena presuda MKSJ u predmetu *Šainović i dr* od 26. februara 2009. godine, I tom, str. 245-6.

157 Svedočenje Vladimira Marinkovića od 13. decembra 2007. godine u predmetu *Šainović i dr*, str. 20252; svedočenje Vladimira Marinkovića od 14. decembra 2007. godine u predmetu *Šainović i dr*, str. 20302.

158 Ratni dnevnik 15. oklopne brigade Vojske Jugoslavije, dok. pred. br. P02572, *Šainović i dr*.

159 Isto.

160 Politika, „Miloje Miletić načelnik Generalštaba“, 15. februar 2009. godine, dostupno na <http://www.politika.rs/rubrike/vesti-dana/Miloje-Miletic-nachelnik-Generalshtaba.lt.html>, pristupljeno dana 6. januara 2015. godine.

161 Lakić Đorović, „Za generalske činove, ubijenog vojnika proglasili dezertrom“, 12. april 2013. godine, dostupno na <http://zokstersomething.com/2013/04/12/lakic-dorovic-za-generalske-cinove-ubijenog-vojnika-proglasili-dezertrom/>, pristupljeno 15. januara 2015. godine.

162 Blic, „Tadić postavio niz oficira na nove dužnosti“, 15. februar 2010. godine, dostupno na <http://www.blic.rs/Vesti/Drustvo/176782/Tadic-postavio-niz-oficira-na-nove-duznosti>, pristupljeno dana 6. januara 2015. godine.

163 Akter, „Nikolić doneo ukaze o imenovanju na nove funkcije“, 4. januar 2013. godine, dostupno na <http://www.akter.co.rs/29-bezbednost/26499-nikoli-doneo-ukaze-o-imenovanju-na-nove-funkcije.html>, pristupljeno dana 6. januara 2015. godine.

164 „Lekari Druge brigade u selima opštine Tutin“, dostupno na: http://www.vs.rs/index.php?news_article=f628c308-d06e-11e3-9f60-00163e135009, pristupljeno 18. januara 2015. godine. Lakić Đorović, „Za generalske činove, ubijenog vojnika proglasili dezertrom“, 12. april 2013. godine, dostupno na <http://zokstersomething.com/2013/04/12/lakic-dorovic-za-generalske-cinove-ubijenog-vojnika-proglasilidezertrom/>, pristupljeno 15. januara 2015. godine.

3. 86. odred PJP

141. 86. odred PJP je pripadao formaciji B odreda PJP, odnosno teritorijalnim odredima PJP.¹⁶⁵

142. Pripadnici 86. odreda PJP su sredinom februara 1999. godine upućeni iz SUP-ova sa teritorije centralne Srbije na teritoriju Kosova. Tako su pripadnici SUP-a Požarevac upućeni u OUP Glogovac, iz SUP-a Smederevo u SUP Podujevo, dok su iz SUP-a Kragujevac upućeni u SUP Vučitrn.¹⁶⁶

143. 86. odred PJP je krajem aprila 1999. godine bio pretpočinjen Komandi 37. mtbr VJ.¹⁶⁷

144. Komandant 86. odreda PJP bio je izvesni Dragan Obradović.¹⁶⁸

---

165 Pored 86. odreda, teritorijalnim odredima su pripadali i 73, 85 i 87. odred; Svedočenje Vladimira Ilića u predmetu *Šainović i dr.* od 17. marta 2008. godine, T. 24349; Izjava svedoka Dragana Živaljevića od 31. marta 2008. godine, par. 6, dok. pr. br. 6D01606, *Šainović i dr.*

166 Ministarstvo unutrašnjih poslova Srbije, depeša broj 297 od 16. februara 1999. godine, dok. pred. br. P00139, *Dorđević.*

167 Plan angažovanja združenih snaga od 25. aprila 1999. godine, dok. pred. br. 6D01023, *Šainović i dr.*

168 Zapisnik sa održanog sastanka u Štabu MUP-a za KiM u Prištini dana 11. maja 1999. godine, dok. pred. br. P01993, *Šainović i dr.*

+

КОМАНДА Пр. КОРПУСА

Телеграм

Строго пов. број 28-141

31. 03. 1999. године

ХИТНОНаређење за асанацију,
доставља . -

На основу Упутства за асанацију бојишта и међународних конвенција, а ради спречавања загађивања воде, х. зне, земљишта и ваздуха.

НАРЕЂУЈЕМ:

1. Асанацију бојишта (проналажење и сакупљање људских и животињских лешева и њихово сахрањивање и уклањање са бојишта, као и уклањање свега што може бити опасно по здравље људи и животиња) организовати и реализовати одмах после завршетка, као и у току борбе и бомбардовања на терену где су елиминисале опасности по људство које учествује у асанацији (разминирање, деконтаминација и сл.).
2. Асанацију бојишта у зони своје одговорности организују и проводе јединице ВЈ и МУП-а уз сарадњу са органима власти (војни тужбоци, органи власти у општина и др.).
3. Екипе за спасавање првенствено указују помоћ рањеницима и болесницима, а затим врше деконтаминацију, раширивање рушевина, гашење пожара, сахрањивање погинулих, уклањање животињских лешева, отпадака и др. При асанацији бојишта после нуклеарне експлозије у свему се придржавати мера АБХ заштите.
4. За асанацију бојишта формирати посебне јединице према потреби и одлуци команданта пука-бригаде и јединице одговарајућег ранга.

Јединица за асанацију начелно је одељење - одред следећег састава: истражни судија, командир одељења (командант одреда), помоћник командира одељења, стрелачко одељење, медицински техничар, ветеринарски техничар, 4 болничара, 2 ветеринарска болничара, по 1 подофицир или десетар из чета у којима је највише погинулих, 2 теретна аутомобила од 2,5 т. Одељење (одред) се ојачава са припадницима инжч, АБХО и др.
5. У општини, према величини и интензитету борбених дејстава, формирати и материјално опремати радну скипу за сакупљање и сахрањивање људских и животињских лешева.
6. Начелник ИнСп регулисаће издавање одељењу за асанацију потребно радно

за асанацију; организоваће искоришћавање мяса заклане стоке и пријем стоке за клање из сабиралишта; организоваће пријем, конзервацију и евакуацију кожа угинулих закланих и убијених животиња.

7. Начелник санитарске службе издаће сва потребна санитарска упутста за извођење асанације бојишта; организоваће рањеничку прихватницу (сабиралиште); регулисаће набавку потребних дезинфекционих средстава за извођење асанације бојишта; извршиће преглед земљишта и одредиће место за сахрану погинулих (умрлих) наших и непријатељских војних лица.
8. Начелник ветеринарске службе издаће сва потребна ветеринарска упутства за извођење асанације бојишта; организоваће ветеринарску прихватницу и сабиралиште животиња.

Начелник техничке службе регулисаће пријем техничких материјалних средстава која прикупи одељење за асанацију.

10. Начелник СбСл организоваће превоз прикупљене војне имовине и личних ствари од места где је извршено њихово прикушање до складишта.
11. Радовима на асанацији стручно руководи истражни судија, а командује командир одељења уз присуство представника општине и матичара.

После завршеног сахрањивања, командир одељења за асанацију предаће овим представницима по један примерак списка свих сахрањених и копију скице гробља.

Погинула (умрла) грађанска лица предати на сахрану органима власти. Личне ствари непознатих погинулих предати на реверс војном одсеку или команди гарнизона.

12. Случајно заосталим рањеницима пружити прву помоћ и евакуисати их до рањеничке прихватнице (сабиралишта).
13. Рањене и болесне кошитаре прикупити и указати им помоћ, а затим их упутити у ветеринарску прихватницу. Кошитаре којима није потребна ветеринарска помоћ и за клање упутити у сабиралиште. Лутајуће псе и мачке убијати.
14. Сва погинула (умрла) лица пренети на место за сахрану. Погинуле (умрле) сахрањивати у засебне или у заједничке гробове, а пре сахрањивања лешеве стављати у пластичне вреће или мртвачке сандуке.

Угинуле (убијене) животиње закопати а предходно им скинути кожу.

Војну имовину прикупити а личне ствари пописати и у засебним пакетима прикупити и упутити у одређено складиште.

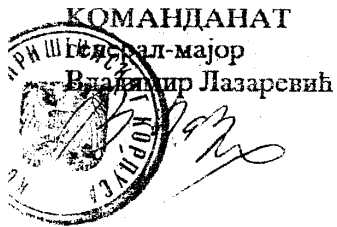
После завршених делова на асанацији све записнике, списак сахрањених и скицу

15. Послове асанације у зони граничног појаса организују и изводе јединице Војске, а ван те зоне - јединице МУП-а. За остале детаље у вези асанације бојишта консултовати Упутство за асанацију бојишта или Команду корпуса.

16. Командир одељења за асанацију поднеће ми усмени извештај о завршеним радовима на асанацији у року од два сата по извршењу задатка.

ЗВ/СС

Доставити: куриром - (15) окбр, (52) БАБХО, (52) БВП, (52) бв, К-ди ПрК, ИКМ З.А.
202. ПоБ, МУП-у Приштине;

телеграмски - 354. пбр, 211. окбр, 125. мтбр, 57. пбр, окб/125. мтбр,
549. мтбр, 243. мтбр, 52. мабр, 175. пбр, 252. ТГ-252,
52. арбр ПВО;

Prilog 1

(25)

стр. 123-1/95

КОМАНДА 37. мтбр
Стр. пов. број 123-1
05.04.1999. године

ВОЈНА ТАЈНА
СТРОГО ПОВЕРЉИВО
Примерак број 1

Наређење за асанацију
бојишта, доставља.-

КОМАНДИ а/а

На основу Упутства за асанацију бојишта и Наређења Команде Приштинског корпуса стр. пов. број 28-141 од 31.03.1999. године, а у циљу спречавања загађивања воде, хране, земљишта и ваздуха,

Н А Р Е Ђ У Ј Е М :

1.- Асанацију бојишта /проналажење и сакупљање људских и животињских лешева, њихово сахрањивање, као и уклањање свега што може бити опасно по здравље људи и животиња/ организовати и реализовати одмах у току, као и после завршетка борбе и бомбардовања на терену где су елиминисане опасности по људство које учествује у асанацији /разминирање, деконтаминација и слично/.

2.- У циљу извршења задатака асанације бојишта одмах формирати одељење састава:

- командир одељења, капетан 1. класе Раде Крсмановић,
- заменик командира одељења, мајор Хасан Чорбић,
- група за обезбеђење приликом извршења асанације, састава 6 војника и командир из састава команде стана,
- руковалац инжињеријске машине /утоваривач/, мл. водник Раковић Миодраг,
- 2 ветеринарска техничара, из састава санитетске чете,
- 1 ветеринарски болничар из санитетске чете,
- 1 теренско возило из састава команде стана за превоз обезбеђења и 1 теренско возило за превоз остатка људства, са 2 возача м/в из састава команде стана,

3.- Одељење ће у наредном периоду извршавати следеће задатке:

- вршити проналажење угинуле стоке, исту закопавати уз примену одређених дезинфекционих радова,
- прикупљати податке о местима проналажења тела ШТС, извештавати о локацијама Начелника МУП-а Србица, а исти ће након пријема таквих извештаја преко Начелника МУП-а Косовска Митровица, регулисати ангажовање структура за прикупљање, сахрањивање, асанацију и вођење прописане евиденције о покопанима,
- пружити физичко обезбеђење органима судске медицине и ангажованим цивилним структурама при вршењу асанације бојишта од пронађених лешева,
- убијати псе и мачке луталице, са којима поступити исто као и са пронађеним лешевима стоке.

4.- Начелник ИнСл обезбедиће издавање радних одела одељењу за асанацију и организовати набавку и издавање потребног броја пластичних врећа.

5.- Начелник ВтСл уједно заменик командира одељења за асанацију, издаће сва потребна ветеринарска упутства и извршити организацију ветеринарске прихватнице и сабиралишта животиња.

6.- Начелник ТСл регулисаће пријем ТМС која прикупи одељење за асанацију.

7.- Начелник СбСл организоваће превоз прикупљене војне имовине и личних ствари, од места где је извршено њихово прикупљање, до складишта.

8.- Начелник СнСл ће организовати санитарску прихватницу /сабиралиште/; регулисаће набавку потребних дезинфекционих средстава за извођење асанације.

9.- Случајно заосталим рањеницима пружити прву помоћ и евакуисати их до рањеничке прихватнице /сабиралишта/.

10.- Рањене и болесне копитаре прикупити и указати им помоћ, а затим их упутити у ветеринарску прихватницу. Копитаре којима није потребна ветеринарска помоћ, и који су за клање упутити у сабиралиште.

11.- Командир одељења за асанацију подносиће ми извештај о реализацији свакодневно приликом дневног реферисања и ванредно - по потреби.

РК/МП

Урађено у 1 примерку,
умножено у 3 примерка
и достављено:

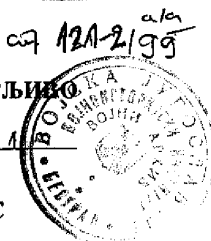
- Командиру одељења за асанацију
- Начелнику МУП-а Србица
- ПКПо
- архиви

КОМАНДА 37. мтбр
КМ Србица
10.00 ч. 04. 04. 1999. године
Слр. ПОВ. БР. 121-2

ВОЈНА ТАЈНА
СТРОГО ПОВЕРЉИВО

Примерак број
K0537257

ЗАПОВЕСТ КОМАНДАНТА 37. мтбр за уништење ШТС
и борбену контролу територије

СЕКЦИЈА 1: 50.000 Косовска Митровица - 1, 2, 3 и 4.

1. ПОДАЦИ О НЕПРИЈАТЕЉУ:

Снаге НАТО настављају са агресијом на нашу земљу ударима из ваздушног простора и КР са дистанце. Имају апсолутну превласт у ваздушном простору и осим непосредне ватрене подршке ШТС врше интензивно извиђање из ВаП-а. Употребљавају све врсте авио-бомби, касетне бомбе и муницију са обогаћеним уранијумом. ШТС на простору Дренице су разбијене али нису у потпуности уништене. Мање групе терориста још увек се налазе у деловима насељених места и пошумљеним деловима зоне, и до сада су примећене у реонима Ошљане, Љубовац, Горње Преказе, Микушница, Девичке шуме, Градица, Ликовац, Лауша, Горње и Доње Обриње, Градица, Гладно село, Трстеник и Глоговац. У мањим групама из заседе и снајперском ватром наносе губитке јединицама МУП-а и ВЈ и ометају уредно снабдевање, довођење и развој. Наоружане су углавном пешадијским наоружањем, лаким ПО средствима и минобацачима. Са отпочињањем треће фазе агресије на нашу земљу очекивати је интензивнија активна дејства на свим правцима.

2. ЗАДАТАК ЈЕДИНИЦЕ:

37. мтбр има следећи задатак: у садејству са 252. окбр, 15. окбр и снагама МУП-а РСрбије енергичним дејствима што пре разбити и уништити ШТС у зони, обезбедити главне путне правце и обезбедити борбену контролу територије. У даљем бити у готовости за извођење одбране додељене зоне. Подржава ААГ-3. КМ у реону Србице.

3. СУСЕДИ:

Десно, разбијање и уништење ШТС изводи 252. окбр и 7. мтбр. Лево и испред разбијање и уништење ШТС изводи 15. окбр. Јединице МУП-а јачине од вода до чете налазе се у зони у следећем распореду: група кућа у с. Брабоњић, Грађевци, Трнавце, Томислав, Горња Клина, Средња Клина, Кошутан махала, Србица, Рецај махала, Ново Село, Гецај махала, Градина, Полужа, Макрмал и Ликовац.

4. ОДЛУЧИО САМ:

Извршити довођење и развој бригаде у зони с. Обриње - Глоговац - Вучитрн - К. Митровица (искљ.), разбити и уништити ШТС у зони с циљем: у потпуности разбити и уништити ШТС на простору Горње Дренице, планине Чичавице и Косова Поља, обезбедити главне путне правце који пролазе кроз зону и пуну борбену контролу територије и створити услове за несметано и организовано извођење одбране. Циљ реализовати у садејству са суседима, снагама МУП-а, ватрену подршку, ослономцем на погодне земљишне објекте и насељена места у зони, у две фазе:

- у првој фази разбити и уништити ШТС у предњем делу зоне - на простору Горње Дренице стварајући услове за њену борбену контролу и организовање одбране, и
- у другој фази разбити и уништити ШТС у задњем делу зоне на падинама Чичавице и Косова Поља и остварити пуну борбену контролу и проходност путних праваца.

Борбени распоред: снаге за разбијање и уништење ШТС, снаге за ватрену подршку, снаге за ПВО, снаге за активна дејства, резерва, снаге за позадинско обезбеђење, снаге за командовање и везу. Готовост за разбијање и уништење ШТС 09:00 часова 05.04.1999. године.

4.1. ЗАДАЦИ ЈЕДИНИЦАМА:

4.1.1. 1.мтб са тч, 1 СПАТ 30/2 и 1.тпоаб/37.мпод из садашњег реона доводи се правцем с.Турићевац, Ново Село и са линије с.Крушевац - с.Н.Пољанце - Дошевачко брдо врши разбијање и уништење ШТС на правцу с.Н.Пољанце - с.Трстеник - Глоговац. **Задатак:** енергичним дејством у садејству са суседима и снагама МУП-а разбити ШТС у додељеној зони и у ближем задатку избити на линију Бок Трстенички - Хајдиновић махала - Каменица (т.т. 692), а потом продужити дејства и избити на линију с.Бањица - с.Доманек - к. 571 - т.т.653.

Потом посести реон за одбрану с.Бањица (искљ.) - с.Годанце - с.Трстеник.
Граница десно к.660 - с.Макрмаљ (искљ.) - т.т. 701 - т.т. 754 - Добростан (т.т. 843 искљ.).
Граница лево с.Дошевац (укљ.) - т.т. 720 - Грабљак (т.т. 772 искљ.) - с.С.Чикатово - т.т. 609.
Спој у десно допунити, у лево обезбедити.
Подржава БраГ - 37.
КМ при увођењу с.Грудић махала (школа). Наредно КМ с.Врбовац (школа).

4.1.2. 2.мтб са тв/37.окб, 1 СПОЛО и 1 СПАТ 30/2 са линије с.Тица - с.Ликовац (северна група кућа) - с.Бежанић врши разбијање и уништење ШТС на правцу с.Ликовац - с.Горње Обриње - с.Трдевац. **Задатак:** енергичним дејством у садејству са суседима и снагама МУП-а разбити ШТС у додељеној зони и у ближем задатку избити на линију с.Овчарево (засек Дрвиш) - Шкоза (т.т. 729) - с.Д.Обриње - с.Г.Обриње (северна група кућа) - Бок Трстенички (т.т. 754), а потом продужити дејства и избити на линију Гола страна - с.Церовик - с.Трдевац - с.Бањица, (искљ.).

Делом снага (јачине до чете) у садејству са 37.ардПВО и МУП Р.Србије са линије т.т.776 - Делијај махала врши блокаду, претрес, разбијање и уништење ШТС на правцу Делијај махала - т.т. 771 - Девихи.

Потом посести реон за одбрану Ратовиште - с.Бањица - с.Ликовац.
Граница десно: десна граница зоне бригаде.
Граница лево: с.Макрмаљ (укљ.) - т.т. 701 - т.т. 754 - Добростан (укљ. т.т. 843).
Спој у десно допунити, у лево обезбедити.
Подржава БраГ - 37.
КМ при увођењу с.Макрмаљ. Наредно КМ с.Ликовац (школа).

4.1.3. 3.мтб са хвб/37.хад 105мм, 1 СПАТ 30/2 и тв/37.окб са линије с.Бакс - с.Кожица врши разбијање и уништење ШТС на правцу с.Хаљитовић - с.Ликошан - Голуша. **Задатак:** енергичним дејством у садејству са 1.мтб разбити ШТС у додељеној зони и у ближем задатку избити на линију Каменица - т.т. 624 - Макреш - с.Фазловићи - с.Градица, а потом продужити дејства и избити на линију т.т. 653 - Голуша (к. 564) - Поди Годанцит (к. 812).
Потом извршити марш правцем с.Годанце - с.Преловце - с.Дубовац и организовати одбрану по дубини у зони која ће бити накнадно одређена.
Граница десно: с.Дошевац (искљ.) - Грабљак (т.т. 772 укљ.) - с.С.Чикатово (искљ.) - т.т. 653.
Граница лево: лева граница зоне бригаде.
Спој у десно допунити, у лево обезбедити.
КМ при увођењу с.Чирез (школа). Наредно КМ с.Гладно село (северна група кућа).

4.1.4. 37.окб Т-55 (-2) са 2. -сабПВО 30/2 /37.ардПВО у првој фази извршава задатак борбене контроле територије на правцу Вучитрн - с.Брусник у садејству са 37.инжб, јединицама суседа и МУП-а РС. У готовости за а/д на правцима с.Букош - с.Окрашtica - с.Херцегово, с.Букош - с.Невољане и с.Букош - Вучитрн.
тч (без вода) у току 04.04.1999.г. враћа се у сатав батаљона.
У даљем бити у готовости за реализацију задатака друге фазе и организацију одбране у зони која ће бити накнадно одређена.

K0537259

- 3 -

4.1.5 БрАГ-37 састава: 37.хад 105мм (-1) и 37.ард.ПВО (-3. и -4.). Командант БрАГ-37 - Командант 37.хад 105мм.

ВПо у I фази у реону с.Марина - Пајрам Марина - к. 616.

ВПн-1 у II фази у реону Хајдиновић махала - с.Трстеник - Дворан махала.

Задаци:

а) у I фази:

- подржава дејства 1.мтб на правцу с.Полужа - с.Хајдиновић махала, остварујући ватре по захтеву к-данта 1.мтб,
- подржава дејства 2.мтб на правцу с.Ликовац - с.Доње и Горње обриње остварујући ватре по захтеву к-данта 2.мтб.

б) у II фази:

- подржава дејства 1.мтб на правцу с.Трстеник - с.Глоговац остварујући ватре по захтеву к-данта 1.мтб,
- подржава дејства 2.мтб на правцима с.Г.Обриње - с.Трдевац и с.Д.Обриње - с.Мурга остварујући ватре по захтеву к-данта 2.мтб.

КМ у I фази с.Марина. КМ у II фази с.Трстеник.

Коректуру са Кор.О извршити до готовости за дејство по одлуци к-данта БрАГ-37 и НА. Осматрачница по предлогу НА.

4.1.6. 37.мпoad (-1.тпоаб) извршава следеће задатке:

- у првој фази:
слободним снагама са линије пут - с.Крушевац у садејству са 37.ич и 37.ардПВО врши блокаду, претрагу и уништење ШТС на правцу с.Ново село - Кајевац (к. 644) - Барјак (т.т.759).
Са остатком снага у готовости за а/д на правцима с.Велић махала - с.Доње Преказе и с.Велић махала - Цамјиска махала - с.Краљица, као и борбену употребу и дејство сходно развоју ситуације.
  - у другој фази:
формирати БРПОод -37 и посести ПОР који ће бити накнадно одређен.
- КМ у реону с.Велић махала.

4.1.7. 37.ардПВО (-3. и -4.) брани БрАГ-37 за читаво време извршења задатка.

1-3/37.ардПВО по посадама придати моторизованим батаљонима.

2-3/37.ардПВО придаје се 37.окб за читаво време извршења задатка.

4/37.ардПВО распоредом по оделењима брани з/о бригаде.

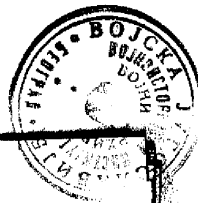
У првој фази слободним снагама са линије Муслиманско гробље - с.Крушевац у садејству са 37.мпoad и делом 2.мтб врши блокаду, претрагу, разбијање и уништење ШТС на правцу к.660 - Девић.

КМ с.Марина.

4.1.8. 37.инжб извршава следеће задатке:

- у првој фази:
врши претрагу, разбијање и уништење ШТС на правцима с.Галица - с.Љубовац, с.Галица - с.Микушница (05.04.1999.г.) и с.Галица - с.Бечић и с.Галица - с.Тараца (06.04.1999.г.) у садејству са 37.окб уз једновремено обезбеђење дела путног правца с.Дубовац - с.Брусник.
- у другој фази:
бити у готовости за обезбеђење довођења 3.мтб и обезбедити борбену контролу реона: Чечан - Крш - с.Галица - с.Микушница - с.Бечић - т.т. 770.
У одбрани, образвати ГОП-37, ГДЗ-37, инжињернјску резерву реону који ће бити накнадно одређен и придати по један пионирски вод батаљон I борбениг ешелона.
КМ с.Галица (школа).

K0537260

- 4 -

4.1.9. 37.позб (-снч) извршава задатке позадинског обезбеђења бригаде, са тежиштем на обезбеђењу моторизованих батаљона и БраГ-37, а у оквиру овога на задацима техничког и интендантског снабдевања и обезбеђења.
 Путеви догура и евакуације с.Горња Клина - с.Грудић махала - с.Трстеник - Глоговац;
 с.Горња Клина - с.Макрмаљ - с.Ликовац - с.Обриње; с.Г.Клина - с.Џамијска махала -
 с.Преловце - с.Ликошан; с.Г.Клина - с.Џамијска махала - с.Дубовац - с.Галица и с.Г.Клина -
 с.Шипоље - с.Свињаре - с.Букош.
 КМ у с.Г.Клина.

4.1.10. 37.чВП извршава следеће задатке:

- са 1 водом ВП врши обезбеђење КМ бригаде,
- са 2 одељења ВП врши обезбеђење ПКМ бригаде,
- са водом СБВП врши контролу саобраћаја и обезбеђује плански режим и коришћење комуникација у з/о бригаде са тежиштем на комуникацији с.Г.Клина - Србица - Глоговац и с.Грудић махала. Успоставља СтКСб у реону раскрснице путева код т.т. 682.
- са 1 водом ВП ући у састав снага за а/д и бити у готовости за ангажовање сходно указаној потреби и добијеном задатку
- са 1 одељењем ВП формирати привремени прихватни центар за заробљенике у реону Србица на месту по одлуци НБ К-де 37.мтбр.

4.1.11. 37.ич у улози снага за а/д са линије: раскрсница путева у с.Рецај махала - група кућа (северно од т.т. 707 за 500м) врши блокаду, претрагу, разбијање и уништење ШТС на правцу к.576 - Девичка шума - Барјак (т.т. 579), у садејству са 37.мпод и јединицама МУП-а Р.Србије.
 У другој фази бити у готовости за ангажовање на разбијању и уништењу ШТС сходно указаној потреби и интервенцији на угроженим правцима.

4.1.12. 37.чв организује и успоставља планиране везе са КМ и ПКМ 37.мтбр.

4.1.13. 37.КС обезбеђује несметане услове за живот и рад к-де и ПЈ на КМ и ПКМ 37.мтбр.

5. ОДОБРЕНИ УТРОШАК МТС:

За извршење задатка разбијања и уништења ШТС одобрава се утрошак муниције, МЕС и п/г по следећем:

а) пешадијске муниције:

- за разбијање и уништење ШТС ----- 1 б/к
- за одбрану ----- 1 б/к

б) артиљеријске муниције, ПО муниције и ракета:

- за разбијање и уништење ШТС ----- 0,8 б/к
- за одбрану ----- 1,2 б/к

в) тенковске муниције:

- за разбијање и уништење ШТС ----- 0,8 б/к
- за одбрану ----- 1,2 б/к

г) муниције за АРЈ ПВО:

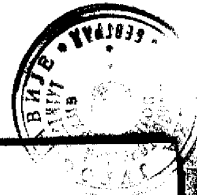
- за разбијање и уништење ШТС ----- 0,8 б/к
- за одбрану ----- 1,2 б/к

д) експлозива, ПП и ПТ мина - по посебном распореду који ће бити сачињен.

ђ) гориво:

- за разбијање и уништење ШТС ----- 1 п/р
- за одбрану ----- 0,5 п/р

K0537261

- 5 -

6. КОМАНДОВАЊЕ И ВЕЗА

КМ -37 у реону Србица.
ИКМ-37 у реону т.т. 682 (с.Старо Пољанце).
Готовост веза у 07:00 часова дана 05.04.1999.године.
Извештаји:

- редовни, сваког дана до 18:00 са стањем у 17:00 часова.
- ванредни: о готовости за почетак I фазе у 08:00 часова дана 05.04.1999.године, а потом по потреби - одмах.

7. САДЕЈСТВО И САРАДЊА

Садејство организовати по следећем:

- са 7.пбр за шта чиним одговорним НООНП,
- са 252.окбр за шта чиним одговорним к-данта 2.мтб,
- са 15.окбр за шта чиним одговорним к-данта 1.мтб и НООБП к-де 37.мтбр

Садејство у оквиру потчињених јединица у саставу бригаде регулисаће к-данти и к-дири потчињених јединица по фазама извршења задатка, месту, времену и циљу дејства.

Сарадњу у зони организовати са јединицама МУП-а Р.Србије, као и садејство са истим у извршавању конкретних задатака.

Све елементе садејства и сарадње прецизирати најкасније до 08:00 часова дана 05.04.1999.г.

ББО/СД

КОМАНДАНТ
Божовић
Диковић

Урађено у 1 примерку,
умножено у 15 примерака
и достављено:

- а/а команда 37.мтбр
- свим јединицама

5

50

Prilog 3

**56. ПРЕГЛЕД РЕГИСТРОВАНИХ КРИВИЧНИХ ДЕЛА И
ПРЕДУЗЕТИХ МЕРА НА ПОДРУЧЈУ КОСОВА И
МЕТОХИЈЕ У ПЕРИОДУ ОД 01.07.1998. ДО 20.06.1999.
ГОДИНЕ**

9. Ул. Краља Петра Првог бб. Лепосавић, дана 15.04.1999. године, изазивање опште опасности чл. 187 КЗ РС

Дана 20.04.1999. године, извршено је кривично дело изазивање опште опасности из члана 187. КЗ РС. Извршилац је Вуловић Бојан (припадник резервног састава Војска Југославије) из села Остраће, општина Лепосавић. Поднета је кривична пријава број КУ 11/99 од 15.04.1999. године и прослеђена Војном тужилаштву у Приштини.

10. Липљан с. Горње и Доње Словиње 15.04.1999. године

Дана 15.04.1999. године, оперативним путем је полиција дошла до сазнања да у селима Доње и Горње Словиње, општина Липљан, постоје масовне гробнице у којима је сахрањено око 35 лешева погинулих највероватније у борбама које су на том подручју вођене између ОВК и снага безбедности.

Извршеним проверама, сазнања о постојању гробница су потврђена, о чему су обавештени и органи Војске Југославије, који су у Доњем Словињу, извршеном ексхумацијом, идентификовали и родбини ради сахране предали 16 лешева.

И поред предузетих мера трагања, гробница у Горњем Словињу није пронађена. О осталим радњама Војске Југославије по овом предмету нисмо упознати. Предмет са списима достављен Окружном јавном тужилаштву у Приштини.

11. Баковица, 16.04.1999. године, силовање из чл. 103 КЗ РС

Дана 16.04.1999. године у селу Црмљане, око 10,00 сати, више припадника Војске Југославије, извршило је кривично дело силовање над Незиром Мерлинде из села Бардоњић и Беришом Хасиме из села Косерић.

Од Шефки Краснићи, Сејди Краснићи и Ђулфедана Краснићи из села Врановац, Зоје Хисенај, Шкурта Хисени и Мируше Хисенај из села Бардоњић, Меме Краснићи из села Челопек, Ариф Керечи из села Краљане и Кимета Беришу из села Челопек, противправно су одузели новац у укупном износу од 3.130 ДМ. Грађани су тражили да им припадници Министарства унутрашњих послова пруже заштиту.

О догађају обавештени војни органи безбедности и Штаб Министарства унутрашњих послова.

12. Резало, Србица, дана 18.04.1999. године

Дана 13.04.1999. године, Секретаријат унутрашњих послова Косовска Митровица, обавештен је од стране припадника Војске Југославије, капетана Крсмановића и мајора Чорбића, да се у селу Резало, у близини сеоског гробља, налази више тела, од 30-40, који су затрпани земљом и шупом, од стране припадника Војске Југославије.

Истог дана на лице места изашао је истражни судија Окружног суда Косовска Митровица, Пауновић Богољуб, уз учешће овлашћених службених лица Секретаријата унутрашњих послова. Изласком на лице места констатовано је да у близини сеоског гробља, постоји нанос земље и скидањем првог слоја земље утврђено је постојање људских тела. Наведени истражни судија је одбио да изда налог за ексхумацију због постојања могућности оштећења тела.

Дана 18.04.1999. године, на лице места је изашао истражни судија Окружног суда Косовска Митровица, Милетић Благоје, уз учешће овлашћених службених лица, и прегледом лица места такође утврђено да се испод наноса земље налази већи број људских тела. Истражни судија је одбио да изда налог за ексхумацију, већ је издао налог да се на постојећи нанос земље нанесе још око 80 цм земље,

пошто се радило о вододерини, инсистирајући код присутних официра Војске Југославије, капетана Крсмановића и мајора Чорбића, да истражне радње предузму војни истражни органи.
Формирана је криминалистичко-техничка документација.

13. Липљан с. Мало Рибаре и Мали Алаш 18/19.04.1999. године

Дана 18. и 19.04.1999. године оперативним путем полиција је дошла до сазнања да у селима Мало Рибаре и Мали Алаш, Општина Липљан постоје масовне гробнице у којима је сахрањено око 45 лешева погинулих у дејствима јединица ВЈ

Извршеним проверама, сазнања су потврђена, о чему су обавештени надлежни органи ВЈ, који су извршили ексхумацију и идентификацију 25 лешева у сл. Мало Рибаре и 16 лешева у сл. Мали Алаш.

Лешеви су предати родбини ради сахране.

Остале мере ВЈ по овом предмету нису нам познате.

14. Зубин Поток, дана 22.04.2000. године, Ул. Арсенија Чарнојевића бб, убиство из чл. 47 КЗ РС,

Дана 22.04.2000. године око 22,00 часова у кафе бару "Храм" који је лоциран у улици Арсенија Чанојевића" бб у Зубином Потоку, Касаловић Драган из села Зупче, општина Зубин Поток, водник Војске Југославије, пуцањем из аутоматске пушке, кал. 7,62 мм извршио је кривично дело убиство на штету Бишевац Мирка из Зубиног Потока, власником наведеног кафе бара, а Јакшић Драгољубу, Вукићевић Зорану, Ђурић Славиши, Радојковић Бобану, Нешовић Гордани и Радомировић Снежани нанео телесне повреде.

Поднета је кривична пријава КУ број 24/00 против Касаловић Драгана, због постојања основане сумње да је извршио кривично дело убиство из члана 47. став 2. тачка 3. КЗ РС и достављена Окружном јавном тужилаштву у Косовској Митровици. Касаловић Драган се својевољно предао војним органима у Нишу где му је одређена мера притвора. Војни истражни органи су покренули кривични поступак.

15. Обилић, дана 23.04.1999. године, разбојништво у покушају чл. 168 КЗ РС и дело из члана 23. ЗОЈРМ

Дана 23.04.1999. године, Миленковић Момир, припадник резервног састава Војске Југославије, заједно са још три лица припадника албанске националне заједнице, уз претњу ножем одузео је 2.020,00 динара и 200 ДМ од Гаши Мухарема

Извршиоцима је одређена мера притвора.

Поднета је кривична пријава и достављена надлежном тужилаштву.

16. Пећ 26.04.1999. године, изазивање опште опасности из чл. 187 КЗ РС

Дана 26.04.1999 године више припадника Војске Југославије је у насељу Расадник пуцала из аутоматске пушке према згради насељеној породицама Грујић, Мартиновић, Јекнић и др. Један пројектил је улетео у спаваћу собу породице Јекнић. Извршилац је идентификован - војник Нововић Јовица.

Обавештена је Војна полиција.

Службена белешка УП 510/99 и упитник о догађају ПУ 2895/99 достављени Војсци Југославије. Министарству унутрашњих послова достављен извештај.

(49)

017 125-2

КОМАНДА 37. мтбр
 КМ Србица
 12.00 часова 13. 04. 1999. године
 дрг лоб 125-2

ВОЈНА ТАЈНА
 СТРОГО ПОВЕРЉИВО

Примерак број 1

ЗАПОВЕСТ ЗА ОДБРАНУ Оперативни број 125-2

СЕКЦИЈА 1:50.000 К. Митровица - 1,2,3 и 4

1.- АГРЕСОР

Агресорске снаге НАТО алијансе предвођене са САД, након извршене агресије на СРЈ 24. 03. 1999. године, дејствовале су авијацијом и крстарећим ракетама по свим виталним, војним и цивилним објектима. И поред до сада претрпљених губитака (32 авиона, око 50 крстарећих ракета и 88 људи) наставља са агресијом претежно дејствима из ваздушног простора.

Агресор је правовремено предислоцирао свеже снаге базиране у Грчкој и Италији, а затим извршио припрему и исте груписао по следећем:

У Републици Македонији делове немачких, енглеских, француских, америчких и холандских снага, а на аеродрому Петровац Хе од чега 12 борбених, 12 вишенамених и 22 ТрХе, као и делове ШТС (3.000 - 4.000).

У Албанији обједињени делови јединица јачине око (5.000 - 6.000 људи), као и око 10.000 ШТС са КиМ обучених од стране НАТО инструктора за извођење ДТА.

Ценећи постојећи распоред и груписање снага за очекивати је да ће напад главним снагама извршити из РМ правцима: Куманово - Бујановац, Скопље - Ђ. Јанковић, Тетово - Глобочица и Гостивар - Рестелица, а помоћним снагама из РА правцима: Кукс - Призрен, Крума - Ђаковица и Тропоја - Дечане.

Циљ напада непријатеља је да, ангажујући јаке авио снаге и подршку КР, као и авиона и хеликоптера за ПОБ, примену НХО, употребу специјалних снага за десантирање, а у садејству са остацима ШТС на КиМ - у, једновремено изврши напад копненим снагама из РМ и РА, разбије одбрану наших снага на простору КиМ - а протера их ван Косова и Метохије и прогласи протекторат над истим, чиме би реализовао свој циљ.

Реализацију постављеног циља непријатељ би вероватно извео у две фазе.

Прва фаза: Први б/е уз снажну авио подршку и подршку КР, употребу авиона и хеликоптера за ПОБ, применом НХ оружја, јаку концентрацију оклопних и ПО средстава, пробије одбрану на главним правцима напада, а затим употребом ТХД у рејону Коначуланска клисура, Мучибаба, с. Догановић, с. Штрпце и превоја Дуље, а у садејству са остацима ШТС на том простору настави енергично дејство и што пре овлада доминантним објектима на лијији: Бујановац - Гњилане - Урошевац - пл Неродимка - Жар планина - Милановац пл. - Гребничка пл. - Сува пл.

Време реализације I фазе 4 - 6 дана.

Друга фаза: Увођењем другог б/е, уз примену оперативног десанта у рејону М. Косово и рејону Косово Поље - Слатина настави енергична дејства са тежиштем на правцу Гњилане - Грачаница - Приштина и Урошевац - Приштина и што пре овлада линијом Бујановац - Косовска Каменица - Ново Брдо - Батлава - Мердаре - Преполац - Звечане - пл. Проклетија и превој Чахор.

Време реализације II фазе 5 - 7 дана.

Подршка: За реализацију постављеног циља очекивати је да ће непријатељ имати следећу подршку:

Авио подршка:

- 100 ЛБА са око 350 авио полетања;
- око 150 КР, 30 авиона типа А - 10 за противоклопну борбу;
- 3 групе по 12 борбених хеликоптера;
- око 20 хеликоптера вишенаменских и
- око 50 транспортних Хе.

НХ подршка:

- масовно коришћење хемијског оружја;
- пројектили са осиромашеним уранијумом.

И поред снажне авио подршке, подршке авиона и хеликоптера за противоклопну борбу и примену НХ оружја, могућности за реализацију постављеног циља постојећим снагама су му мале.

У зони одбране бригаде очекивати је и мање снаге ШТС у рејонима: с. Овчарево, Петровица, Космач, Дреница, Чичавица, које ће своје дејство претежно испољавати на појединачна м/в и мање колоне, дејством снајпериста, заседама и препадним дејствима, с основним циљем да нанесу што више губитака јединицама бригаде, спрече организоване поседање и уређење додељене зоне, стварају осећај несигурности и страха и ометају уредно и безбедно снабдевање јединица, дотур и евакуацију и на тај начин подрже извршење агресије снага НАТО на СРЈ.

2.- ЗАДАТАК БРИГАДЕ

Организује одбрану у зони Кукавица (тт. 591 искључно) - Градина (тт. 1055 искључно) - превој Голеш (искључно) - Суво Брдо (тт. 734 укључно).

Задатак: успоставити борбену контролу територије у зони одбране, прихватити делове 125. мтбр и бити у готовости за ПДБ у рејону Магура и противнапад на правцу: Глоговац - Бања - Сува Река - Призрен.

Подржава I КАГ 52

КМ у с. Бањица.

3.- СУСЕДИ:

Десно од нас одбрану организује 7. пбр са 62 ТОд, са задатком: прихватити делове 125. мтбр, у садејству са 252. окбр, 37. мтбр и снагама МУП - а Р. Србије одсудном одбраном нанети агресору што веће губитке, сломити му нападну моћ и зауставити на линији: Сува пл. - Гребничка пл. Бити у готовости за противнапад на правцу: Ђураковац - Пећ и Клина - Дечане и створити услове за противудар снага корпуса.

Лево од нас одбрану организује и изводи 15. окбр са задатком: успоставити контролу територије ширег рејона Приштина, у садејству са 37. мтбр, ТГ - 252, 36. Од ПЈП, 86. тр Од МУП - а Р. Србије организовати ПДБ у ширем рејону Косово Поље. Делом снага садејствовати 211. окбр у ПДБ у рејону Мало Косово. Бити у готовости за противнапад на правцу: Штимље - Сува Река - Призрен - Кукс и Приштина - Урошевац - Качаник.

Испред нас одбрану организује 252. окбр, са задатком: прихватити делове 125. мтбр и 549. мтбр, у садејству са 37. мтбр, 7. пбр и 549. мтбр, одсудном одбраном нанети агресору што веће губитке, сломити му нападну моћ и зауставити на линији: с. Лабучево - Ораховац.

Бити у готовости за противнапад на правцу: Клина - Ђаковица - Прушит и Ђаковица - Призрен.

4.- ОДЛУКА

Одлучио сам: Организовати одбрану у додељеној зони групишући г/с на правцу с. Орлате - Глоговац а п/с на правцу с. Добра Вода - с. Ст. Пољанце, с циљем: ослободити погодне земљишне објекте и насељена места, уз предузимање мера ПВО и непосредног и борбеног обезбеђења, утврђивање и инжињеријско уређење положаја, заштити људство и СРТ од авио и ракетних удара снага НАТО из ВаП - а и губитака од дејства ШТС у зони, успоставити борбену контролу територије и проходност важнијих путних праваца, организовано прихватити делове 125. мтбр и делом снага бити у готовости за ПДБ у рејону Магура.

У даљем бити у готовости за п/н на правцу Глоговац - с. Бања - Сува Река - Призрен. Циљ реализовати у садејству са суседима, јединицама МУП - а у зони и уз подршку средстава подршке ПрК.

Борбени распоред: у два ешалона, снаге за подршку, снаге за ПВО, снаге за ПОБ, снаге за обезбеђење комуникација и борбену контролу територије, снаге за инжињеријска дејства, ИП и ИГ, снаге за ПоОб, снаге за командовање и везу.

П/к I положаја имати на линији: с. Велики Ђурђевик - с. Плочица - с. Балинце - с. Орлате.

П/к II положаја имати на линији: с. Морина - с. Врбовац - Глоговац - Липоглав.

Готовост одбране у 06.00 часова 16. 04. 1999. године.

5.- ЗАДАЦИ ЈЕДИНИЦАМА:

5.1.- 1. мтб са пионв/37. инжб посада и брани рејон: Рахишта - с. Бериша - с. Лапушник (Тахировић махала). Задатак: у садејству са 2. мтб и снагама МУП - а обезбедити борбену контролу територије и проходност дела комуникације од с. Коморане до с. Орлате, прихватити делова 125. мтбр који се буду извлачили преко рејона одбране, заштити људство и СРТ од дејства из ВаП-а као и од дејства ШТС са простора планине Космач и Дреница и бити у готовости за п/н на правцу с. Орлате - с. Бања - Сува Река.

Граница десно: тт. 703 (укљ.) - Градина (тт. 937 укљ.).

Граница лево: лева граница зоне бригаде.

Спој у десно допунити, у лево обезбедити.

Подржава БраГ-37.

КМ у рејону с. Орлате (Бујуб махала - школа).

5.2.- 2. мтб са хаб/37. хад 105мм, пионв/37. инжб посада и брани рејон: с. Велики Ђурђевић - с. Плочича - с. Овчарево (засок Аручај).

Задатак: у садејству са 1. мтб, 1/7. пбр и снагама МУП-а обезбедити борбену контролу територије у рејону одбране и проходност комуникација на правцу с. Мурга - с. Трдевац и с. Мурга - с. Г. Обриње - с. Ликовац, прихватити делове 125. мтбр који се буду извлачили преко рејона одбране, заштитити људство и СРТ од дејства из ВаП-а као и од дејства ШТС са простора Гребничка планина, Петровица и с. Овчарево и бити у готовости за п/н на правцу с. Кијево - с. Малишево - с. Студенчане - Призрен.

Граница десно: десна граница зоне бригаде.

Граница лево: тт. 703 (укљ.) - Градина (тт. 937 укљ.).

Спој у десно допунити у лево обезбедити.

Подржава БраГ-37 делом ватри са ВпПр.

КМ у рејону с. Добра вода.

5.3.- 3. мтб посада и брани рејон Глоговац - Липоглав - Доброшевац.

Задатак: у садејству са 37. окб, 2/15. окбр, 37. инжб и 37. мпоад обезбедити борбену контролу територије у рејону одбране и проходност комуникација на правцу с. Коморане - превој Голеш и с. Доброшевац - с. Ликошан - с. Преловце, заштити људство и СРТ од дејства из ВаП-а, као и дејства ШТС са простора планине Чичавица, с. Горњи Грабовац и Крши Кулес и бити у готовости за ПДБ на правцима с. Помазатин - с. Мали Белаћевац - с. Енце и Крши Кулес - Бљеништа - с. Трешњево - Шумица.

Граница десно: с. Глобаре - с. Бардићи.

Граница лево: лева граница зоне бригаде.

Спој у десно допунити у лево обезбедити.

Подржава БраГ-37.

КМ у рејону с. Васиљево.

5.4.- 37. окб са 3/37. ардПВО (-1) посада и брани рејон с. Морина - Врбовачко брдо - Краљица.

Задатак: у садејству са 37. позб, 37. инжб и снагама МУП-а обезбедити борбену контролу територије у рејону одбране и проходност дела комуникације на правцима с. Старо Пољанце - с. Брусник и с. Полуња - с. Ликовац, заштитити људство и СРТ од дејства из ВаП-а као и дејства ШТС са простора Девичке шуме, с. Бакс и с. Бечић, и бити у готовости за ПДБ снагама јачине чете на правцу с. Глоговац - превој Голеш - с. Енце.

Бити у готовости за а/д на правцима: с. Старо Пољанце - с. Ново село - с. Лауша;

с. Старо Пољанце - с. Ђурђевић - с. Морина - с. Ликовац - с. Добра вода - с. Полуња

У даљем учествује у п/н на правцу с.Орлате - с.Бања - Сува река - **Призрен**.
 Граница десно: тт.771 (искљ.) - тт.725 (укљ.).
 Граница лево: тт.733 (укљ.) - Дел.
 Спој у десно допунити у лево обезбедити.
 КМ у рејону с.Ново Пољанце.

5.5.- БрАГ-37 састава: 37.хад 105мм (-1) и 37.ардПВО (-3. и 4.).
 Командант БрАГ-37, командант 37.хад 105мм.
 ВПо у рејону с.Крајково - к.614 - раскрсница путева.
 ВППр у рејону Локма махала - Плавих махала - с.Негровце.
 Задаци:

- подржава борбу БОс на правцима с.Лашки дренавац - с.Врмица и с.Ладровац с.Трпеца.
- подржава прихват 2/252.окбр на правцу с.Црни луг - с.Орлате,
- подржава одбрану 1.мтб на правцима с.Лашки дренавац - с.Балинце, с.Црни луг - с.Орлате и с.Клечка - с.Бериша,
- подржава одбрану 2.мтб на правцу с.Кијево - с.Церовик,
- спречава продор непријатеља и уклињавање на правцу с.Седларе - с.Коморане,
- подржава борбу са заосталим ШТС и уредно поседање положаја за одбрану у рејонима планине Космач, Кодра Прибој и планине Дреница,
- подржава ПДБ снага бригаде у рејонима Широко поље, планина Дреница, превој Голеш и с.Глобаре.

Коректуру са КорО извршити до готовости за одбрану по одлуци и предлогу НА.
 План дејства артиљерије, врста ватре и утрошак муниције по наређењу за артиљерију НА команде 37.мтбр.

Осматрчица по одлуци НА.

Заштитити људство и СРТ од дејства из ВаП-а и ШТС са простора планине Космач уз обезбеђење проходности дела комуникације на правцу Љек махала - с.Крајково - Тахировић махала - с.Лапушник.

КМ у рејону с.Крајково.

5.6.- БрПООд-37 састава: 37.мпoad, пионв/37.инжб и 1-3/37.ардПВО.

Командант БрПООд-37, командант 37.мпoad.

Поседа ПОР у рејону: с.Ново Чикатово - Глоговац - к.571.

Задатак: бити у готовости за ПОБ на правцима: Глоговац - с.Коморане - с.Орлате и Глоговац - с.Коморане - с.Нековце.

Припремити и уредити ПОП-1 у рејону с.Обрија - с.Зогићи који посести правцем с.Ново Чикатово - с.Доњи Забел - с.Коморане на сигнал "Лисица".

Припремити и уредити ПОП-2 у рејону с.Лапушник - Бокрин, који посести правцем с.Ново Чикатово - с.Коморане - с.Лапушник на сигнал "Вук".

Линија запречавања бр.1 с.Кишна река - с.Доња Фуштица.

Линија запречавања бр.2 Фуша - с.Лапушник.

Заштитити људство и СРТ од дејства из ВаП-а као и проходност дела комуникације на правцима с.Ново Чикатово - с.Бањица - с.Трдевац и с.Ново Чикатово - с.Д.Коретица - с.Коморане.

КМ у рејону с.Ново Чикатово.

5.7.- 37.ардПВО (-3. и 4.) брани БрАГ-37 за читаво време извршења задатка.

1-3/37.ардПВО придаје се БрПООд-37, 2-3/37.ардПВО придаје се 37.окб за читаво време извршења задатка.

4/37.ардПВО распоредом по оделењима брани з/о бригаде.

ВП у дневним и условима повољне видљивости имати у насељеним местима, увалама и добро пошумљеним и од осматрања и дејства из ВаП-а заклоњеним рејонима. У ноћним и условима ограничне видљивости, поседати више узастопних заседних ВП, концентрисаним груписањем за примену запречне ватре под командом к-дира основних ватрених јединица за које одређивати активне старешине. Сва друга питања као по наређењу за ПВО К-де 37.мтбр. КМ у рејону с.Доманек

5.8.- 37.инжб (-пионч) извршава следеће задатке:

а) у припреми за одбрану:

- подржава утврђивање БрАГ-37 и 37.окб израдом ископа за заклоне арт. оруђа и тенкова,
- подржава утврђивање 1. и 2.мтб израдом ровова и саобраћајница на п/к одбране,
- припрема и организује запречавање на линијама запречавања за ПОБ и подржава батаљоне I ешелона у запречавању испред п/к,
- организује и изводи ПДЗ у одређеним рејонима по посебном плану против-десантног запречавања.

б) у извођењу одбране:

- образује ГОП-37 за оправку пута на правцима с.Глоговац - с.Коморане и с.Ново Чикатово - Србица,
- образује ГЗ-37 јачине пионч (-1) за припрему и рушење објеката на правцу Глоговац - с.Коморане; Коморане - превој Голеш и Коморане - Орлате,
- од преосталих снага образује инжињеријску резерву у рејону с.Трстеник.

Заштитити људство и СРТ од дејства из ВаП-а и ШТС са правца Добростан и Каменица, извршити борбену контролу дела територије у з/о и проходност дела комуникације на правцу с.Трстеник - с.Полужа и с.Трстеник - Глоговац. Премештање из садашњег рејона размештаја по мањим деловима извршити у току 14. и 15.04.1999.године, а по плану премештања који ће сачинити к-дант 37.инжб. Придавање пионирских водова извршити најкасније до 12:00 часова дана 15.04.1999.године.

Сви остали задаци инжињеријских дејстава по плану инж.д. и наређењу за инжињерију.

КМ у рејону с.Трстеник.

5.9.- 37.позб (-снч) размешта се у рејону Венац - Србица - с.Ново Село.

Задатак: извршава задатке позадинског обезбеђења бригаде, са тежиштем на задацима техничког снабдевања и одржавања и интелектуалног обезбеђења.

Тежиште у ПоОб-у имати на батаљонима 1 б/е, БрАГ-37, БрПООд-37 и 37.окб, а потом на осталим јединицама.

Путеви дотура и евакуације Србица - Глоговац - Коморане - Орлате и Србица - Макрмаљ - Ликовоц - с.Г.Обриње - с.Трдевац - с.Церовик.

снч/37.позб размешта се у рејону с.Коморане и извршава задатке санитетског обезбеђења јединица бригаде.

Заштитити људство, СРТ, материјалне резерве и УБС од дејства из ВаП-а као и од дејства ШТС са праваца с.Лауша, с.Д.Преказа, Девичке шуме и обезбедити борбену контролу рејона размештаја.

Премештање из садашњег рејона извршити у току 14. и 15.04.1999.г. најкасније до 15:00 часова.

Сва остала питања ПоОб-а по елементима биће регулисана наређењем за позадинско обезбеђење.

5.10.- 37.чВП извршава следеће задатке:

- са једним водом ВП обезбедити КМ бригаде,
  - са два одељења ВП обезбедити ПКМ бригаде,
  - са водом СБВП врши контролу саобраћаја и обезбеђује плански режим и коришћење комуникација у з/о бригаде са тежиштем на комуникацији с.Србица - Глоговац - Коморане - Орлате. Успоставља СтКСб у реону раскрснице путева у с.Коморане.
  - са 1 водом ВП ући у састав снага за а/д и бити у готовости за ангажовање сходно указаној потреби и добијеном задатку
  - са 1 одељењем ВП формирати привремени прихватни центар за заробљенике у реону Србица на месту по одлуци НБ К-де 37.мтбр.
- Извршити обезбеђење премештања команде 37.мтбр на правцу Србица - Глоговац - с.Бањица у време и по плану премештања команде који ће бити накнадно сачињен.

5.11.- 37.ич извршава следеће задатке:

- формира ИП-1 јачине извиђачког вода (-1) за извиђање и контролу територије на правцу: с.Бардићи - с.Кожица и с.Бардићи - с.Гредица,
  - формира ИП-2 јачине извиђачког вода (-1) за извиђање и контролу територије на правцу с.Ликовац - с.Резала и с.Ликовац - с.Г.Обриње.
- Остатак снага имати у готовости на КМ 37.мтбр за ангажовање по наређењу за обавештајно обезбеђење и наређењу за ангажовање 37.ич.

5.12.- 37.чв организује и успоставља планиране везе са КМ и ПКМ 37.мтбр.

5.13.- 37.КС обезбеђује несметане услове за живот и рад команде и ПЈ на КМ 37.мтбр

6. УТРОШАК МТС, МУНИЦИЈЕ И МЕС

Муниција:

- муниција за пешадијско наоружање	3 б/к
- муниција за арт. подршку	3 б/к
- муниција за ПО артиљерију	2 б/к
- ракете	1 б/к
- муниција ПВО	1,5 б/к
- тенковска муниција	2 б/к

Погонско гориво:

- моторни бензин	2 п/р
- дизел гориво	2 п/р

Експлозив, ПП и ПТ мине по посебном распореду који ће бити накнадно сачињен.

7. КОМАНДОВАЊЕ И ВЕЗА

КМ у рејону с.Бањица.

ПКМ у рејону Србица.

Готовост веза у 04:00 16.04.1999.године.

Извештаји:

- редовни, сваког дана до 18:00 часова са стањем у 17:00,
- ванредни, по потреби

8. САДЕЈСТВО И САРАДЊА

Садејство организовати по следећем:

- са 7.пбр за шта чиним одговорним НООНП,
- са 252.окбр за шта чиним одговорним к-данте 1. и 2.мтб,
- са 15.окбр за шта чиним одговорним к-данта 3.мтб

Организацију садејства и усаглашавање планова дејства артиљерије са првим КАГ-52 извршиће НА К-де 37.мтбр.

Садејство у оквиру потчињених јединица у саставу бригаде регулисаће к-данти и к-дири потчињених јединица по месту, задатку, времену и циљу дејства.

Основе садејства биће постављене на командантском извиђању дана 14.04.1999.г.

Сарадњу у зони организовати са јединицама МУП-а Р.Србије.

Све елементе садејства и сарадње прецизирати најкасније до готовости за одбрану.

ББО/СД

Урађено у 1 примерку,
умножено у 14 примерака
и достављено

- 1 х а/а
- 1 х свим јединицама

9-16

ČUVATI TRAJNO

КОМАНДА 37. мтбр
Стр. пов. број 9 - 16
16. 04. 1999. године

РЕДОВНИ БОРБЕНИ ИЗВЕШТАЈ
д о с т а в љ а -

КОМАНДИ ПРИШТИНСКОГ КОРПУСА

КОМАНДИ 2. А и УК НА ЗНАЊЕ

4.- СТАЊЕ НА ТЕРИТОРИЈИ

У току целог дана (до слања овог извештаја), авијација НАТО снага је интезивно надлетала зону одговорности бригаде и рејоне размештаја јединица бригаде. Директног дејства на јединицу није било.

5.- АКТИВНОСТИ И СТАЊЕ У ЈЕДИНИЦИ**5.1.- Активности**

У току дана командант бригаде је у Команди ПрК присуствовао састанку, ради координације дејства на разбијању и уништењу ШТС у рејону Чичавица.

Са командантима и командирима јединица извршено је командантско извиђање ради прецизирања и конкретизовања задатака на разбијању и уништењу ШТС у рејону Чичавица. Командантско извиђање су реализовали: командант бригаде на главном, а НШ на помоћном правцу ангажовања снага бригаде.

У току ноћи 15/16. 04. ШТС са планине Дреница, покушале су да преко с. Лапушник пређу на планину Космач, у чему су дејством 1. мтб и МУП - а спречени.

У времену од 05.00 - 10.00 часова део јединица бригаде је посео линију блокаде за уништење ШТС на планини Чичавица и то: од "94" до "73" и од "2" до "4" и "3" до "13" (по кодираној карти). У току посудања линије блокаде у ширеме рејону "79" ликвидирано је 20 припадника ШТС. Остали су се повукли ка рејонима 93 и 102.

5.2.- Стање:

Стање морала у јединицама бригаде је стабилно.

Стање безбедности у јединицама бригаде је добро. Извршено је пописивање цивилног становништва у Србици, а наредбом Команде бригаде регулисано кретање у зони одговорности.

6.- ПОЗАДИНСКО ОБЕЗБЕЂЕЊЕ:

У току дана извршена је попуна јединица са артиклима хране, погонског горива и муниције по захтевима команданата и командира јединица.

8.- ТЕЖИШНИ ЗАДАЦИ ЗА НАРЕДНИ ДАН

- Извођење борбених дејстава на разбијању и уништењу ШТС у рејону Чичавица.
- Наставак посудања рејона одбране са батаљонима I б/е.

9.- ЗАХТЕВИ:

- попуна Команде бригаде са недостајућим старешинама по захтеву који смо Вам доставили;
- потребно је да нас снабдете са свим СРТ које смо достављали у борбеним извештајима од 09. - 14. 04. 1999. године.
- извештавамо Вас да је наоружање, муниција, МЕС, погонско гориво и СРТ расељено и размештено ван касарне "Ибарски рудари".

КОМАНДА
ПРИШТИНСКОГ КОРПУСА

Бр. _____

D+25

37

DOPIS LISTA WIZJ 18 04 1999 60205	D.O.S. D.O.S.A.D.A. Ustoli wo NpD wojewodztwa Wielkopolskiego do dyrektora w celu wypozyczenia budynków na cele magazynowe, znajdujących się w miejscowości Gniezno.	D.O.S. D.O.S.A.D.A. W celu wyceny i oceny stanu obiektów, które mają być wykorzystane do celów magazynowych.	Ustoli wo NpD wojewodztwa Wielkopolskiego do dyrektora w celu wypozyczenia budynków na cele magazynowe, znajdujących się w miejscowości Gniezno.
--	---	--	--

DOPIS LISTA WIZJ 19 04 1999 60205	D.O.S. D.O.S.A.D.A. Sprawy dotyczące... w sprawie... w sprawie...	D.O.S. D.O.S.A.D.A. W celu wyceny i oceny stanu...	Ustoli wo NpD wojewodztwa... w celu wypozyczenia... na cele magazynowe...
--	--	---	---

K0534119

РАСПОРЕД ПЈП У ПРОСТОРУ
на дан 17.04.1999. године

И Секретаријат у Приштини

1. 36. одред ПЈП

1. чета: Бања - Малишево
2. чета: Горња и Доња Фуштица
3. чета: Крива Река - Нековце
4. чета: Трпеза - Ладровце
5. чета: Горњи Жабел - Станковце
6. чета: Бањица - Седларе

2. 86. одред ПЈП

1. чета: Лалушник - Орлате - Ђурђица
2. чета: Глоговац - Полужа (ка Трстенику)
3. чета: Глоговац (зем. задруга) - Ст. Чикатово (школа) - Т
4. чета: Поклек - Коморане - Царева Чесма
5. чета: "Фероникл"

3. 122. инт. бригада

7. чета: Брадаш - Бојчина - Касандол - Крпимеј
3. чета: Батлава - хртица - Криво дрво
6. чета: за маневарска дејства
2. чета: Кисела Бања - Лужане - Пендуха

4. 72. одред ПЈП

5. чета: Коњушевац - Горња Лалаштица - Доња Лалаштица
3. чета: Обранца - Брадаш - В. Река

ИИ Секретаријат у Косовској Митровици

1. 35. одред ПЈП

1. чета: Шипоље
2. чета: Жабаре
3. чета: Ваганица
4. чета: Тамник
5. чета: Шипоље

2. 85. одред

1. чета - Читак - Бања - Н.Косијер - Кладерница и
2. чета - к. 707 (Девин) - Рецај махала (Лауша) - Рецај махала - Ново Село
3. чета - Вучитрн - Дољак - Доњи Сврачак - Г.Сврачак
4. чета - Витак - Чубрељ - Кељ Поток - Беранце махала - Горња Клина

ИИИ Секретаријат у Пећи

1. 122. инт. бригада

1. чета: Клуз
2. чета: Непоље - Ческово
3. чета: Лугађија
4. чета: Вл. Дреновац - Беговац - Лугађија

2. 72. одред ПЈП

- једна чета: Рзнич - Глођане
једна чета: Кијево - Долво
једна чета: Сићево - Овчарево
једна чета: Кастрати - Воћњак - Бројна
једна чета: Добра Вода - Церовик - Чабил

ИВ Секретаријат у Ђаковици

1. 23. одред ПЈП

1. чета: Јабланица

- 3. чета: *викенд*
- 4. чета: Гргоц - Троја
- 5. чета: Ђон - Стража - Жабел
- 6. чета: *викенд*
- 7. чета: Бабалоћ
- 8. чета: Краљане
- 9. чета: *викенд*

2. 79. одред ПЈП

- 1. чета: *викенд*
- 2. чета: с. Јуник - изб.нас. Бобалоћ - к. 570
- 3. чета: с. Црмљане - Црмљанска чука - Вогољ Чука - Радоњић - Краљане
- 4. чета: Поношевац - с. Смрница - Бровина - Шишман Раван
- 5. чета: *викенд*
- 6. чета: Ранић - Глођане
- 7. чета: Кодралија - Пожар - Доња Лука
- 8. чета: с. Дујак - с. Истинић - с. Стреоц - Папраћане

3. 78. одред ПЈП

- 3. чета: Ђаковица

В Секретаријат у Призрену

1. 37. одред ПЈП

- 1. чета - Кориша - Грејковце
- 2. чета - Добрава
- 3. чета - Мовљане - Речане
- 4. чета - Горња Крушица - Будаково
- 5. чета - Мушугиште

2. 87. одред ПЈП

- 1. чета - Ораховац - Студенчане
- 2. чета - Добродељане - Пагаруша
- 3. чета - Рештане - С. Река - Дуље - Блаце
- 4. чета - Вран Стена - Троја - Остроzub
- 5. чета - С. Река - Печане - Семетиште

НАПОМЕНА: Јединице 124. интервентне бригаде ангажоване су на подручју секретаријата и АП КиМ за извођење маневарских дејстава, а 74. одреда ПЈП за обезбеђење територије и извршавање осталих послова

455-205

200

КОМАНДА Пр.КОРПУСА

Стр.пов.бр. 455-205

02.05.1999.године

ВРЛО ХИТНО

За личност команданта

У складу са већ издатим наређењима Команде ПрК у свим јединицама корпуса доставити са размештајем цивилног становништва у зонама одговорности, у насељима и локацијама, по одлуци команданта бригада и у садејству са органима цивилне власти и цивилне заштите. Сво становништво разместити у погодне објекте да није на отвореном простору.

У рејонима размештаја цивилног становништва, појачати режим безбедности и заштите јединица од било каквог изненађења.

Са органима цивилне власти пописати становништво, створити услове за задовољење основних животних потреба и спречити било какво угрожавање интегритета, личне и имовинске сигурности становништва.

Команди ПрК доставити податке о рејонима размештаја цивилног становништва у оквиру зоне јединица, као и податке о броју цивилног становништва.

Такође, доставити податке о могућим рејонима за евентуални прихват нових привремено расељених лица.

Податке доставити до 16.00 часова 04.05.1999.године

/МТ

МАНДАТ
генерал-мајор
адмирал Лазаревић

- доставити: а) шифром: 15, 211. и 252.окбр, 125, 549. и 37.мтбр, ТГ-252, 52.арбр ПВО, 52.мабр, 243.мбр, 354, 175. и 7.пбр, 58.лпбр, 192.инжп, идб/2.снецбр,
- б) куриром: 52.БВП, 52.бв, 52.бАВХО, 52.ндч, 52.чЕИО, КС ПрК

91

Komanda 37.mtbr
Str.pov.br. 307-2
03.05.1999.godine

(+)

KOMANDI PRISTINSKOG KORPUSA

Izveštaj sa predlogom
mera, d o s t a v l j a .-

Veza: Vaše Naredjenje str.pov.br. 455-199 od 01.05.1999.godine.

Na osnovu Vašeg akta gornjeg broja i datuma, izveštavamo Vas sledeće:

1.-Komanda brigade je na osnovu dobijenih granica zone odgovornosti usaglasila svoja dokumenta za odbranu. Isto tako, definisani su i rejonii odgovornosti podčinjenih jedinica.

2.-Smatramo za neophodno da još jednom istaknemo sledeće:

-da je u odnosu na dosadašnju zonu, nova z/o još veća i da je proširena,

-da brigada u zoni nema jedinica koje su joj pridate ili kojima je ojačana (VtOd i slično),

-da jedinice MUP-a nisu još uvek u zoni stavljene pod komandu brigade, jer navodno čekaju za to naredjenje svojih pretpostavljenih,

-da je zona brigade veoma složena, sa još uvek brojnim ŠTS.

Iz ovih razloga, naša je realna procena da sa sadašnjim snagama ne možemo uspešno kontrolisati čitavu zonu.

U vezi sa ovim još jednom Vas molimo da razmotrite naš raniji predlog da se brigada ojača sa minimalno još 1 motorizovanim bataljonom, kao i da se preko nadležnih organa ubrza proces pretpočinjavanja jedinica MUP-a u zonama odbrane k-tima brigada, radi njihove celishodnije upotrebe.

DO/SDJ

Stamp: KOMANDANT, KOKOVLIK, Diković, and a signature.

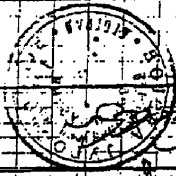
Prilog 10

K0529131

Prilog 11

0149

DARU MENO VRETE	OPIS	DODATAK	DARU MENO VRETE
12.05.1999. godine	U toku rada, stana 660 se depo 1100 najvece mesta organizacije, bujale. Sa organizacije, bujale. Sa organizacije, bujale. Sa	DODATAK	12.05.1999. godine
12.05.1999. godine	U toku rada, stana 660 se depo 1100 najvece mesta organizacije, bujale. Sa organizacije, bujale. Sa	DODATAK	12.05.1999. godine
12.05.1999. godine	U toku rada, stana 660 se depo 1100 najvece mesta organizacije, bujale. Sa organizacije, bujale. Sa	DODATAK	12.05.1999. godine
12.05.1999. godine	U toku rada, stana 660 se depo 1100 najvece mesta organizacije, bujale. Sa organizacije, bujale. Sa	DODATAK	12.05.1999. godine

12.05.1999. godine
DODATAK

12.05.1999. godine
DODATAK

12.05.1999. godine
DODATAK

12.05.1999. godine
DODATAK

12.05.1999. godine
DODATAK

КОМАНДА 3.АРМИЈЕ
Стр.пов. бр. 872-159/2
28.05.1999.године

ВОЈНА ТАЈНА
СТРОГО ПОВЕРЉИВО
Примерак бр. _____

Запажања са обиласка у
37.мтбр, доставља.-

КОМАНДИ _____

На основу наређења команданта 3.армије, стр.пов бр.872-159/1 од 25.05.1999.године, екипа са ИКМ команде 3.А, дана 27.05.1999.године извршила је обилазак 37.мтбр/2.А, која је претпочињена ПрК/3.А, по основу извршења задатака на КиМ. Обиласком су обухваћене : команда бригаде са ПЈ, 3.мтб, хад, ард ПВО, део инжб и позб. По контролисаним питањима у целини нађено је следеће стање :

а). - Позитивна решења :

- команда бригаде плански ради на одржавању и изградњи б/г команди и јединица,
- живот и рад у целини организовани у складу са борбеним условима,
- одлука команданта корпуса и бригаде за борбену употребу бригаде, са извесним недостацима је у целини реализована на свим нивоима командовања,
- борбена документа по одлуци команданта израђена, са мањим недостацима,
- састав бригаде у целини познаје свој и задатак јединице,
- јединице бригаде поселе су предвиђене рејоне - положаје за одбрану,
- предузете су неопходне мере безбедности,
- позадинско обезбеђење у целини функционише правилно,
- утрошак муниције у целини рационалан,
- борбени морал у бригади је на потребном нивоу,
- предузете су мере да се спречи дезетерство у бригади.

б). - Слабости, пропусти и недостаци :

- део борбених докумената непотпуна, посебно у 3.мтб,
- рејони одбране и ватрени положаји недовољно утврђени,
- део састава бригаде, посебно резервни недовољно оспособљен за извршење наменских задатака,
- ард ПВО/КВОб Приштина претпочињен бригади због непопуњености м/в и посадама није оспособљен за борбену употребу,
- део добровољаца у идч нису дисциплиновани,
- део састава ненаменски се ангажује (ард ПВО, инжб и позб за разбијање ШТС),
- УБС концентрисана на једном месту,
- противпожарно обезбеђење код п/с недовољно,
- стање МС се недовољно познаје,
- део старешина потребан бригади је остао у гарнизону Рашка,
- део средстава по РФ бригада није понела са собом.

ц). - Проблеми :

- напуштањем положаја од стране дела 7.пбр угрожен је десни бок бригаде,

- непопуњеност командним и другим кадром (недостаје 13 к-дира водова, 1 к-дир четс, 1 к-дир батерије и НСнСл),
- снаге МУП-а у зони нису претпочињене команди бригаде,
- непопуњеност са средствима везе (3 МКШК- 1, 20 моторола, 10 РУ 2/2К, 86 пољских телефона, 24 ПТК, 12 РРУ-1 и 5 ТЛЦИ-10),
- непопуњеност заштитним прслуцима и пасивним уређајима за осматрање-гађање ноћу,
- непопуњеност са 680 шлемова, 700 ашовчића склапајућих и 3 даљинара,
- непопуњеност са интендантским средствима (400 пари чизама, 5.600 маскирних кошуља, 1.200 врећа за спавање, 200 бере војничких и 600 ознака припадности ВЈ),
- недовољна и неадекватна попуна м/в,
- неисправност дела инжињеријских машина, арт. оруђа и м/в,
- непопуњеност са делом инж. комплекта и пионирским алатом.

З а к љ у ч а к :

Стање у бригади у целини је повољно и обезбеђује успешно извршење борбених задатака. На наведене и друге слабости, пропусте и недостатке указано је на лицу места, а резултат су неодговорност дела старешина и команди бригаде.

Предлог мера :

а) На нивоу бригаде :

1.- Уочене слабости, пропусте и недостатке што пре отклонити.

б) На нивоу команди корпуса (ПрК и УК) :

- 1.- По могућности извршити попуњу бригаде недостајућим кадром и МС.
- 2.- Обезбедити да се неисправна средства поправе.

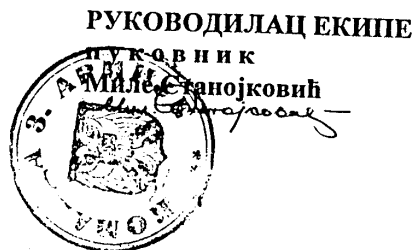
ц) На нивоу команди армија (2. и 3.А) :

- 1.- Извршити попуњу бригаде недостајућим кадром.
- 2.- Извршити попуњу бригаде са недостајућим МС.
- 3.- Обезбедити поправку неисправних МС.

МС/МК

Прилог :

- запажања чланова екипе

3.МТБ

У току обиласка 3.мтб/37.мтбр нађено је следеће стање :

- батаљон је посео рејон за одбрану : Гладно село - тт.756 (Липоглав) - Горњи Грабовац (ширина рејона одбране око 12 км).

1. Готовост одбране по заповести к-данта дата је за дан 24.05. у 06,00 часова, међутим по изјави команданта батаљона усменим наређењем померено је за 1 дан.

2. Одлука команданта батаљона пренета је на подчињене али нити у команди а нити у подчињеним јединицама не постоје никаква документа (шеме одлуке, заповести и сл.).

3. Попуњеност батаљона :

- бројно стање - 806 људи или 105 %,

- на лицу места налази се око 85 % људства а одсутно је у просеку од 100 до 120 људи по разним основама (повређени, рањени, самоволња удаљења и сл.),

4. Наређени степен инжењеријског уређења није испоштован. На утврђивању је урађено веома мало, непостоје закони за оруђа и људство због ангажовања јединице на другим задацима - пре свега на чишћењу терена од ШТС.

5. Стање борбене технике је врло добро (нема неисправних средстава) ;

- сем у 3.тв/1.тч који је придодат батаљону 1 тенк Т-55 има проблема са паљењем.

Теретна возила са којима располаже батаљон, а има их 31, нису адекватна намени (15 теретних м/в су из пописа и отежано се крећу ван путева што је посебно изражено у мбч 120 мм - проблем се тренутно решава ангажовањем трактора).

6. Стање интендантског обезбеђења је на таквом нивоу да омогућава извршавање задатака, међутим :

- недостаје 350 комплета маскирне одеће М-77, 1300 кошуља и око 700 пари чарапа,

- недостаје 100 пари чизама разних бројева.

7. Командовање и веза :

- КМ батаљона успостављено је у рејону с.Ладровац (с/и од с.Ст.Чикатово),

- успостављене су радио (делимично) и курирске везе док жична веза не постоји.

Закључак :

- Борбени морал јединице је врло добар, нема негативног иступања нити проблема који би у већој мери нарушили морал јединице и довели у питање даље извршавање задатака.

Предлог мера :

1. Израдити потребну борбену документацију на свим нивоима у јединици :

- носилац задатка : команда батаљона, рок : одмах..

2. Степен инжењеријског уређења довести на потребан ниво :

- носилац задатка : команда батаљона, сарађује команда бригаде.

3. Извршити попуњу МБч 120 мм са 6 м/в :

- носилац задатка : ПкПо, сарађује команда ПрК и орган позадине ИКМ 3.А.

4. Извршити снабдевање са одређеном количном одеће и обуће сходно расположивим количинама у органима позадине (приоритетно обућа односно чизме)
- носилац задатка : ПкПо бригаде, сарађује орган за позадину ПрК и ИКМ З.А.

ОБИЛАЗАК ИЗВРШИО

пуковник

Драган Бајић

Д. Бајић

IZDAVAČ: FOND ZA HUMANITARNO PRAVO

ZA IZDAVAČA: SANDRA ORLOVIĆ

KONSULTANT: NEMANJA STJEPANOVIĆ

LEKTURA: PREDRAG IVANOVIĆ

DIZAJN: MILICA DERVIŠEVIĆ

TIRAŽ: 200

ISBN 978-86-7932-060-5

CIP - Каталогизација у публикацији -
Народна библиотека Србије, Београд

341.322.5-058.65(=18)(497.115)"1999"

DOSIJE: Rudnica. - Beograd : Fond za humanitarno pravo, 2015
(Beograd : Publikum). - 43 str., [34] str. s tablama : faksimili ; 25 cm

Tiraž 200. - Skraćenice: str. 5. - Napomene i bibliografske reference uz
tekst.

ISBN 978-86-7932-060-5

а) Албанци - Жртве рата - Косово и Метохија - 1999 COBISS.SR-
ID 212652812

